

Anteq. Nicolai de Tolstoy (anonym. Bn.)

Albunus de coniunctionibus
annorum revolutionibus etc.

Albunus de floribus

Albunus sive Introductorium
in astronomiam

Inven

131.

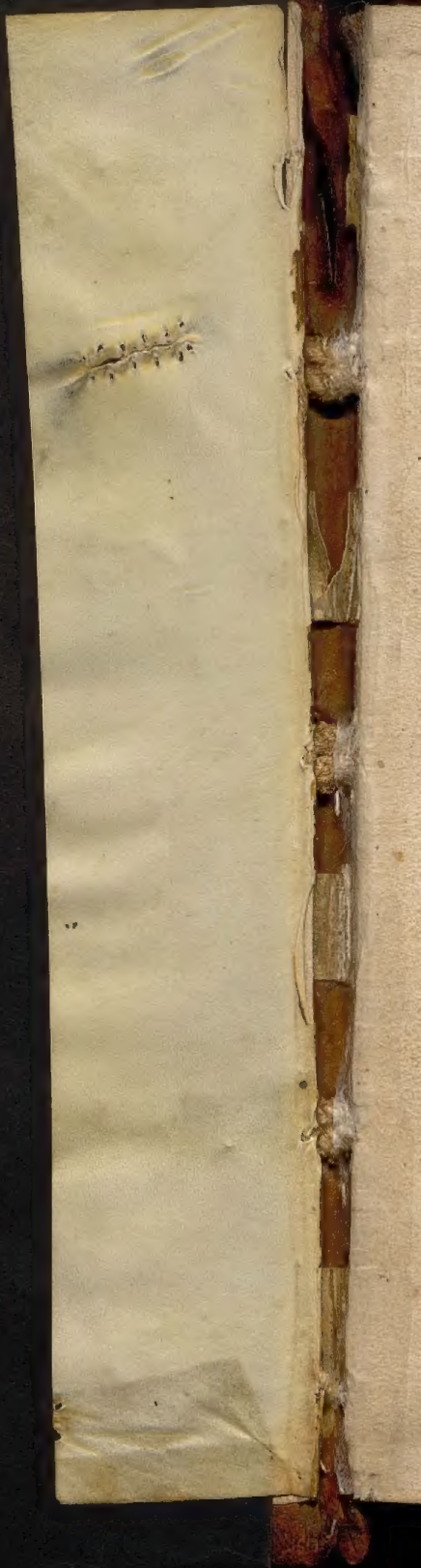
843

0

129-131

Inc.

R17
10.

**Introductorium in astronomiaz
Albumasaris abalachi octo conti
nens libros partiales.**

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF
CRACOVIA

Incipit liber introductorius in astronomiam Albumasar abalachi.

(Prologus Hermanni Sec. ad Robertum)

Pudianos artium principijs que ars extrinseca pre
scribi solet librorū in incijs: non scripto vllō autentico
q̄ ego mea lingua inuenerim: sed doctorum tantū sua
cuiusq̄ sententia paratur. Apud arabes contra duoz̄
siquidem primum nec aduertisse videntur vnq̄: tam ꝛ
si particulariter vnq̄ ac sparsim assumāt: nostro tamē
iudicio non parum necessarium. Scōm vero Lōmer
ticiū quidez illis nec scripto dignum visum est tanq̄
egregium aliq̄ inuente scripture cōmendarunt. Ab hoc igitur scōo genere
huius operis auctor incipiens: septeꝛ inquit sunt omnis tractatus in incijs
Auctoris intentio: operis vtilitas: nomen auctoris: nomen libri: locus in or
dine disciplinū: species inter theoricā ꝛ practicā: partitiones libri. Que
apud nos q̄nq̄ partito sufficiens operis videlicet tytulo: auctoris intentiōe
finali causa: materia tractandi: et ordine que omnes fere tam tractatus q̄
materie omnis exordio ꝛ necessaria et sufficere videntur: suā tamē singul
reddit causā. Que cum ego prolixitatis exosus ꝛ quasi min⁹ contentia:
cum et hunc morem latinis cognoscerem preterire volens anio ipso potius
tractatū exordiri pararem. Tu mihi studioꝝ oīm specialis atq̄ inseparabil
comes: rerumq̄ ꝛ actuum per omnia consoꝛs vnice mihi memores obuiasti
dicens. Quanq̄ equidē nec tibi pro a more tuo mi Hermāne nec vlli cōsulto
aliene lingue interpreti in rerum translationibus abcecij sententia quandā
nullatenus aduertendū sit ita tamen alienum iter sequendum videtur ne
precuras. Pristior: nō qui librum hunc in arabica lingua legerit si in latina
non ab exordio suo qua primum legentis intuitus incidit inceptum videat
non industriam sed ignorantia putans: et operis forsitan integritatē detri
menti: ꝛ nos deuie digressionis arguat. Parui quidem est ipm etiaꝛ laborē
tuo potissimū instinctu aggressus sim: vt si quid ex hoc nostro studio latine
copie adiciatur: non mihi maius q̄ tibi merita rependatur. Cum tu quidez
ꝛ laboris causa ꝛ operis index ꝛ vtriusq̄ testis certissimus existas: expertus
quippe nihilominus: q̄ grane sit ex tam fluxo loquendi genere quod apud
arabes est: latine modi congruū aliquid cōmutari atq̄ in his maxime que
tam artam rerum imitationē postulant. His habitis ne longius differatur
ab ipsius verbis tractatus incium sumamus. Intentionis inquit expositio
rei sumam breuiter ꝛ absolute pponens: discantis animum attentum parat
ꝛ docilem. Vtilitatis promissio laborem alleuans interdū animi quendam
affectum adaptat. Auctoris nomen duabus de causis necessarium est. Tū
vt opus autenticū reddat. Tum ne alij dum vagum et incerti sit nominis in
incerto ascriptū iniustāꝛ parat gloriāꝛ. Libri nomen intentionis testimonio

Latinus

accedit. Locus in ordine discendi animū discantis: quo lecto quid legendū sit instituens ad disciplinarum intellectum non inconsulte dirigit. Scientie genus partici omniumq; numerus: et ex ipso attentum iter reddit et dociles. Quā ergo inter oēs huius artis scriptores nullus actenus inuentus est qui vel cōtradicientibus responderet: vel approbantibus argumentū daret: ad huc nec nullus qui plenarie scriberet artem. Nostra quidem in hoc opere intentio et illis resistere et his firmamentū dare et integram diuino auxilio artem tradere. Unde non hanc vtilitatem consequi manifestū sit: ne qui deinceps operam huic artificio dederint: quia diuersa ex diuersis operibus amunicula necessaria sint vel desistant vel deficient. Quoniam igitur opus certis: et auctoris et libri nominibus confirmare necessariū duximus hunc titulum p̄scribentes dicimus. Introductorium in astrologia; Albumasar abalachi. Qua de causa et post astronomiā in astrologiā p̄mo loco legendū sit in theoricā scz huius artis partem principalē atq; generālē: editus octo partitionū numero descriptus: quaq; suis differentiis subdivisa. Partitiōis primę capitula quinque. Primum de inuentione astrologie. Secundum de siderum motus effectū. Tercium de effectus qualitate. Quartum de confirmatione astrologie. Quintum de vtilitate astrologie. Cap. I. primū.

Primus itaq; que causa: qua ratione hominem in terra positū ad celestis consilia decreta scrutanda primum exciauerit: deinde prouenerit exponendū videtur. Nec enim motu quoq; improuiso aut repētina quorumlibet impulsione tū iter arreptum: nec sine summo studiorū impendio transcursus videtur. Partimur igitur omne siderum stellarūq; scientiā gemina specie in motū celestium ac motū effectū. Prima quidē species mathematica vniuersalis sapientia vocatur. Integrā etenim perfecamq; tradit scientiam quantitatis et habitudinis circulozū motūq; celestium in se eiusq; primum: deinde ad alios tamen vsq; ad terre globum Terre siquidem corpus rotundū globosum: circulus sup̄em⁹ diuina virtute perpetuo ambiens ceteros infra contentos suis cum speris die noctūq; ab oriente per occidentē integro circuitu ouertit. Unde per diuersas terras partes diuersis nationibus nūc eleuari simulq; occidere: alijs nunc ouerso sicq; alijs diez alijs interim noctez esse necesse est. Circulozū etenim inter sup̄erum et terrā motus alijs cum summo: alijs contra. Stellaris vero motus omne genus fere contra. Supernoz vero motuum quantitatis et qualitatis pars humanis sensibus patuit. Unde omnes scientie primordium partem rationi tribus ex locis computo proportionē et mēsurā: argumentū necesse materia inferi vbi qui huic sapientie non concedāt: et sensu debiles: et rōnis alienos esse: cōsequēs sit. Hanc igitur vniuersalē sapientiā Ptholome⁹ post hamū quendā tradit i libro suo almagesti: postq; et ego ait Albumasar

in tabulis nostris maioribus in fine richene elchebir celestium discursus p
secutus sum: nos quoq. Secunda vero naturalis in suo quidē genere non
minus vniuersalis stellarum corporū naturas et proprietates in se primo tunc
accidentū inferioris mundi ducatū partim crebris quibusdā experimentis:
primū naturali speculatione quadū insequitur. Ex eo siquidē qui varios stellarū
discursus diuerse elementorū in reb⁹ elementatis alēnationes solito certaq;
lege cōsequunt. Id non sine aliquo naturali illarū in his motu fieri necessariū
videtur argumentū. Est igitur huius scientie pars que per se cōstans partes
minus manifestā ratio nature quodāz ductu cōsequitur: vt qui huic scientie
ōdicant: nec multe eos in his expientie et rerū nec parū cōscius esse constet.

Bibl. Jag.

¶ Partē igitur manifeste lumina principalr vbi oīm celestium notabiliora
sunt certa gerunt signa: ac primo loco ☉: nemo siquidem ignorat anni tpm
legittimos successus elemēta mōi vñtat^r alterationib⁹ afficiētes ordinatos

O per circuli quadrates itus atq; reditus osequi. Deinde per singulos etia;
 dies atq; horas non nihil noui variq; motus in rerum accidentib; O sequi
 videm; Quib; siquidẽ oritur assentit: descēdit occidit: aiantib;: graminib;
 metallis per singulos mor; aerẽ terras aquā: ipsoꝝq; natus et stat;: frigore
 calore siccitate humore inf; gñationis et corruptionis: augmēti decremētisq;
 alternationes alterat. Cuiusq; adeo quidẽ mor; etia; tam hoim q̃ ceteroꝝ
 aialium primum O iter sequant;. O siquidẽz oriente surgere: et progrediunt;
 ascendente cursu addunt: descendēte minuūt: occidente reuertunt;. Ac tāq;
 mor; absente duce gescunt: ad exitu; illi; iterū exituri. In graminib; quoq;
 O virtus manifesta quoꝝ gñationes incrementa maturitas O maxime cō/
 mittant; apparet in quibusdā manifesti;: vt in folsequio et elmosar herba q̃
 arabes herba thelancianila latini necesse apiū vocant. nā nec metalle na/
 turā hanc euadunt. Quedam enim absentia O coagulant;. quedam radijs
 confortant; cuius virt; manifesta in eliodropia gēma necnon quibusdā .v.
 noibus ac margarit;. In his igitur h; modi vis et effect; solaris manifesti;.

CPost solē **D** rerū testimonio accedit. Nonnullis enim vel de vulgo haut dubiū est lunares accessus ad ☉ et recessus ort^u scz et occasus: incrementa **D** et decrementa aurarū mariū in animalibus et graminibus et metallis qualitatum et quantitatum motus comitari in menstruīs animalis subest humoꝝ incrementis et decrementis marisq; cottidianis: seu per septimanas lunationis accessibus et recessibus. Nonnulli etiam numerosis obtinent experimentis ex diuersis **D** mansionibus diuersa tempora varijs qualitati^b affici: vt ex hac veteroꝝum ex illa nubium ex alia pluuiarū atq; id genus **C**Post ☉ et **D** stellarū oīū tūc quidam affectus certi sunt. preter qđ vulgo nō adeo sunt vbi luminū virtus approbati: nequaquā tamen vel vulgo ignotum est qualitates temporū inter augmenta et decrementa stellarū quadam in ☉ et **D** participatione alterari: quozū motuum nisi hec participatio causa existeret: nec estas estate calidior nūq; fieret: nec hyems hyeme frigidior. Certum igitur est quibusq; nationib^{us} per omnia climata rerū generationes et corruptiones temporū alterationibus moueri. Alterationū autē huiusmodi causam existere ☉ et **D** stellarūq; amnicula. Primo quidez antecessoꝝum longeuē vite vigilisq; indaginis experimentis vsq; ad posteroꝝum memoriaz referuatis. Secūdo ex eis que cōstabat ad ea que minus paterent cognata rerū collatione ingenium puehente. Cum itaq; rationena quide m ingenium promptius concedat: experimentoꝝum etiam causas in rerū indagine nō ineptas esse aſtruendum videtur. Habet enī omne artificium in ſuo genere de transactis ad ea que ſequunt^{ur} experimentoꝝum fidem. Sic equidez agricola: ſic paſtor: ſic naute ſuo quolibet officio ex quarundam stellarū locis horas comodas vel incomodas. Agricola quidez ſementi et inſitionibus paſtor cōmiſcendis gregū armentoꝝumq; ſeribus: ad conceptus ſtabiles atq; partus ſanos. Nauta nihilominus ventos amicos atq; inimicos preteritoꝝum experimentis prouidet: quibus omnibus ſtabilis et ſerioſe indaginis per elementozū motus temporū alterationes ☉ et **D** atq; stellarū curſus experimenta fidem faciunt. In inſitione ſiquidem ex hora tempoꝝum nq; inſitionis prenoſcit agricola inter arboꝝum genera: has incremento addere: illas fructus accelerare: alias fructibus indulgere: alias aliter atq; aliter. A quo ſi tanq; argumenti locū exquiramus experimentoꝝum vſum nihil ambiens pretendit. Hanc ſecus obſtrictū vaticinijs: quibus experimenta fidem gerunt. Preſciunt ſiquidē experto primum vtrum ne grauida ſit. Secundo ſexū diſcernunt: deinde et ex pinogenitis quos partus virginales vocant. Utrū ne amplius ea mater paritura ſit preſidentes ipſos etiam partus futuros prenumerāt. Habitanq; ſuſpitione pregnantis cum id experimento diſcernendam fuerit māmillarū capitella notant. Que ſi ſuffuſa et amplexata videntur: ipſamq;

colore variato: oculis profundis: acie oculorum acuta: albugine plena atq;
turgida: grauidam esse ratam habent. Ad sextum discernendum. Citrum
pregnantis tractant quem si plenum rotundū abilem durū senserint: ipmq;
colore mundo masculū predicant: oblongū laxum ineptū ipsamq; colore
maculato feminā testantib; māillarum capitellis in masculino ad rubium
in femina ad fuscum colorem trahentibus. Alio quoq; modo accepta enī
inter digitos lac pregnantis si spissum viscosumq; sentitur masculū signum
rarum et liquidum femine. Item alio: lac nanq; pregnantis speculo ferreo
superfusus sicq; ad radios \odot equabiliter locatum. Si per horam confluit
in similitudinem vnionis masculum fert: diffuens et expansum feminam:
Pariente vero q̄primum proles sup: a terram decidit ad caput infantis re
spiciunt: q; si pilorum congeriem quasi cirritim videant masculū deinde pa
riturum presciunt. Sicq; geminis cirris gemellos. Nam et domini fortune
prosperè signum apud illas: quotiens cum folliculo sano partus egreditur
deinde future generationis numerum metientes folliculum infantē primo
geniti vulue matris inherentem anteqm soluatur pertractant: in quo quot
tanqm nodos seu quasi calculos inueniunt: tot partus futuros numerant:
quibus non inuentis nihil deinde parituram prenoscunt: nihil in horū ali
quid dubitātes nisi forte prius abortu confusa fuerit. Ad hunc itaq; modū
cum vulgaribus ingenijs experimentorum vsus tante sit auctoritatis: tum
apud medicos etiam experimentoz certitudine firma cure sue providentia
est. prouident hi quibus firmior eius artis experientia est inter naturalia et
circa naturam: per anni tempora: terrarum climata: quoddam humorum
genus in corporibus humanis. Ceteris autem cui ceterorum parti vsq; ad
quantum prenaleat: deinde quid cui salubre quid noxium ipsius etiam in
cōmoditatis corporee augmenta detrimenta status alterationes: iuxta qđ
cuiusq; naturaz eorum que nature contraria sunt passuam vident non na
turalium inter vtrumq; genus mediante collatione: certis terminis metiunt
Ad autem est per ipsas alterationes elementoz motus: alterationum mo
tusq; causas vires stellarum: non motuum experto memorantes vim \odot ca
lorem: vini et humoroz: motus virozumq; stellarum et siderum cum his per
mixtionem. Hoc ergo artificioz genus quanto vulgaribus dignius: tanto
huic nostro p̄pinquius. Est autē medicine in parte dignior officium. Primo
corporum materias elementozum scz naturas subtiliter perspicere: deinde
in corporibus seruata proporcionabilitate cōmiscere: cōmixtionum demuz
ex naturali necessitatis accessu atq; recessu accidentiū motus tractare. Of
ficiū autē astrologie in parte scđaria ex motu stellarum elementoz mot
tempozumq; alterationes atq; tum mundi ipsius tū partium eius: hic gene
raliter: hic specialiter metiri accidentium motus. Et igitur medicus sensibi
libus primū experimentis instructus: deinde ad nature p̄prietates p̄uectus

speciez hanc calidā hanc frigidā siccamq; vel humidā morboz huic vel illi
ratum habet accomodā: sic astrnlogus ex sensibili quadam experimētorū
institutione ad naturales celestiu corporū prouectus. Solem calidā: lunā
humidā: sicq; stellarum z siderum cuiusq; vim z naturā effectuum ratione
certam habet. Itaq; vulgaria quidem artificia particularia. Medicina ve
ro z astrologia magis vniuersalis videret. eo q; sui queq; generis integrita
tem amplectit: nisi q; astrologiā tanto altiorē quanto materie dignioris est
estimamus. Medicina siquidem in elementoz naturis z in alterationibus
corporūq; ex eius compositione statu z accidentibus exercitat: astrologia
vero in celestiu corporū motu z naturis atq; per mundum inferiorē effecti
bus tota consumit. Medicus quidem elementoz alterationibus operam
dat. Astrologus stellarū motus sequit elemētarie ad alterationis causas
Sic igitur z omnibus artificijs siderum stellarū scia. quantū celestia terre
nis prestant z genere nobilior z dignitate celsior inuenit. Que cum ita sint:
quid terreat sapientem vel stellarum motus sectari vel motuū effectus spe
culari vbi cum antecessorū crebris experimentis philosophorū acutis asser
tionibus stellarum motus iuxta naturas earundē mundi accidentia con
sequi ratum habeat. Quando ex celestium consilijs rerum generationes si
ue corruptiones imminere videat tanquā aliqua reuerentia retenta vel cre
dere non audeat q; certū habet vel enūciare vel palam monstrare potest
Quemadmodū enim elementoz motus temporūq; alterationes atq; gene
ralia mundi accidentia. celeste consiliū palam sequunt. Sic singulos etiam
quorumlibet individuum per omnē mundū inter generationes z corru
ptiones augmēta z detrimenta omniūq; alterationū motus ex eadem ori
gine ordinari familiarē toti⁹ ad partes cognatiōis ratio habet. Que omnia
experimentoz primum fundamento posito: cognata collatrix studiosa in
dago tandem consecuta est: vt si quando vel his intercit error non artis
integritas: sed artificis ignorantia potius seu negligentia arguat. ¶ Restat
enim artis professor quociens artificii susceperit vt stellarū siderumq; mo
tibus locis per gradus z puncta naturis etiam z affectionibus omnino in
structus accedat: nihil intermittens de rerum naturis qualitatibus ordin
ibus habitu locis temporibus: aptitudine stellarū habitudini apporionata
Quibus siquidem defuerit imperfectū aliqua in parte labi nihil mirum est.
hic igit error vnde cauere possit insinuemus. Videt enim duabus de cau
sis principaliter incidere: tum ex parua cognitione rerum habitudinis in
quibus iudicandū est quid rerum an siderum ascribat. Cum ex minus sa
na celestis consilij conceptione: vnde plerūq; permixtio confusioq; ducatur
accidit ne leuiter elegi possit quem pre ceteris sequamur. Que cum ita sint
nec in hoc nec in alijs artificijs que ad prouidentiam pertinent qui omnia
consequi non potest para quam obtinuerit relinquenda est. Modice nāq;

sciētie non modica plerūq; fruges est maxime in euentū prouidentia. Uti
demonstrat autē et medicos et alios id genus in suo quosq; artificio nonnunq; de-
cipi. Nec tamē id eo vel opem ipsorum recusari vel artem displicere: quāq;
aliorum artificum error quā astrologi in curia ad pñicias procliuor. Me-
dici siquid ē fallacia mortis sepe causa sit: subaud nante interitus astrolo-
gi errore ad maximū sepe in scientia reprehensio consequit. Cum igit ex ar-
tis huius et veritate maius cōmodum et fallacia minus incōmodus sequat.
Nec displicere cuiq; artē conuenit: et professoribus sumope studendū ne ob
culpā cuiusq; ars innocēs infesta reddat.

Capitulum secundū. De siderū motus effectu.

Tunc astroz effectus speculari cōuenit premisso quod in om-
ni tractatu fieri debet ut inter incia disponat id de quo agat.
Sequitur a primordio tractatus stellarum ducatus p mun-
dum inferiōre ad omnē rerū generationē et corruptionē suc-
cedit speculatio fidere nature omnīq; habitus et affectionis.
Cohercemur autē quatuor terminis omnī rerū sciētiam cir-
cūstantibus. Prim⁹ quidē quo querit inuentū ne est q tractat nec ne. Se-
cundus quid. Tercius quale sit. Quartus quare. Omnis ergo inuentionis
origo prima sensū est: monit enim sensus opinionē. Unde ad rōnem intel-
lectu dicto fit ascensus. Est ergo ut docuimus inuentionis astrologie. prima
causa visus. secunda ratio consecuta est ut hinc etiam ad aliū quēdam ce-
lestis secreti intellectu artis perfectio conscendat. ¶ Omnis vero philoso-
phie superneq; indaginis auctoritate et ratione constat substantiā stellarū
corporum nec ex aliquo elemētōz huius mundi effectū nec ex pluribus vel
omnibus congestam. Si enim ex his elemētis esset eam elemētare prolis
necessitates cōsequerent: generatio corruptio augmētatio diminutio reso-
lutio ceteraq; id generis alterationis: que cum illic aliena sint tam circuloz
celestium q; stellarū corporū substantiā ex quinta quadā alia natura con-
sistere ratio concludit. ¶ Qualitas autē eorum corporū in forma est. Sunt
enim corpora spherica perlucida naturali motu degentia. Quorum motus
eaz necessariā intelligimus causam ut superioris essentie, motus inferiores
naturas agendo misceret. Quē cōmixtio ad omnē generationē necessaria
erat. vnde philosoph⁹ tandem intellexit inferiōre mundū supiori necessita-
te quadam ligatum qui naturali quodam motu voluit: habentē hūc trabe-
ret. Superior etenim mundus inferiōre perpetuo ambiēs cum sibi alliga-
tum trahat motus mundi materias agitando actus et passionē miscet gene-
rationem omnium causas. ¶ Motus autē celestibus non nisi circularis
aptus erat. Nec enim perfectus est nisi circularis qui cum causa principio
quā sine careat: nescio qua parte quietē admittat: alijs nāq; motibus cum
sic principium et finē habent quo cum pueniant sistere necesse sit. ¶ Inferio-
ris autē mundi corporum duo sunt motus alter rectus finem habens quo

cum perducant sistant vt ignis z aeris sursum terre z aque deorsum. Alter
vo circularis qui resolutiones atq; alterationes ex alteris i altera rursusq;
ex illis in hoc circumagant. Hunc itaq; motum ambientes mundi motus
trahens in rerum generationes z corruptiones agit. Sunt enim generatio
nes in elementis .i. potentialiter potentia resolutio vero ex alteris in altera
genituram actu instaurat. verbi gratia. In ligno fumus potētia quē ignis
in lignum agens actu ipso generat. hanc secus generatio quidem z corru
ptio in elementis potentia quas motus siderum elementa alterando in in
uicem resoluens in rem ipsam producit. Omnium autem huius mundi
corporum alterius in alterum actus bipartitus reperit: aut amborum con
tactu: aut inter vtrūq; mediante aliquo. Contactu quidem vt ignis in mate
ria exustione facit: mediante vo alio tripartitus. Primus arbitrio vt cum
mouet alterū ab altero per mediū vtrūq; extremorū simul contingens: aut
inter vtrūq; intercedēs. Secund⁹ natura: vt cum ignis aquaz mediante ca
lore calidam reddit. Tercius intrinseca proprietate quadam: vt scilicet la
pis magnes ferrū trahit p mediū aeris interuallū: eo q; lapidis id agēdi vir
tus inest z ferri natura eius actionis passiva qđ nihilomin⁹ sit vel alio cor
poris interposito vt lamiā cuprea atq; id genus sed z tractu accidit q; dū la
pis ferrū trahit z materiā aliā plerūq; ferro coherētē trahi: hicq; modus al
terū in alterū nature pprietate quadā agendi in multis taz herbis q; lapidi
bus inuenit vt colofoniū ignis oleum .i. ebūtorū olitē nouit. Hoc igit modō
celestis essentia in inferioris mūdi naturā agere oīno videt. Quoniā z illi
nature nec huiusmōdi virtus inest z hui⁹ natura eiusmodi virtutis receptiua
ex quo actu z passiōe mūdi nā pmixtio sit generationū oīuz mat. Cum igit
astra generationis rex causa sint: ea generationis eiusdē ducatū obtinere
cōsequēs est. Sunt vero nōnulli qui quod ab alio quodq; propter aliud sit
idem putant nec quicq; ab alio per distantiam interuallum fieri posse au
tumāt eē quos sunt huiusmōdi motuum tres diuersitates. Primum q; facit
secūdū q; faciēte fit: terciū q; ex aliquo cōsequi. Facere vo duob⁹ modis ar
bitrio z natura: arbitrio vt ire stare sedere. Natura vt ignē urere. Fieri q; si
miliē arbitrio itez z necessitate: arbitrio vt līaz scribere. Necessitate vt mate
riā igne aduri qđ vo propter aliud sit ab his diuersuz. Neceniz faciēte alio
fit: sed alio precedente nec quadā cognatrice consequi verecūdia ruborē:
timorē palloz. Musica modulamina animi corpisq; mor⁹ consoni: ad hūc
ergo modū celestia corpora cū sup hūc mūdū motu naturali ferunt conse
quunt alligati sibi inferioris mūdi elemētorū mor⁹ naturales: generatiōes
rex z corruptiones pducētes: exēpli grā: Sole primi circuli quadrātē p agrā
te elemēta calidis z humidis qualitatib⁹ tpari videmus. Sicq; terrā z arbo
res herbis z folijs vestiri: flozib⁹ adornari: rexq; aliarū corruptiones aliaz
generationes atq; ad hunc modū: nō ex solis aliqua deliberatione sed di
uinit⁹ inuictō officio eūdi p circulū rexq; natura eiusmodi motib⁹ adapta est

Postremo philosophi sermonē subiungim⁹ quoniā circulus mouet causas mouentē habere necesse est: quā nisi intelligamus ad infinita deducemur: circuli vero motus infinitus q̄propter virtutē mouentē infinitā esse cūq; infinitā z incorporeā. Sic igit̃ causam omnis alterationis z corruptionis extraneā esse cōsequēs est.

Capitulū terciū De effectūū qualitate.

Quatuor sunt genera extra que nulla inferioris mūdi rerū species q̄b⁹ exponit̃ facile pateat qđ siderū vires de hui⁹ mundi accidētib⁹ eligerit: Sūt aut̃ hec: forma: materia: cōpositio: cōpositūz. C̃temur igit̃ loquēdi apud phos visitato mō quo formā humanā dicit̃ eā qua oē hui⁹ speciei indiuiduū hoc dicit̃ equina equ⁹. Materia vō seu natura q̄terna: terra: aqua aer: ignis. Cōpositio aut̃ elemētōz incorpib⁹ armonia. Cōpositū vō q̄ hui⁹ modi cōpositione effugit̃ qualia sūt oīa animātū germinū metallozq; corpora. In oib⁹ igit̃ corpib⁹ his que sentim⁹ quatuor hec genera inueniūt. p̄mū q̄ cōpositū est: secūdu cōpositio. terciū natura. quartū species: his ita cōpositis cū phi sermonē subiungim⁹: oīs geniti genitricē eam antiquiorē eē. genitūq; ad esse dephēsiōnē ducere: verbi gr̃a. Sustento sustinēs antiqui⁹ vt terra terrenis corpib⁹. Sic ergo cōpositis tūc materie antiquiores sint. Erūt quidē genera z spēs aīaliū germinū metalloz in natura potētia actu. Tandē vt cōpositio successit Nec vero cōpositio nisi cōponente aliquo cūq; modo vetitū ne cōpositū sui cōponēs aut sibi materia sit que cū ita sint est habere genitorē: omne genitū oēq; cōpositū cōpositorē discernentē inf̃ genera z spēs omniū. Hinc ergo cōstat opificē genitorē z diuersitatis dein de sideris motibus nature ducatū cōmēdasse. Celestis siquidē motus virtutē cōpositiōis huiusmōi atq; differre cām eē ex antedictis collectū est: solo q̄ in cōpositione indiuiduarū atq; differētijs specierū p̄potēte vtpote aīe corpisq; spāliter armonia cōciliāte. Cū igit̃ omne cōpositū ex forma z materia constat. Forma tñ p̄ior quasi cōpositis adaptā sibi materiā exquiri: vnde in phiā forma quidē artificis: materia vō instrumētis compāt. Ut enim diuersi artifices suis quicq; instrumētis opant̃ nihil alienis egentes. Opus aut̃ nō instrumētis sed artifici ascribit̃ sic diuersę forme nec hoc belua: aīis q̄ enim de natura homini aptum alienū est belue. Sicq; aliud belue aliud aīi. Assumit enī humana forma de naturis calidum humidū sicq; de ceteris q̄ subtilius aptumq; recipiende anime rationali motibusq; erecte standi sedendi atq; id genus. Forma vero calidum siccum vnguibus dentibus barbatibus atq; asperitati aptum: bestie forma frigidum siccum calci vngulis atq; tibijs idoneum. sicq; omnis forma q̄ sibi de materia patiente congruum est trahit. Ita ergo omne compositum nō materie sed forme auctoritate principaliter ascribit̃. Hanc igitur vt cognitis omnibus que in rebus

compositis huiusmodi principia pariunt facile intelligat quid aliunde obueniat
q stellaru virtuti relinqui necesse est. ¶ Primo materiaru quatuor pprie-
tates tribus differentiis distinguim. ¶ Prima est qualitatu contrarietas vt
caloris et frigoris. ¶ Secunda est alteri in alteru resolutio: vt terre in aqua
aque in aere: aeris in igne: sicq ecouerso. ¶ Tercia est augmeti detrimeti-
receptio. Est enim aeris pars parte humidior: terre ps pte siccior. ¶ Forme
quoq tres alie pprietates ab his diuerse. ¶ Prima q nulla forme inest co-
trarietas nec homo in eo q ronalis mortalis est ronali vel mortali constat
cotrarius. ¶ Secunda q no resoluit altera in altera: vt homo nuqua fit as-
nus. ¶ Tercia q nec augeri nec detrimeti capax: nec eni homo hoie magi
minusve rationalis vl mortalis: his igit omnia oibus corporibus ex his in
esse principiis cognoscimus q in rebus contrariu resolutiozium crescens de-
crescens reperit. vt homo nunc calidus nunc frigidus nunc ex calido in-
frigidu irasens nuc magis nuc minus calidus vel frigidus ex materia est.
q vero oppositum his in suo genere ex forma est: q itaq nec ex materia est
nec ex forma inest: tamen quia nihil est cuius ortuz legitima causa et ratio
no precedat nec preter hoc in inferiori mundi parte quicq q cause locum
optineat supstes id celestem potentia cosequi necesse est. Id aut est ut ge-
neris a genere speciei a specie indiuidui ab indiuiduo diuisio et distictia vt
anime corporisq armonia aliaq accidētia innumera: vt sexus: discretio for-
me: et habitudinis decore vel turpitudine stature iequalitas: varij colores: di-
uersi mores: atq id genus. Omne igit indiuidu ex tribus principiis constat
proprietatib forme proprietatibus materie siderum effectui. Ea ergo que
sunt effectuz adueniunt: diuersos eoz ducatus sequunt: alios proprios alios
comunes: vt sol dux singularis vite generalis omniu animantium: mercuri
hominis. Cum itaq stelle rerum singularis ducatus concessum tamen in coi-
bus officiis aliarum participatione assumit vt hominis vnus generalem
substantiaz sol singulariter ducat specialem. Mercurius tamen in coi-
bus perficiēdis ceteraru cofilia assumit. Erit ergo solis in vno homine pprius
ducatus substantie animalis. Comunis vero cordis et cerebri. Mercurij sin-
gularis ducatus substantie humane cum participatione vero oris et lingue.
Luz ceteris in participatione assumptis: saturno splen: ioui epar: marti san-
guis: sicq cetera ceteris concedunt sic in omnibus corporibus suas quicq par-
tes omnesq proprietates et accidētia gemino ducatu vedicat: que si ex di-
uerso ducatu no consisteret nec ex diuersis ea partibus qualitibus pprie-
tatibus aut accidētib constare possibile esset. Nuc autem in reru ducatu est
stellaru: alij genus: alij species: alij indiuidu tempoz alijs atq alijs quali-
tatu quantitatuz ceterozq accidētiu aliud atq aliud concedat. Hinc est q co-
templationu etia in indiuiduis ipsaruz naturaliu proprietatuz alias alijs
preesse videm: q nequaquam materialis formalisve potēcie sed hūdere virtutē

quoniā nihil generibus aut speciebus cōuenit q̄ indiuiduis alienū sit cū cōce-
dūt aīalis hoīs ve substantiā proprietates ⁊ accidētia ducatur necesse hñt
et socij ⁊ tulij substantie habitudini colorum habitudo affectioni ducatur
p̄bere. cum ad oīm genera ⁊ spēs ducatum erigant. ¶ Tercia secta subtilio-
ris opinionis: vel argumētōz similitudine quadam omnē astrologie effica-
ciam eripere laborat q̄ ex parte assumens stellis ad vtrumq̄libet effectum
negat. Id ergo cum assequi nequeat euenit vtroq̄: in festo tanti labore sa-
tigata deficiat. Nos enim exposita primuz opinione eorum quilibet negāt
eīdem statim opinioni cōtradicētes vtrumlibet affirmabimus deinde stel-
larum etiā motus ad vtrumlibet ducere demonstrabimus. Aiunt enim
qui vtrumlibet assumētes astrologiam inanem reddere conant̄. Quoniaz
omnium huius mundi rex tres modi sunt necessarij vt ignem esse calidum
impossibile vt eē frigidum: vtrumlibet vt hominē scribere. Nec stellaz effe-
ctus vnquā visibilis esse potest. Astrologie officiuz supuacū ⁊ inane. Huic
p̄positioni cum nōnulli astrologoz primi secundi ob minus firmam nisi co-
gnitiōē satis rñdere non possent cōclusionis in cōmodū: diffugiētes indu-
cti sunt: vt nihil vtrūlibet crederēt. Sicq̄ dum minus fugerēt in maius in-
ciderunt. Cumq̄ alterū alteri causa esset: gemino aggere erroris cumulus
accreuit. Tūsum est igit̄ illiz duos tantū eē modos necessariū ⁊ impossibile
Quicquid enim vt aiunt sic vel futurū est inter sic ⁊ nō est. Sic vō ad esse nō
autē ad non eē: eē igit̄ necessarium est ⁊ non eē impossibile: esse nanq̄ ⁊ nō
eē contradictoria circa idē simul nunquā vera: sed alterū semp verum alte-
rum semp falsum. Q̄ ergo sic est necessariū est q̄ nō impossibile. vnde nihil
hominū deliberatiōē relinquitur sed vel ex necessitate coactos facere vel
impossibilitate prohibitos non facere. ¶ Quib⁹ p̄hs obuiās primū verbosi-
tate eoz validis argumētis cōfutata argumētosalz vtrūlibet affirmationem
subiungēs ait. Omne vtrūlibet aut necessariū quidē aut impossibile cōsequi
Qui⁹ in vtrūlibet cōfirmatiōē hec argumētatio prima: quoniā oīs necessa-
rij ⁊ impossibilis cognitio naturalis: trib⁹ t̄pib⁹ discernet̄ p̄i: i p̄terito futuro
Ut ignē fūmus ⁊ semp fuisse calidū ⁊ eē ⁊ futurū eē: nec frigidū fuisse vnq̄
nec vnq̄ futurū. Accidētales vō nō ita: scim⁹ enim hominē scripsisse vel scri-
bere nō vō scripturū scimus: fieri nāq̄ potest scripturū: fieriq̄ non scripturū
id ergo nec impossibile nec necessariū: fieri namq̄ pōt ⁊ non fieri. Est igit̄
vtrūlibet. ¶ Scda argumentatio ē: necessariū ⁊ impossibile in omni genere
⁊ specie equaliter sunt. Dēs siquidē homies equalit̄ mortales totiq̄ ignis
e equalit̄ nō frigidus: vtrūlibet vō nō ita vt hō ambulās: homo nō ambulās.
Itē nec necessariū nec impossibile alterat̄: vtrumlibz vō mobile vt de motu
ad quietē ⁊ ecōuerso. ¶ Tercia argumentatio est: qm̄ in his que pponunt
quisq̄ primuz cogitat ac consulit vtrum ne fauet aut vitet. Deinde quando
qualiter vbi atq̄ id genus. Omnia primum cogitatione atq̄ imaginatione

prescripta: tum demum actu ipso deliberatione auctoris consequi. Necessarium autem et impossibile nec consilij nec deliberationis egent. Nihil enim villo studio adiciente, natura ipsa dat certum ignem cremare nec vnum frigare vtrilibet esse consequens est. Quarta rocinatio est quod omnium necessario et impossibili vna tamen vis et simplex. Alteri quidem esse tamen alteri vero nunquam esse. Rebus autem quod plurimis vim geminam videmus ut esse vel non esse: et ita esse aut non ita: ut aurum nunc calidum nunc frigidum: nunc magis nunc minus est igitur vtrilibet. Ergo philosophus diffinit. Omne vtrilibet necessarium vel impossibile consequi huiusmodi est. Quoniam omne quod in arbitrio et deliberatione est ut ire et non ire: antequam fiat possibile est. Factum vero necessarium: impossibile vero in parte altera similiter. Cum ergo constet vtrilibet constabit etiam sidera tribus rerum modis ducatum prebere necessario et impossibili vtrilibet: ut enim omne huius mundi corpus ex quatuor elementis constat in omni siquidem ut deinde est inueniunt. Omne vero elementum et ex altero et in alterum resoluunt et augmenti atque detrimenti capax esse necesse. Etiam ipsa corpora hominibus esse resolutiva augmenti atque detrimenti receptiva. Cum ergo sidera elementorum motibus presint et corporum alterationes ducere consequens est: ut cum hec ex anima rationali et naturis quatuor constet stellarumque substantia ut philosophus intellexit vna ex anima rationali motusque naturali legem habent sui generis animas confirmatas armonia sibi corporibus aptare in vtrorumque genitoris instituto. Itaque vis anime rationalis arbitrium et deliberatio, vis vero corporis ad vtrumque procliuia. Cum ergo sidera anime corporisque armoniam moderentur tam necessarium et impossibile quod vtrilibet ducere consequens est. Ut postremum hominis fatum ut ipsum volatibus ineptum ut nunc sanum nunc egrum: atque idem quod astrologie officium maxime prester. Nec enim astrologus providendum assumit vtrum ne moriatur homo certum enim habet id esse in evitabile: sed vtrum ne cras aut pridie. Cum igitur siderum ducatus rerum provetus precedant: ante quidem in sideribus potentia sunt. Post eventum ad necessarium vel impossibilis terminos concedunt ut in igne antequam videretur quid potentia, deinde necessarium. Quod igitur vtrilibet bipartitum est in deliberatione anime rationalis et in nature compositione per temporum continuationem mundi vero elementa huius secundi receptiva: cetera omnia tam animalium quam germinum metallorumque corpora: ad hoc secundum spectant: solus homo vterque aptus ex primo, id est, deliberatione anime rationalis anime corporisque adapti motu secundum vel consequens vel evitat. Nam nec sideris corporibus licet anime rationalis anime deliberatio vel ad consequendum aliquid quod egeant vel ad effundendum quod timeant necessaria. Quarta secta gradus celsioris ex his videlicet qui universalis scientie operam dant: plane autumat sideris motibus rerum huius mundi i illos esse ducatus exceptis temporum alterationibus quo cum inconsulte proferant nec secum ipsi stare videntur. Quis siquidem vim siderum temporum alterationibus prostituere possit, dum eam eis que temporum alterationes consequentem eripere

conantur dicunt absurdum est. Certum namq; est nature conscius: tempor
alterationes elementarie resolutionis vomitem esse et causam. Illam vero
generationum omnium et corruptionum auctorem. Sic ergo fideos motus a
tribus ad elementa: ab elementis ad rerum prouentus continuari necesse
Preterea q; in omni pbia post primam illam hec celestis sapientie species vti/
tata est: vniuersi quidem philosophorum sententia prime illius oem fructum
in hac secula reseruatum. Quid enim aiunt prodest stellarum circuitus variisq;
discursus insequi nisi ad quid tendant. Quo ne ducant assequamur unde h
modi honores recte assilari vident eis qui pciosas radices et semina rerum
q; species vtilis inutilesq; seruant bono quod habent vti nesciant. Qua de
causa in modica eos in scia reprehensio cōfertur. Quo cum due scientie cōtinue
vnum totum componant alteram seminant: altera ignorant. Quinta secta
eiusdem ordinis de eis videlicet qui priori scientie studerent hanc ex toto in
ficiantur: id in argumentum assumentes: quoniam nihil ratum cuius expe
rimento vsum: fundamentum mihi sepius iteratum: idq; in fidereis mo
tibus humane vite impossibile est. Nullam enim stellam vt nunc in hoc lo
co reperiri possibile est: ergo astrologie studium inefficax et inane. Contra
quos q; antique solertie indago non hunc ope fiderum vires experta est. Est
enim celestis ducatus alter particularis manifestus: et alter vniuersal. Par
ticularis quidem vt ☉ in calore: ☿ in humore: stellarumq; in cottidiana aurarum
variatione. Vniuersalis vero vt in reuolutione annorum nati diuersitatus
ducatus inter elementorum qualitates: earumq; temperiem: atq; mundi acci
dentia inter sanitatem et egritudinem: fortunamq; hominis que licet minus
cōstantia potuit tamen pbs inter accidia mundi hominumq; negocia breuiori spacio
experiri in variis stellarum discursibus per signa ignea terrea aerea aquatica
Sic enim agebant et in eorum parte qui stellarum motus secuti sunt. Nullus
quippe stellarum reditus ad .M. vel .d. annos expectabat: sed qui vite suo
spacio stellarum loca obseruauerat: scripto posteris relinquebat. Transactis
deinde aliquot annis: ipsa etas alia atq; alia stellarum loca reperiret inter
vtrosq; q; locorum tam temporum terminos dimensio habita est. Sic enim
Ptholomeus acceptis stellarum locis atq; motibus tpe quodam pariter cum
inueniendi ratione et suo ipsi stellarum motus atq; loca rationabilibus artificijs
renouauit: et postere etati cum probata sequendi deinceps viam parauit. Sic
ergo plus Ptholomeus aliorumque quilibet accepta stella in certo loco: circulo
retrogradationis partem in loco notato circuli ex centris sicq; dimisso ex
pectaret donec ad eadem pariter vtriusq; circuli loca rediret: cum in tantum
studium instauraret: nihil vnquam perfectum esset nec deprehensibile esset diuersi
stellarum circuli circulozumq; diuersitatis absides videlicet digressiones:
retrogradationes atq; id genus. Ad hunc itaq; modum in nostra quoque pre
ex locorum per signa ipsarumq; stellarum virium parte: ipsum continuatione

rationabilior ordine ad totam scientiam pertinentū est. Cum etenim antecessorū
experimenta nonnulla ad posterorum memoriaz scripta perduceret postea
etas. Quoque tempore stellarum vires experientis paternumque inuentum ad
augens sequenti secundo nemorumque inuenta relinquens. Si quid vtriusque de
fuerat preparata via facile complendū relinquebat. ¶ Sexta secta suo ipsius
errore in astrologie errorem seducitur. Sunt enim homines stellarum co-
poto dediti qui dum a via almagesti libri qua vniuersalis sapientie veritas
integra continetur deuiantes ex particularibus stellarum collocationem
sumpta ex alijs atque stellarum alia atque alia loca reperiunt errore proprio in
geminam astrologie blasphemiam inducunt. Altera quippe quod aiunt vera
stellarum loca raro posse inueniri: propterea quod vnde eorum collatio sumitur
tam in medijs stellarum quam rectitudine secundarum atque terciarum sequen-
tiumue minutiarum augmenta siue decrementa longo tempore non parum
sub crescentia stellarum loca vel posse relinquet vel promouet. Altera vero
astrologici veritatem iudicii non nisi ipsa stellarum punctorum veritate con-
sequi. Hi ergo proprie iusticie errorem arti innocue deputant quibus gemina
ratione respondemus. Primo loco quod astrologus ex stellarum proprietatibus
signorum naturis: domiciliorum affectionibus: communia rerum accidentia
iudicat. Gradus autem singuli ad proprios magis singularem rerum habitus
specie punctorum seu gradus etiam integri error et non multum impedit.
Secundo quod iudicijs quidem ex eo quod hec vel illa stellarum in hoc vel in illo
circuli vel signi fuerit loco id vel illud de rerum accidentibus consequi. Eo
vero loco certa veritate deprehensa trahere composuisse officium est. Unde
cum astrologus pro locorum naturis stellarum affectus in rerum iudicijs
sequitur: si interdum fallitur non astrologi sed astronomi culpa videtur. Quod
hinc nimirum accidit quod hominum eius studij nonnulli generalis sapientie
veritate omissa cum ad particularia diuertuntur contenti plurimumque fiunt
compoto quoli bet debilis radicis: vnde ex longo tempore longum etiam
erroris impendium accrescere consequens fit. Ut hanc stellarum collocati-
onem sumpta vel per signorum loca certa: vel per coniunctiones aliquarum
determinata instrumentis veracibus: vel etiam visu aliter esse deprehendant
¶ Quapropter et ipsis astrologis iniungimur ut omissa vaga atque incerta par-
ticularis compoti auctoritate stellarum tam errantium quam stabilium loca in-
tegre sapientie veritate qua almagesti certis dimensionibus atque artificiosis
instrumentis firmat quam studiosissime sequantur. ¶ Septima secta scientiam
hanc ea de causa infestant quod cum ipsi eius officio studuerint non omnes statim
quod affectant assequi valeant. Quoque desperati desistant artis studio dediti
inuidiose detrahentes eos quod ipsorum inconstantie atque imperitie defuerat
a studij efficacia elongant. Ad igitur quod obiciunt cum ratione approbandi
non habeant: vacuis sermunculis respondere: superuacuum est et indignum.

videtur. ¶ Octaua secta medicorum non eorum medicorum qui multas eius
artis experientiam habeant. Illi siquidem in arte sua non parua astrologie
necessitatem experti: eam ipsi studio sponte preferunt: sed plebei quidem me-
dicine professores: quibus ut Juliano verbo utamur facilius quis medicinam
adiuuat quam astrologiam concedat. Hi ergo aggressi ducti nihil expetendum
preter opum sarcinas omnino annunciantes: dum astrologiaz degradare
laborant omne studium lucrandi et conseruandi facultatibus postponunt
Unde proprio testimonio tribuunt tam artis sue ignaros quam ceteris omnibus
scientijs alienos mentisque inanes: more iumentum ad esum pro infortune voti
deditos. Si enim in arte sua quam proficetur noti essent: nec astrologie si-
mam operam ignorarent: quod Ypocras attestans in libro quodam. Post
cetera que diximus inquit de aerea mutatione de astrologia sunt. Nec enim
astrologia paruam in medicina obtinet partem: qua sententia phisicorum
artificio a ditos instruit temporum alterationes motusque naturarum. fide-
reos cursus consequi: ut precipuum sit medicis astrologie fore participes qua-
tinus artis sue fundamentum et principium recognoscant: cui quantum astro-
logia prestet perpendi potest. Cum enim preuiderit astrologus cui me-
dendum sit: et quare ac quantum: denum medicus rutiliter accedit. eiusdem
siquidem prouidentia similiter et laborem inutilem precauet. adeo namque
fiderum virtus in medicina prepotens ut etiam ceticos dies quibus omnis
egritudinis variatio deprehendit omnino vendicet. unde tam Ypocrati
quam Galieno quam ceteris fere omnibus philosophis compertum: astrologiaz plane
phisice ducatum obtinere: ut qui astrologiam damnet phisicam necessario
destruit. ¶ Non a secta vulgus est: qui quoniam omnia sapientia alieni sunt
astrologie dignitati detrahere presumunt. Nec enim apud eos beatum est
nisi opibus affluere: nec sapere nisi lucraturi: sicque maior pecunie dignitas quam
sapientie: qui nisi tam obscena comparatione abuterentur inter fortune lu-
brica et naturalis celerrimi bonum cum omni sapientia infestet: nec astro-
logiam nimirum preterit. Eiusmodi agnosce hominum genus nec responsione
dignum esse quibus id primum occurrit. quoniam compatio rei extra genus suum
inepta est. Quod ergo in opes et scientias compationem faciant: quod nihil mirum
videri debet: cum eiusmodi rerum discretio intentionis eorum propria sit. Cum ergo
fortunam sapientia preferant: nobis quod interfit exponendum videtur. ¶ Fortuna quidem
ceca nec probum nec improbum nec ullam hominis dignitatem aut ordinem discernit
sed se vel citius pueris moribus animosque ignobili quippe ad votum eius percliuio-
ri concedit. Sapientia notata nec enim iners ingenium animique degenerem patiens
vix summo studio curijs atque vigilijs perpetuis consequendam prestat se illa
quidem in parte affectionis. Fortuna: sapientia hic in ambitu recedit ad hoc quod est
cum multis in rebus bestiis inferiores sumus hoc solum maxime excellimus quod
sapimus. Quantum ergo homo a sapientia recedit tantum ab homine alienatur: nate

bestiarum proximitas. Quanto autē sapientiam sequitur tantum a brutis
 elongatus in hominis natura excellit. Multo ergo magis ea sapientie pars
 appetenda que hominem etiam supra hominem efferens: super nihil quā proximū
 reddit. Hanc autem astrozum cognitionem esse plane intelligendū: materie
 dignitas et ordo tribuit. ¶ Decima secta ceteris aliquanto initioz causam
 habere videtur. Ex eo siquidem quod plerisque huius artis professores minus
 peritos in officio suo nonnunquam errare vident: artificis culpā arti imponunt
 qui certe minus culpandi viderentur: nisi tam ineptas facerēt translationē
 hoc itaque remouendū: tantum culpe ipsa erroris causam exponere sufficiat.
 Sunt enim nonnulli huius hominum generis qui debilis ingenij tenuis intel-
 lectus cum sese huic arti addicunt tam tedij laboris quā ingenij inopia cōpe-
 tentibus: tum propter nominis reuerentiam: tum emolimenti specie responsa
 negare non audeāt. plerūque vel plus quesitū promittētes falliuntur et fallūt.
 Qui ergo rerum iura sano iudicio tractauerit: nequaquam huiusmodi erroris
 culpam arti innocue ascribendum censebit.

Capitulum quintum De utilitate astronomie

Hactenus diuersos hominum errores astrologiam calumniantes
 quibz breuiter potui redarguisse opinor. Nunc quantā humanis
 necessitatibus fruges hoc artificium ferat asserendū videtur.
 Sic enim qui addicentes aiunt tam et si verax firmiterque astro-
 logiū artificium certa scilicet rerum prouentibus iudicia tribuens
 Quid tamen interest futura prescire antequā fiant. Si enim bonum
 futurum est quid additur prescientia quā diu non sit. Si vero malum et ante
 aduentū mali prescientia ledit: atque hos quoque domesticus error inuoluit ut
 tantos fructus prouidentie ignorent: cui tantū operam dare non desistunt
 nomenque rei non rem ipsam dissilant. Omnis enim homo rationis cōpos
 naturaliter habet ut prouidentie rerum operas det: quas si utiles prescierit
 prouido consilio cōmodum plerūque adauget. si aduersas prouida cautela
 notā nonnunquam ibi minuit. ¶ Sūt igitur huiusmodi prouidentie tria genera. Primum
 experimentis quod vulgare est. Secundum temporū alteratione quod medicorum
 est. Tercium effectum siderū quod astrologus ministrat. Omnium cōmunis cura
 ut euenturis bonis ac cōmodis reddant aduersis cautos. Vulgaris itaque
 prouidentie non parū utilitatē videmus que cum sepius exproptio elementorum
 qualitates successusque prenotarit: contrariorum ope antequā superueniāt prouidit
 ut contra frigus locis atque vrbibus calidius cuiusmodi cottidianus est hominibus usus:
 ut preuisa plerūque morbofa ante pluuias ad tectoria confugiant: ut pre audito
 nonnunquam hostium insultu ac superuētu: aut ad repellendos preparant aut
 saltē effugiunt. ¶ Habitaque prouidentia nequaquam rem ipsam impellit aut mu-
 tat: sed cautela data rei vim quideus aut prohibet aut saltem alleniat: hocque
 genere omne vulgus ut nauta pastor agricola in suo quisque officio fungitur

Medicorum quoque prouidentia non negligenda: utilitas que est ex ipm
alterationibus: naturarum moribus: humorū in corporibus: generationes
corruptiones. augmenta decrementa certis in terminis consequi prescribit
naturales preperat opem: que iam influentib⁹ obuians: superfluos iminuens
deficientes augens: patos medio statu seruans: dissolutōe repulsa naturā
consolidat. Hinc est q^d nerualib⁹ formacijs aduersus estinas febriculas: hinc
flebotomo: hinc ventosis contra sanguinis putredinez atq; apostematum
colestias vtimur: atq; ad hūc modū multa phisice prouidentie in seruanda
sanitate utilitas est. In egritudine quoque prouidere inter vitam et mortem
discretionis non minus est commodum. Que cum ita sint in his: tamen et in
astrologica prouidentia v^t multo maior atq; certior apparet utilitas. **A**stro
logie vero prouidentie quinq; sunt spēs. Prima quidē est que cum futuros
rerum euentus p̄terminat poterit eorum noxa repelli poterit non repelli: vt
bellum publicū: generalis fames: vniuersal⁹ terremot⁹: eruptions: eluisiones
cōmunis hoīm siue bestiarum pestilentia. Cuius prouidentia locus annor⁹
seculi reuolutiōes. Hui⁹ igitur hec manifesta utilitas qd cum p̄scierit homo
pestifer⁹ aliquod huiusmodi regimē seu prouidentie toti⁹ futuri poterit aliquā
vel locor⁹ mutatiōe: vel aliqd id genus in genio pestem curare: quē si penit⁹
effugere nequeat consilio saltem interim et consolato: preuisi superuentus tol
lerantia multo leuior est q̄ his quos inprouisus atq; repentinus terror pcu
tiens non solum consilii sed plerūq; mentis animeq; inanes reddit. Secunda
species de priuatis prima eiusmodi rerum euentus p̄scribit quorū noxa ex
toto vitari potest vt egritudo vt hostis hisq; similia. Cuius prouidentie loc⁹
igenesia. Annilibus autē questionem talis fere utilitatis qualis in vulgari
medicorumq; prouidentia exposita est. **T**ercia species sunt rerum euent⁹
quos cum p̄scierimus partim vitare poterimus quales sunt egritudines que
iam ex toto vitari nequeunt: prouiso tamē eorum tempore preparatur vt et
minus sentiant et citius terminent sicq; de similibus incomodis. **Q**uarta
species rerū euentus ineuitabiles: sed transitorios metitur vt de morbo: itē
aut de carcere ineuitabili cuius magnum hoc proficuū quidē cum et ipsum
et terminum eius p̄scierimus et ad tollerandū id preparamur nec de termino
eius desperam⁹. **Q**uinte speciei sunt postremi rerum euentus generaliter
ineuitabiles vt de morte hominis cuius prouidentie utilitatem perdendā
relinquimus. Dim igitur cōmunis utilitas q^d subitorum et inprovisor⁹ casuū
occasionem phibeant. **E**st enim ois vehementis et in prouisis aduersitat⁹
euentus terroris turbationis atq; tribulationis occisio vt eiusmodi cōfusio
nōnunq; mortis repentine causa existat atq; euentuū cōsequentia ipsis euen
tibus plerūq; sint grauiora. Hec ergo futurozū prouidentia si euent⁹ ipsos
prohibere nequit: saltem euentuū cōsequentia pellit. Sidera namq; cum ad
euentus ducant: ducunt etia; ad ingenium q^d euentuū noxam vel phibeat:

vel saltez alleuiet. Utetur itaq; sermone vulgari intellectu p̄p̄quo in eos
 qui futurorum prouidentie non solum vtilitatem negant: verum etiam gra
 uium curarum occasione imponunt. Si enim vitande cure z deliberatidis
 causa hominum futurorū p̄scientiam negligere conuenit: eadem de causa
 nihil inquirendū: nihil penitus aggrediendūz restat. Si enim iter instituas
 pergrandi cura: vie timor reditus expectatio sequunt̄: sicq; in ceteris id ge
 nus quapropter nec sperandū vnq; aliquid cum spei cōmuniter accidentia
 sint cupiditas gaudium amor dolorq; vt in res conducit: vt sine omni pui
 dentia z cōsilio nihil deliberatiue agente: fortune ad omnes casus exponas
 sicq; ratione cassa nihil hominum super bestie naturam relinquitur. Item
 in eosdem qui huic prouidentie fructū adeūt ex eo q; curas spei vel timoris
 afferāt. Si enim omne qd curam affert quodq; cum passionēs consequunt̄
 fugiendum est: nec voluptatum aliquid vnq; obiectamentum appetendūz
 relinquitur. Si enim musci modulaminis dulcedinē intro conceperis vim
 passionis consequi necesse est. Ex eademq; de causa pocula nec sapida nec
 dapes lautas nec formosa mulierum corpora cultuq; venusta vel attingere
 vnq; licet nec cum vltus defuerit dolor consequatur necesse fiunt que de ter
 mino de victu quaq; spurcissima venere potius vtendum: que cum defuerit
 nec curaz sui posse relinquat. ¶ Quod cum nature hominis insit vt ratione
 et cōsilio vel euitare studeat quod timet: vel assequi quod sperat sūme ne
 cessarium z astrologie prouidentiam opinor si euitandum p̄scieret timor
 cessat si assequendum gaudium certitudine accumulāt. At vero si vel inevi
 tabile non assequendūz illic tollerantia hic dolor tanq; cōsulco z cōsolato
 tanto leuior est quanto adhibitarum frustra facultatum penitētia accumu
 laret.

¶ Secundus liber nouem habet capitula.

Primum de numero stellarum z inequalitate atq; nomi
 nibus numeroq; imaginum vniuersi celi. ¶ Secundum
 quare . 12. imagines inter omnes alias rerum ducatum
 obtinuerūt. ¶ Tertium quare he imagines numero . 12.
 sint. ¶ Quartum de compositione harum imaginum.
 ¶ Quintū quare ab ariete inchoent. ¶ Sextum de tro
 picis firmis z bipartit̄. ¶ Septimum de quadrantibus
 circuli causaq; mobilium z firmorum z bipartitorū: cau
 saq; numeri signorū: ac quare ab ariete inchoent signorū
 quoq; naturis z trigonis iuxta quidē hermetē post abidemon. ¶ Octauū
 de signis masculinis z femineis. ¶ Nonū de signis diurnis z nocturnis.

Capitulum primum. De numero stellarum z inequalitate atq; nominibus
 numeroq; imaginumq; vniuersi celi.

Inter oēs antiquae auctoritatis viros qui Ptholomeo prince celestis orbis dimensiones qualitates et habitudines profecuti sunt plano constans est eum circuitū terre globū vndiq; versum ambientem medio conclusum cohercere: illumq; ita constipatum sicq; immotum celestis circuli quasi centrum existere. Quod qui perdiscere voluerit Almagestū legat. Inter supremum autem orbem terreq; globum mercurios alios circulos stelliferos contineri que stelle cum innumere sint electe sunt ex omni in latitudine notabiliores. 1029. e quibus septem velociores cursusq; dissimilis h. 4. 5. 6. 7. 8. 9. suisq; circulis feruntur. Quapropter he erraticae dicte sunt. At vero. 1022. stabiles quoniam omnes vnius motus eiusdemq; circuli singulos gradus centenis fere peragunt ānis. Oēs igitur he. 1022. per sex ordines dispositae sunt. Quae namq; reliquis omnibus lucis suae quantitate notabiliores extiterūt. In primo resident ordine suntq; numero. 15. his minus lucide. In scō ordine. 45. infra has. In ordine tercio 208. In quarto. 474. In quinto. 217. In sexto deinde. 49. e quibus praeter has. 5. nebulae similes vnde et nebulae dicuntur: duae tenebrose quarum vna oblonga tanq; caudata. Ad hunc modū ordinate omnes he. 1022. Demum. 48. imagines omne celum permeantes compositae sunt quas graeci latinique fabulae diuersis nominibus assignauerunt. Arabes vero nihil in fabulas sperantes: nec de nominibus in se disceptantes rem ipsam amplectando: eas a via ☉ tres eorū terminos inter vtrūq; polum determinantes hoc ordine disponunt. Ex omnib;. 1022. stellis. 360. a via solis ad boream sumpte figure. 21. constituunt. E quibus primo loco duae sunt artas mediusq; draco tercius: quartus flāmiger quem zepheum dicunt quē arabes dñm solis: quinta cassiopea: sexta corona: septimus hercules cum pelle leonis et claua quam formam greci eugonasin dicūt: arabes elgeciale rulrbachei. i. genu flexum: octauus ledens olor qui et vultur cadens: nona gallina: decimus quem arabes pastorem vocant artofilax seu boetes: vndecimus perseus almirazagul. i. deferens caput gorgorus: duodecimus auriga qui et ophiureus: tredecim auguitheneus: decimusquartus ipse angwis: quindecimus orsercalim: sedecimus agla qui et vultur volans: decimusseptimus delfin: decimusoctauus primus equus: decimusnonus scō equus: vigesimus andromena: vigesimusprimus trigonus quem greci deltō vocant. His ordinat[is] ipsa via ☉ circa medium limitem infra geminos terminales circulos. 346. stelle circunductae. 12. signa pducunt ♄ ♃ ♀ ♁ ♋ ♌ ♍ ♎ ♏ ♐ ♑ ♒ ♓ X his vij s ☉ per mediū sectis: tum hinc ad austrū reliquae. 316. segregatae. 15. figurae perficiunt: quarū primus est magnus cetus: scōs gladio succinctus orion: tercius nilus eridani fluius cui cauda quasi cauda piscis: quartus lepus: quintus maior canis: sextus minor canis: septimus argonauius: octauus ara. 9. crater libri patris: decimus

apollineus coruus. 11. chiron centhaurus. 12. ydra. 13. thuribulum. 14. australe sextum. 15. piscis australis. Noim itaq; rationem formarum que effigies ⁊ fabu as vt Albumasar arato: sic nos ⁊ arato et ignio relinquitur a quibus etiā q; stelle singulas componant imagines exquiratur. ¶ Apud nos non tantopere necessarium qui celestis potentie ducatus per inferioris mundi accidentia siderūq; nō causas comenticias verū effectus necessarios insequimur: presertim cum imaginatio potius q; res ipsa celum huiusmodi formis impingat: illud tñ pretermittendum non est qd in sequentibus dicturi sumus qñ de signorū proprietatibus tractabimus: quid harum imaginū in singulis signorū decanis oriatur: vnde que earum stelle quos signorū gradus occupent per astrolabii inueniuntur naturis ⁊ effectibus earū alias tractandis.

Lapsum secundū. Quare. 12. signa in zodiaco pre ceteris ducatus obtineant. **H**is admodū hunc ordinatis consequens est vt qua ratione ex omni celo. 12. signa rerum ducatus pre ceteris obtineant exponamus. Quāq; etenim vt dictum est. 48. imagines omne celum pficiant 12. tñ que celi terreque medium ambiunt contractis aliarum viribus ad se iure ceteris potentia psterunt. Sunt enim qui dubitant q ratio inter oēs alias harum. 12. potentiam tanq; nihil agentibus ceteris presterunt quibus ita sufficienter respondere opinor q nemo huius artis auctorum vel ceterarū vllam. Omnis in mundo officij proflus immunem vel autumat vel asserit: sed has. 12. vniuersales cōmunesq; rerum ducatus obtinere cetera in singularibus quibusdā et priuatis rerum proprietatibus acliues qd pluribus diuersisq; rōnibus constat. ¶ Primo quidē loco qñ circulus signifer mundū ambiens cottidiana ouersione centrū eius. i. terre globum medium circuit quē circuitum indies rerum generationes ⁊ corruptiones consequi videmus ceteris imaginibus in vtrālibet partem ab hoc mundo semotis vel iure. 12. obtinere vident ceteris iuxta circuitus sui modū non proflus immunibus in singularibus tñ: naz illis vniuersalis rerum cura cessit. Est enim vlt quidē vt in cōmunibus generum specierumq; accidentibus. Singulare vero vt in singulorū indiuiduorū proprietatibus. ¶ Scdo loco qñ o ortus ⁊ occasus rerum accidentia sequunt. O autē iter per hec. 12. tantū vie o principatum ceterarū celi partium viribus eodē scripto cōmendarunt. ¶ Tercio quidem o circulū hunc pambulantē anni circulus pagitur. Per anni vero tpa rerū gñationes ⁊ corruptōes ceteriq; morus ppetuo otinuant vt p singula etiam signa o gressus seu status mūdi accidentiū causas alternet. ¶ Quarto qñ ⁊ ceteraq; vage eandem o viam sequentes nec preter latitudines alias diuertentes per singula item signa tpm alterationibus rerumq; accitibus nōnihil adijciunt. ¶ Quinto nullius aliarum imaginū nisi pporcionabilis sibi signi: cui quodāmodo a ppendicia est o sortio pducende ducta apparet

his itaqz de causis hisqz rationibus cū circulus hic ex omni celo generalio ducatus principalis obtinuerit. Primus equalibus. 12. intersticijs q̄ signa vocam⁹ ceteris nō ita sectis deinde. 360. quos gradus dicim⁹ equis p̄tibus diuisus est. Succedētib⁹ alijs atqz alijs partiū sub diuisionib⁹ in arte necessarijs. Signum quippe. 30. graduū: gradus. 60. punctoz. Punctus. 60. secundoꝝ. secunda. 60. terciorū. sicqz per quarta quinta sexta vsqz ad decima ⁊ duodecima veleo amplius quantitates generū alterius detrimētum alteri⁹ augmētū infinitū succrescit. Int numeros etenī. 12. 30. 60. atqz. 360 facillime quaslibet sectiones admittunt. Ut trientē quadrantē quincuntē sextrantē ⁊ deinceps: que stellaris cursu cōputo: p̄ hunc circulū insequēdo necessaria erant.

Capitū terciū Quare he imagines numero. 12. sunt.

Nunc quare nec p̄les quā. 12. necessarie nec pauciores ad reꝝ ducātū sufficere videant⁹ exponēdū est. Ad quā p̄io arati accedit auctoritas. Qui cū. 48. celi figuras describeret: inf cetera solis signa. 12. signa discernit. ¶ Preterea vt in p̄bia legit⁹ qm̄ quicquid in hoc mūdo nascitur et occidit ex. 4. elementis cōpositū cōstat trib⁹ intersticijs deductū principio medio fine que tria i ea quatuor ducta. 12. pducūt quib⁹. 12. ea signa signozqz numeris ducātū p̄bēt. Cū igit⁹ ei numero signozqz numez r̄ndere cōueniret. 12. fore cōueniebat. P̄sūt siquidē hec signa. 4. elemētis eozqz trib⁹ intersticijs signa quippe stellaz sūt loca nō sua seorsū suba gnationes rerū ⁊ corruptio nes mouētia: sed oriēdo occidēdoqz sup mūdū inferiorē stellasqz discurrētes recipiēdo: sic etiā elemēta non p̄ se ipsa resoluunt⁹ reꝝve gnationes aut corruptiones p̄dūt sed t̄poz alterationes elemētoꝝ resolutiōes generatiōnū cause cōsequēt. Sic itaqz circuli signi mūdi. 4. elemētis eozqz trib⁹ intersticijs vt re ⁊ numero cōuenire necesse erat q̄ exponē planius cōstabit: p̄est enim aries igni: taur⁹ terre: gemini aeri: cancer aque: deinde initio repetito leo itē igni: virgo terre: libra aeri: scorpius aque. Itēqz repetito ordine: sagittarius igni: capricorn⁹ terre: aquarius aeri: pisces aque. Primus itaqz signozqz ordo elemētoꝝ primū sortis iusticiū. i. geniture iniciū. Secundus ordo secundū. i. vite mediū. Tercius terciū. Sūt ḡ de signis tria quidē ignea tria terrea: tria aerea: tria aquatica. P̄est enī aries calido sicco vegetatio ad vitā ad icremētū atqz nutrimētū aiantū ⁊ germinū apto: leo min⁹ t̄pato maturatiqz reꝝ status. Sagittari⁹ nociuo corrupēti dissoluētiqz animatiū atqz germinatiū cōpagē. Thaurus frigidus sicco geniture amico vt agro fertili germinūqz ⁊ aiantū nutrimētis. Virgo inutili ⁊ inepto vt sunt agri steriles ⁊ id genus. Capricorn⁹ nociuo ⁊ dissolutiūo quale est scenū ⁊ terra grauis. Gemini calido humido t̄pato suam reꝝ geniturā formentisqz adepto: quales sunt odores suaves ⁊ confortatiui. Libra grosso ⁊ turbulēto vt sunt

uenti et vapores pingues. Aquarius graui et corrupto vt vaporibus fetidis grauiq; aere. Cancer humido frigido tempato dulci nihilominus rex nature et nutritiuis idoneo quales sunt humores sustentatiui. Scorpius minus abili quales humores falsi animantiū germinūq; nature inutiles. Pisces corrupto distemperato et dissoluto vt paludes lacume obscene. Quatuor ergo rex generationibus p̄sunt. 4. medio inf generationē et corruptio nē: 4. corruptionē habentq; ita singula. 12. suas queq; vires et proprietates in diuersis rex accidētibus ex. 4. elemētoꝝ tribus inficitijs.

Capitū quartū De cōpositione hāz imaginū.

Dinceps signorū nām tractare cōuenit. Mirant enim nō nulli de his qui naturali scie opam dant. Cur inf signa naturali ordine infusio post signū igneum nō statim aereū s; terreū succedit: quibus huiusmodi rō nō inepte rīdet qm̄ elemēta simpla: calor: frigus: siccitas: humor: ipsa quidem corpa nō sunt: sed vt omniū corpoꝝ sic hoꝝ que vulgo elemēta dicunt terre aque aeris ignis substāialis cōpaginis origo sunt quoz quodq; licz ex plurib; illoꝝ congestum fit: singula tamē in singulis eruperāt sicut in igne q̄uis calid⁹ fucus: calor tamē supat: sic in terra q̄q; frigida sicca siccitas tamē sic in aqua frigus humor in aere p̄ponderat: Sunt igit elemētoꝝ calor et frigus actiua: siccitas et humor passiua: actiuoz aut vt cōtraria sunt. Calor quidē rex generationē agit: frigus corruptionē. Passiuoz vt ipsa opposita sunt: siccitas tamē magis est actionis receptiua. Luz igit elemētoꝝ huiusmodi virtus fit et modus quare in signo rum cōpositōe ab igne sumat iniciū omnib; rōnib; cōstat. Primo qui dē loco q; quoniā calor in igne superat: nec generatio motusve animātūz nisi ex calore est vel iure extremitatū primā obtinuerit. Alterā aut aqua in qua frigus preest. vt enim generationē vitāq; animalē calor aministrat sic contrariū et ei frigus geniturā corrumpēs vite internicies est. Secūdo loco quia calor generationis elemētum frigus autē corruptionis primaq; in rebus generatio: postrema corruptio merito primā extremitatē ignis aqua secundā sortit. Tercio quoniā oēs aialis vire passionēs inf principiū et finem sunt actiua principij et finis extremitates passiua mediūz obtinere debuerē locum. Quarto q; cum omnis in hoc mundo generationis celestia corpoꝝ causa existant: eis aut corpoꝝ in ordine elemētoꝝ ignis primus: primum esse debuit elemētum caloris: frigoris autē q; contrariū erat vltimū. Cum igit actiua calor et frigus extrema sint: passiua siccitatē s; et humores in medio relinqui necesse erat. Quoniā vō vt in igne calor sic in terra siccitas habundet. Post signum igneum statim terreum succedere duabus de causis oportet. Prima est elemētoꝝ cognatio. Est enim siccitas caloris cōnatione quadā cōsequēs. Scōda est ex ytriusq; p̄cipalitate vt enī inf acti-

ua calor sit in passiva siccitas virtute quadā pcellit. Cū igit in signoz ordi-
ne primū locū ignis: quartū aqua possideat post ignē aut secūdo loco ter-
ra succedat aeri terciū relinqui necesse est: his ergo de causis insignoz com-
positioe primū est igneū: secundū terreū: terciū aereū: quartū aquaticum vn-
de est q arietem calidum siccum. Thaurum frigidum siccum. Geminos ca-
lidum humidū. Cancrū frigidū humidū dicimus atq adhūc modū per or-
dinem.

Capitulum quintum. Quare ab ariete inchoent.

Inde quare signoz ordo ab ariete incipiat insinuanduz est
in qua pte eis rñdet qui quoniā circulus nec principiū habet
nec finē nō magis ab ariete q vñdūlibet inchoādū putāt. Pri-
mū igit exponem⁹ necessariū quidē aliq̄s circuli principiū fuī-
se deinde id ipm p ceteris. Cū enī elemēta simpla corporū om-
niū principia sint cōposita partim generationē ptim corruptionē agūt. Ge-
rationū aut z corruptionū spacia diuersa ex diuersis anni t̄pibus metimur.
Quapropt ad tēpoz cōtinationē metiēdā que solis iter sequit a certo ali-
quo circuli loco ichoare necesse erat. Apti⁹ aut a nullo alio q a quo t̄pis sit
iniciū elemēta generationū mouēt. Vtrūq siquidē actiuoz vtrilibet pas-
sioz pmixtū: generationē agit aut corruptionē: vt calor cū humore natu-
re cōpaginē motū vitālē: generationē z incrementū. Idē cū siccō nature so-
lutionē viteq corruptionē z interniciē. Itē frigus cū humore nature cōsen-
tancū cū siccō inimicū que oīa nō sine legitima tēpoz vicissitudine cōtinuāt
A solis eteniz in primū arietis punctū introitu. Tēpus ex calido z humido
tempat ad omnē geniturā aptū inchoās psequētia tria signa arietis thauri
geminor cōtinuat vt diei incrementō terminato: sole ad principiū cancri mi-
grante ex aerea temperie in igneā calidi z siccī naturā t̄pis fit alteratio pri-
miq quadrātis incrementō diei: decrementū eq̄litate per ordinē rependens
vsq ad finē virginis succedit. Qua equinoctio transacto sole in libram trā-
seunte frigidū z siccū tēpus succedens noctis incrementum vsq ad finē
sagittarij pducit. Vnde in capricornū descendente sole frigidum z humidū
tempus consequēs hinc augmento hinc decremento diei noctis vicissitudi-
nem ad equalitatem redactis in fine piscinū equinoctium celebrat. Emer-
sis itaq sexaginta gradibus in tricentis .65. diebus ac quadrante minus
360. parte diei vt visum est ptholomeo annum peragit quem solarem dixi-
mus duodecim mensium iuxta .12. circuli signa. Nam z ad circuli cogna-
tionem quadripartita est. Est enim ver aeree qualitatē calidum humidum
genituras pducēs nutrimēta pstant. Estas ignee nature calida siccā geni-
ture minus apta rerum statum ad corruptionē inclinans. Autūpn⁹ frigid⁹
z siccus geniture inimicus. Hyems aquatica vernaliū partium fomentum.

suntq; singulis tria interualla: principium: medium: finis: p singula circuli signa deducta. Ex signis siquidem in quibus temporis alteratio st incipium sumit. Ex secundis medium: ex tercijs finis: ergo necesse erat circulum certū habere principiu idq; p̄ceteris quia caput eet tēporis generationū momēta mouentis.

Caplm sextū De tropicis firmis et bipartitis.

Consequēs est vt signa vnde tpm inualla distinguunt certis noib⁹ atq; pprietatib⁹ discernam⁹. Cū enī quatuor circuli quadrātes ordinē rñdēt vtq; circuli qdrātes trinis signis sic āni qdrātes trinis inuallis numerant singula singulis rñdē necessario vident⁹: sit enī tps incipii cū sol p̄cipiū quadrātis ingredit⁹. Quapropt id signū tropici vocat sequēs vō quo eiusdē tps status firmat firmū: terciū biptitū cui⁹ prior medietas eius tps est. Secūda ad sequētis qualitātē vergēs. Sunt igit aries cancer libra capricornus tropica. Thaurus leo scorpi⁹ aquarius firma. Semi⁹ ni virgo sagittari⁹ pisces biptita.

Caplm septimū De quadrātib⁹ circuliq; mobiliū et firmorū et biptitorū.

Orus hermetis sine post abidemon de circuli quadratibus Signorū formis numero inicio nature trigonis. Cuius ipsius verba ad integritatē in medio adducimus. Quoniam scim⁹ inquit vniuersalē partitionē particulari antiquiorē repx principiu accedēs et crescēs. Sinem autē recedētē et decrescētē res postulabat. Signorum primo numex dēminare: deinde naturas tractare q ne sine ratione fieret: certum omnium principium ante omnia necessariū erat. C^o Primum igit omne circulum equi distantib⁹ quatuor punctis equalit interfignamus. Quo facto prima occurrunt equinoctialia duo quorum altero in fine piscium transacto cum sol in primū arietis gradum descēdit: ascendēs in circulo incremētum diei p̄fert altero in fine virginis sol ad libram transiēs descēdit noctis incremētū p̄ferēs. Quoniam ergo solis ascēsum lucisq; augmētum repx accessus atq; incremēta descēsus aut recessus et decremēta sequi videmus ab ariete circuli principium instituimus. Consequent autē circulum p quatuor designata puucta tempora anni. 4. distinguimus p singula vō tempora tantum luminum coitus terne forme: terneq; vicissitudines oppositē diuersitatis id autē est diei mutatio: digressionis alternatio: temporis alteratio: diei quidē mutatio: ab incremēto ad decremētū et ecōuero digressionis alinatio ab ascēsu ad descēsum et ecōuerso tps alteratio a principio ad mediū: a medio ad finē. Itaq; forma inquā cū sol intrat tps in aliam qualitatem ouertit tropica vocat. In quā vō eiusdē statū firmat: firma. Nam biptita est prior medietas eius tps sequens sequentis. Quoniam itaq; singulos quadrantes .4. terne forme

terneq; vicissitudines numerat ex .4. ternis. 12. cōfici necesse erat. ¶ Determinatio igit signoz numero tū demū naturā tractare cōsequēs est. Quā vt ordine fiat cōueniatur ad quadratiū circuli rōnē. Quoz quoniā primus calid⁹ humidus: secundus calidus siccus: terci⁹ frigidus siccus: quartus frigid⁹ humidus. In medijs secūdi in .15. leonis gradu fortissim⁹ calor: maria siccitas sentit. Dephēsus est igit leo calidissim⁹ oīuz: siccissimus cuius naturā arietē et sagittariū idē trigonus socia cognitionē astrigebat: nihil aut calidius et siccus igne. Sūt igit aries leo sagittarius ignea. Quoniā vō vt tēpor. 4. primū calidū et humidū: postremū frigidū humidus est. primus trigonus l⁹ igneus sit: postremū. i. cancri scorpionis piscium trigonū aquaticā obtinere naturā cōueniēs erat. Ad hunc modū ariete et cancro eozq; trigonis pspectis: ad thauri et geminoz naturā tractandā transimus. Quoniā ergo nihil calidū idēq; frigidū nec duo eiusdē nature contigua eē possibile est. thaur⁹ eiusq; trigonū frigidū siccū esse cōsequēs erat. Quib⁹ ita dispartitis quartū: quarto relinqui necesse est. Sunt aut nōnulli de huiusmodi artis studio q; arietē calidum humidū potius fore debere ex huiusmodi rōcinatione assuunt. Cū enī postremū anni tēpus frigidū humidū sit postremū quoq; diei quadratis necessitate cōsequi videt^r primi tempus anni cui⁹ caput^r est aries primiq; quadrantis diei rōnē potius calidū humidū fore totius circuli caput. Contra quos duobus ex locis argumentamur. Primo quoniā ordo cōpositionis signoz si a primo anni tpe inciperet et a primo diei quadrante id quidē ita cōueniret. Nos autē nō huic sed a medio secundi tēporis atq; a medio die omnibus climatibus. Idē est quoq; p oīuz signoz motus idē fidere nate ordo est inchoam⁹ a die nāq; incipiendū erat qui rex oīm mot⁹ agit. Scōd⁹ q; cū in vere humor exuperet si in ariete calorem min⁹ abundare viderem⁹ id itaq; cēdi posset. Quā cū aliū sit q; dicta sunt inuicta relinquunt^r.

Laplin octauū.

De signis masculinis et femininis.

¶ Is itaq; ptractatis: deinde signa masculina et feminina distinguenda. Cū enim quicqd in hoc mūdo sit maris et femine coitu conceptū nascit^r omnīū vō generationū signoz virtus principiū et causa existat necesse erat inter signa tāq; sexū huiusmodi diuersitates distinguere. At vō quoniā actio masculī est: passio vō femine: atq; inter elementa supiora duo ignis et aer actiua. inferiora vō duo passiua sunt: ignea atq; aerea signa masculina: terrea vō et aquatica feminea fore cōueniebat. hac itaq; rōne aries masculinū: taurus femineū: sicq; gemini masculinū cancer femineū est: atq; ad hunc modū p ordinē. Sunt vō nōnulli qui discretione inter oriētia adhibent: vt oriens masculinū: secūdū femininū: terciū item masculinū ac quartū femineū dicāt sicq; deinceps. Nos vō quoniam sexus discretio in rex natura nō accidētalis est eam non p accidētale signoz motum sed per naturalē ordinē deducimus.

Capitulum nonū. De signis diurnis et nocturnis.

Optremo est signorum inter diem ac noctem discretio cum enim signorum ordo quottidiana conuersione mundum ambiens diei noctisque vicissitudines alternet: dies quoque calide nox vero frigide sit nature: dies quoque precedat nox sequatur: semper nullo medio vicissim continuo sese comitent arietem diurnum: thaurum nocturnum: geminos item diurnum: cancrum nocturnum esse ratio postulat sicque deinceps per ordinem. Sunt autem qui signa quatuor arietem cancrum leonem sagittarium diurna quatuor his opposita nocturna quatuor reliqua indifferenter putant. id est die diurna nocte nocturna. Qui quoniam quedam masculina diurna quedam feminea nocturna atque id ipsum sine osium ponunt ratione nec responsione dignum vident.

Liber tercius nouem habet capitula.

Primum quare septem stelle communes rerum ducatus preceteris optineant simulque defingularum effectum in quatuor elementis. Secundum de terminis astrologie atque astrologi. Tercium de proprietate ducatus solis in temperie aerea et nature compositione ac stellarum cum solis participatione. Quartum de proprietate ducatus lune in marium accessu et recessu. Quintum de causa accessus et recessus. Sextum de augmento et decremento aquarum. Septimum accessum et recessum maris lune potentia: non maris nature: quatuor ex locis confirmans. Octauum de ducatu lune in maribus et forma eorum que accedunt et recedunt et eorum que non necessarii effectus solis in mari. Nonum de ducatu lune in animalibus et generum et metallis augmento atque decremento.

Capitulum primum De stellis fixis et planetis.

Lex omni siderum numero. 12. signa communes rerum ducatus preceteris obtinere demonstratum est sic quare de causa ex omni stellarum multitudine septem planetas generales rerum ducatus preceteris forciant exponendum videtur. Sunt enim qui mirantur cum tanta nature et affectus cognatione cetera his septem communicent: mouent etenim de signis ad signa oriuntur et occidunt super mundum inferiorem. Orietales etiam sunt et occidetales variarum etiam hee complexionum. Quia tamen nihil agentibus ceteris has septem in rerum ducatu preferat. Cuius antiquae auctoritatis vniuersa de stellarum effectum ratio ita plane respondet. Cum enim quicquid in hoc mundo nascitur et occidit signorum stellarumque motu tanquam efficientem causam sequatur. Signorum autem ordo ut in secundo libro approbatum est elementorum nature presit stellas per ea signa dispositas eisque elementa generant preesse: consequens esse erat excepto quod inter est quoniam hee septem cum per ea signa celerius variisque discurrentes crebris

eant atq; redeant ad rez motus et effectus promptiores erant. Unde his q; generalis rerum ducatus concessit illis pro modo suo priuati rez officij nequaquam immunibus q; huic etiam constabat q; ipsarum discurrerent quanto quilibet velociori motu et vario distrahit tanto pluris in rez effectum officij repit. Unde est q; luna omnium citissima inter omnes rez effectibus frequenter fatagitur. Nam stelle firmæ ad priuatas stabilesq; vel tardas singularium rerum proprietates ducunt. Deinde q; cum celestis circulus cum omnibus stellis mundum hunc perpetuo circuitu ambiat de quibus stelle stabiles per eundem circulum eodem fere motu tardo eademq; a terre globo distantia feruntur septem vero multe diuersitatis multe velociiores suo quoque circulo suoque motu diuerso quale est iter rectum: nunc statio: nunc retrogradatio: ascensus. descensus. augmentum: cursus et decrementum atq; ut nunquam planetarum huiusmodi cursus desinit: sic nunquam mundus a generatione et corruptione rerumq; alteratione cessat intellectum est tantum mundi accidentium varietatem tante planetarum motuum diuersificationi merito magis appenditum ut non iniuste commune rez ducatum priuilegio quodam obtinere videantur discreta singulorum ut sibi cum naturali elemento appropriata. Sol enim et Mars ignee nature accliuus: Saturnus et Mercurius terre: Iupiter et Caput aeris: Venus et Luna atq; Cauda aquatice. Est autem et inter ipsos coplices quidam discretio: quibus enim sol et Mars ambo calidi et sicci solis tamen calor vitalis Martis corruptiuus. Sic frigus et siccitas mercurij natura consentanea: Saturni inimica: Iouis quoque tempies nature fomentum capitis complexa non satis amica: Venus etiam et Luna geniture accommodata: Cauda minus apta.

Capitulum secundum De terminis astrologie atq; astrologi.

Itaque positis cum huiusmodi celestium virium scie infinita fere materia videatur et arte determinare et artificij suos perscribere terminos conuenit ut ex utroque vtriusque finis facilius atq; certius intelligatur. Quod ut ratione fiat ipsa primum etiam nominibus discernamus huiusmodi namque scie astrologie doctum aut astrologi nomen adornat. Est igitur astrologia scia virium stellaris morum ad tempus definitum atq; ad consequendum illud. Est enim scia generis astrologie cetera differre ei ab alijs eius generis speciebus. namque stellaris morum vires commemoramus contra eos est quod nullius rei extra se ducatum aliquem concedunt ut vulgura et tonitruum signa quidem pluuie non tamen ipsa pluuie sunt. Summus ignis non ipse ignis est sicque huiusmodi. Ad hunc itaque modum stellarum motus ad rez effectus longe a se distantiis ducunt. Ideo vero ad definitum tempus atque consequens illud dicimus quoniam callidus astrologus in primis rez peruenit in suo tempore spectat. deinde rez finem metitur. Astrologus autem cum sidereæ potentie viriumque stellarium sapiens demonstrat. Cum sidereæ stellarumque motus singulos omnium huius mundi accidentium ducatus prebeant: humanum tamen ingenium et studium haut ad omnem singulorum integritatem consequendum sufficit stellarum ducatus tribus terminis discernamus. Primo quidem sunt res

siue actus in sidereo ducatu adeo subtiles et p[ro]funde q[uod] nec ipsos stellarum
ducatus c[on]sequi nec quo ducant puenire humana facultas sufficiat. Secun-
do sidereos ducatus vsq[ue] ad rez ipsam quidē cōsequimur sed ante quāti-
tē emensaz et qualitates deprehensas deficiunt. Tercio sunt res et act[us] quos
et ipsos et quantitates atq[ue] qualitates eor[um] celesti ducatu cōsequimur. Itaq[ue]
primi termini vt integra o[mn]iū specierū sub cūctis generib[us] o[mn]iq[ue] indiuiduo-
rū sub quacūq[ue] diuisione vt arene maris numerus calculor[um]ve ruris vt quoti-
diani momētaneie mensura incremētū siue decemētū singulor[um] corpor[um] vt
omniū motuū atq[ue] accidētū differētia p[er] singula indiuidua que cū eiusde[us]
generis vnius etiā speciei sint singula trib[us] tū intersticijs differūt vt cū duo
vel plura indiuidua albedinū vel nigredinū longitudine seu breuitate vul-
tu simo v[el] aliquo oculor[um] colore et figura oris amplitudine aut angustia an-
helitus odore animi corpisve sanitate vel asperitate hisue filibus inimicor[um]
quor[um] neq[ue] generalis aliqua neq[ue] specialis habet differentia. Singulis igit[ur]
omniū interuallis licet sidera ducatu p[re]beant nō tamē o[mn]ia cōsequi humane
facultatis est. ¶ Secūdi termini defect[us] est vt numerus inter populos dua-
rū pluriūve ciuitatū licet vtraq[ue] pars a maiori sit ex stellarū ducatu certū ha-
beamus vt numerus granor[um] frumētū p[er] agrū determinatū vt desertor[um] lon-
gitudinis atq[ue] latitudinis insulā. In his igit[ur] hisq[ue] filibus licet rōnē stellarū
ducatus habeamus ad quātitatē eor[um] et qualitates non tamē facultas no-
stra ad eas cōsequēdas sufficit que o[mn]ia q[uod] nature humane possibi-
litas est neq[ue] vsus humani nec astrologi necessaria sunt. ¶ Tercij termini facultas
est cert[us] sidere[us] ducatus ad genera et species humane inuētionis ad anni tē-
por[um] alterationes ad motus elemēt[ar]ior[um] mūdi et resolutiones rezq[ue] genera-
tiones et corruptiones quantitates et qualitates vsus humani multeq[ue] filit[ud]i-
dinis. ¶ Vt breue faciā dico stellarū siderumq[ue] diuersos motus et vires ad
singula quidem rez omniū accidētia duces. Verū huiusmōdi ducatus pars
constās in rebus humani intellectus p[ar]te excedens in rebus adeo subtilibus
et p[ro]fundi q[uod] ad impossibilitatē humani secedāt. Que quoniam hominē effu-
gerūt nec indago eor[um] astrologo necessaria ē. Verbi grā solis p[er] circuli qua-
drantes itus atq[ue] reditus diuersa reducere t[em]p[or]a varijs elemēta motib[us] effice-
re constās sed et per signa gradusve singulos solares gressus v[is]itatos tēpo-
rū motus cōsequi certū est. Alienū autē ab hoib[us] intellectu vt quidez solis
motū seu p[ro]p[ri]ū seu circularē p[er] secūdā v[er]ā aut terciā aut decimā faciat tem-
por[um] aut elemēt[ar]ior[um] varietates aut aialū seu germinū affectus cōsequi sicq[ue]
de ceteris stellis. ¶ Determinatis itaq[ue] tam artis natura q[uam] artificis officijs
denū-6. ois hui[us] artificij circūstācie disponēde sunt. Artis videlz initiū ra-
di[us] rami argumētū fruct[us] finis. Est igit[ur] artis iniciū studiū sciētie rez p[ro]-
uēti[us] radix celestiu[us] motuū scia. Rami ex celestiu[us] corpor[um] motib[us] rez iminē-
tiū motus iudicia. Argumētū iudicio[rum] v[is]itatus effect[us]. Fructus rez conse-
quētiū p[ro]uidētia. Finis hui[us] p[ro]uidētie vtilitas.

Capitulum tertium. De proprietate ducatus solis in temperie aerea
et nature compositione: ac stellarum cum solis participatione.

Nunc a sole incipientes proprietates eius nature temperie et compositione stellarum quoque participatione cum eo tractabimur. In qua parte primum eis respondendum videtur: qui nature temperiez rerumque compositionez solari stellarumque virtuti negantes, propria quadam sube sue vi coalescere putant. Nec minus et his qui ex causis quidem extrinsecis rerum compositionem mutuant: verumtamen solis viribus stellarum negant. Primum igitur illis occurrit quoniam nihil compositum sine componente compositum est. Impossibile vero aliquid a seipso componere. Si enim id ita esset non elementorum aliquid in aliud resolveretur sed in se quodque imitatum semper maneret. Videmus autem ea ininvicem resolveri: in rebus siquidem compositis reperiuntur: nec enim quicquam seipsum resolvit. Item si res non aliunde motu seipsas generarent: eveniret nempe ut ex quo res queque nata esset deinde

finiturā. Nihil enī est qđ pprie nate ōrium seipm destruat. qđ cum absurdū
sit patet gñationis atq; corruptiōis rerū alias extra se causas existere reruz
nate capaci assentaneos. Deinde dicā quidē cōsequens esse q; ☉ stellas cum
☉ naturarū temperiet rerūq; cōpositioni factor oīm deus tanq; efficientes
causas pstitit. Ut enī ignis ppria virtute vit causa exustiois est: sic diuinū
lumen ☉ lucis z caloris vlis auctor natalis rerū cōpositionis diuinit? data
virtute efficiens causa existit: qđ effect? ipse pbat. loca nanq; terraruz quib?
☉ plus equo vel accedit vel elongat oīno tam aiantium q; germinū sterilia
manent verbi grā: loca terrarū ab estiuo ☉ tropico in septentrionē .66. gra
dibus distātia cui numero toti ☉ digressionē .i. gradib? fere. 24. abiect? .90
fiunt: hec inquā loca longinq; ☉ digressionē ppetuo gelu cōcerta: omne tam
germinū q; aiantium alimentuz negant. Ex quo nanq; ☉ in austrālia signa
descēderit per sex integros menses: ex loca eius ortu carent: vnde toti aq̃
lonū virib? exposita: tam estate q; hyeme insolubilia rigent. qđ z armenicuz
mare firmat: q; a ☉ tropico gradibus. 21. remotū: adeo quidem est ventis
validis feruidū aurarūq; obscuritate cecū q; nec nauifvncq; patiat q; quāq;
multo ppinquius: brumalis tñ error intractabile reddit. .i. boreales armenie
termini testant. Qui qđ diu ☉ austrālia signa graditur in vnū mole obruti p
integros sex mēses non apparēt: vt infra eos sex menses z multa eoz aīalia
frigorē intollerabili pereāt: et pleraq; volatilia in nidis suis per integros q;
tuor menses frigoris metu a medio mundi cōclusa maneant: quanq; ab eq̃
bili linea non multo plus. 15. gradib? distant: aut sec? z sup mare a pinci
pio m vsq; ad caput X absentia ☉ succedente frigoris flatu nauigiū negant
atq; idem qđ ad boreā atq; austrū vero infra. 20. ad equabiles lineā vicine
☉ vie intollerabili estu locis ciro exustis nec aīalium nec germinū alimēta
relinquent. A quinto siquidē m gradu vsq; ad oppositū in X solaris super
ea loca gressus continuo thauroz est cuncta sub terra feruent vt siccitate
steriles: harene inter quas nullus occultat: vt ethiopicū mare nec nauigium
patiens: nec aīalium ferat vicino desup ☉ ortu subtiliores eius aque partes
natali tinctu hariente. Ut quidē reliquit cōcepto valido calor adeo densum
atq; amarū vt effectū atq; intractabile maneant: vnde media inter ☉ access?
atq; recessus nate cōpositis et alimentis tēperies apta relinquat. ¶ Ex his
itaq; patet q; si ☉ vsq; ad nonam speraz sublimat? esset vel vsq; ad lunarem
orbem humiliatus vel inde frigore vel hinc calore nimio mundū stare non
posse. Quāobrem prouidus auctor oīm deus: ☉ tanq; vlem corporee vite
vomitē in media mundi regione mediū posuit. Inuenit aut z in ipsa habi
tabili bona terrarū loca put accedunt ad ☉ z recedunt multa dissilitudine
variata vt sate vel pte quo a solaruz circuitu ceteris remotiores sunt multa
nue validoq; frigore in ea terre pte supantur: qā humidū multū vult carnē
frigus aut albedinez habitudine carnosa calor albedinis capillis prolatus

anio inimici ingenio obtuso ceteris differunt. *Ethiopes aut* siue mauri quā
 eas terrarū partes habitant sup quas fertur *Θ* in *Υ* *δ* et *Π* nimio calore et
 siccitate in nata eorū supante colore nigro capillis crispis habitudine tenui
 memoria debili animo leui ceteris distant. *Adedij* vero ut *q̄rti* et *quinti* cli-
 matis et cōigue hic in diuinationes ut que mediocri accessu *Θ* atq̄ recessu
 fruunt natura tpata: habitudine apta: pulcro colore: mobili animo: subtili
 ingenio: sana memoria ceteris presunt. Quis in his proprietatib⁹ generalr
 cōmunicassent. Sunt aut et inter ipsas pro locorum diuersitate speciales
 quedaz differentie vsq̄ adeo quo a singulis etiam ciuitatib⁹ et puincijs licet
 propinquis et otiguis nonnihil tam informis hoīm q̄ morib⁹ et habitu atq̄
 vsu diuersitatis interfit tam pro *Θ* accessu et recessu q̄ pro stellarū stabilitum
 natura et habitudine sup eos orientiū. *Q* aut he ipse proprietates singulis
 annis inter augmenta et decrementa ceterasq̄ alteruates variant cum hic
 nec a *Θ* quidē nec a stellis vllis esset. ppio motu speciali intuitu compertum
 est huiusmodi variationū *Θ* hunc cum errantib⁹ nunc cum stabilib⁹ ouent⁹
 ipsasq̄ ininuicez pmixtiones causas existere: vnde intellectū est *Θ* stellas in
 rerū natura et componere: generūq̄ et specierum diuisione cōmunicare: nisi
 quidez principalr *Θ* rerum nature aiantium et vite germinū metallorumq̄
 generationibus p̄est. Stelle vero magis singularum prouinciarū priuatis
 moribus atq̄ tenore cōmunicant: tpant vero aerea: nam aeris illuminatio
 luminū est quorū ortum accedendo: occasus recedendo segitur. Ut vero *Θ*
 aerez calefacit purgat attenuat: sic pro modo suo *Δ* et stelle: vnde *Ypocras*
 in libro climatum. Nisi *Δ* et stelle inquit nocturnā densitatem attenuarent
 elementa inpenetrabilis aeris pinguedine corpm oīm vitam corrumpent.
¶ His itaq̄ de causis cum *Θ* vllis rerum omniū necessitatuz solus sufficeret
 requirere: associauit creator dens stellas ministras officio solari secundaria
 virtute cōmunicantes. *¶* Qm̄ igitur *Θ* per. 12. signa gressus tpm alteratiōis
 causa est: tpm aut alteratio elementarie resolutionis elementaris: denuum
 resolutio generationū oīm et corruptionū eundē solaris per ea signa gressū
 oīm causam esse cōsequens est: que certis tpibus discreta *Θ* motū cōmittant
 Alia quidē annis alia mensurnis alia diurnis: ut in vere gramina herbe et
 arborū folia atq̄ pieraq̄ aialia: in estate frumenti grana et arborū fructus:
 in autumnno vernalium: in hyeme estiuorū generationū corruptio que cum
 discretis tpibus continuent: discreta etiam *Θ* loca cōsequunt. *Q* ergo non
 oibus annis oīa eadem qlitate et q̄ntitate succedunt cum *Θ* singulis ānis p
 eadē loca redeat stellarū cū *Θ* pticipatio causa est. Si enī solus per se cūcta
 ministraret: nec hyems hyemi: nec estas estati vnq̄ dissilis foret. Que vero
 cottidiano successu per munduz aministrant ut cottidiani hoīm et aialium
 cōceptus partus incrementa magis sibi vlem totius mūdi superioris ambitū
 alligant sibi hunc inferiorem naturali motu agitantis consequuntur.

Capitulū quartū. De pprietate ducatus lune in mariū accessu ⁊ recessu.

Post aereā solaris effectus temperiē sequeus est lunaris in aquarū motū mariūq; alterius accessib⁹ atq; recessib⁹ ducat⁹ ut apud phos constat lumina duo quātor elementorū ordinem ita partiunt: ut ☉ ignē ⁊ aerē: ☾ terrā ⁊ aquā ducat. Duabus enim de causis ⁊ fortior ⁊ manifestior in hoc mundo luminū q̄ stellarū ducat⁹ est. Prima quidē ☉. ☉ quidē oīm stellarū maxim⁹. ☾ vero celestius oīm terreq; minima. Scōa q̄ stellis quidē lumen inest non ut radij effectusq; earū in motu magis. Luminibus aut radij non parū in hoc mundo effici: aces que motu suo mundi supioris vires collectas inferiori mōdo per radios transmittūt: nā ⁊ ypocras celestiu atq; inferioris mundi corpm mediatricē ☾ illoz vires his mediando transferre asserit Ut ergo ☉ in natē ēperie rerūq; cōpositione pualere: sic ☾ in aquarū motibus corpmq; statu ⁊ accidentibus germinib⁹ fructibus odorib⁹ idq; genus vis efficacior: quorū enumerationē ab alterius mariū accessib⁹ atq; recessibus

exordimur: quoz vt diuersa sint augmēta ⁊ decrēmēta ita diuersas diuers
nationib⁹ opiniones generant. Sunt enim qui a sepatione luminū vsq; ad
oppositiōē accessū asserunt: hinc vsq; ad vuentū recessū. Quibus vero certū
singul⁹ etiam dieb⁹ ab ortu ⁊ maris cui oritur accessū eam vsq; ad medium
eius regionis celū indeq; recessū vsq; ad occasum eius sequi. Cuius indox
psarumq; mari qua versus ethiopiaz accedit necnon in emisperijs oceani
insul⁹ cottidianis vsus. Alīna vero accessū recessū continuo succedentium
spacia h⁹ modi sunt. Cuius nanq; maris bihonti ⁊ primū emergit eius statū
accessus incipiens eam vsq; ad celi cardinez crescendo seqtur quā lineā vbi
transcendit ad occasum vergens recessus succedens: eā q̄ad occūbat decre
scendo comitat⁹: vel cū occasum statū accessus iter incipiens vsq; ad cardinē
terre crescit: a quo recedente ⁊ recessus itez vsq; ad orientē succedit. Sūnt
itaq; singul⁹ dieb⁹ gemini accessus geminiq; recessus tpibus prout diurn⁹ ⁊
curfus varietas per diuersas marium ptes diuersis lunaris ambitus cardi
nibus subiectas. Cum enim vt terrā globosā maris fumosus orbis circū
fus⁹ ambir: sic lunares ambir⁹ cottidiani. i. ⁊ circueant: semp ⁊ aliquib⁹
tam mariū q̄ terraz partiū in aliquo cardine est alijsq; piter in alio vt ead
hora vnoquoq; momento his in oriente illis in occasum alijs in celi sumo
alijs sit in cardine terre: vnde etiā eodē piter momento alijs accessū maris
alijs recessū esse cōsequens est: non tñ orb⁹ vno modo: illis etiā qui mediū
equoris pelag⁹ interim nauigio sulcant accessus iniciū vno quodaz vndarū
feruore sentitur: qui fundit⁹ ebulliens valido aurarū impulsū pcellosas flat⁹
agitans omne pelag⁹ cōtristat: cuius relaxatione recessum sentiunt. Multo
aliter hi qui litora interim habitant. Nec enim h⁹ modi flat⁹ aut feruor sed
aquarū tñ tumor ⁊ exundatio quedā vsq; ad eos puenit: tātaq; est inter ea
loca hoz motuū diuersitas vt nec ⁊ h⁹ modi causam motuū esse existiment
nonnulli. Nec enim incipit accessus nisi in loco pfundo ⁊ amplo multas ac
densas aquas cōtinenti fundi asperi ⁊ montuosi atq; lunari vie propinquo.
Unde cum sup se orientis ⁊ in naturali cōtatu reperiunt cōtiguas primum
impellit aquas: extitq; paulatī aquarū impulsus quousq; extremis littorib⁹
inundet: quo incipientis momento statim peruenire im⁹ possibile erat.

Capitulum quintum. De causa accessus ⁊ recessus.

His habitis causas accessū atq; recessū scrutari conuenit.
Dicim⁹ igitur q̄ nunq; h⁹ modi accessus ⁊ recessus nisi trium
rerū cōuentu gignitur loci videlicet natā aquarū habitudine
motu ⁊. Loci natā est vt aquarū locus pfundus long⁹ ⁊ lar⁹
vix tpis impendio transiretand⁹ montuosus asp⁹ et dur⁹ qua
leui quolibet motu acris repcusse multe vnde tumidos fluct⁹
cōcipiant. Aquarū habitudo est tantas in h⁹ modi loco longo ex temperie
aquas esse cōfusas vt nec in fluxu fluminū nec ex collatiōe fontū augeri ve

minui sentiat. Que quanto tpe condensate salebre calefacte densos vapores
agitent qui terre vaporib⁹ p^{ri}mi agitantis vndis aspirent. Motus aut⁹ D
desup orientis atq³ occidenti⁹ sepius repetit⁹ cognata virtute eiusmodi aq³
trahit: qm⁹ tractum sponte sequens quousq³ illa accedit: accedunt vsq³ adeo
quoad diffusi⁹ eferuentes loco suo minus contempe extremis inuident lit-
toribus. Nec eni⁹ ante locus tener mollis plan⁹ ppter aquarū discursus: nec
aq³ discurrentes vt flumina et amnes ppter subtilitatē min⁹ densis vaporib⁹
aptant h⁹ modi veniunt officio. Causa vero ab occasu vsq³ ad t^{er}re cardinē
sicut ab oriente ad sūmum. i. cardinez D accessus sequat⁹ triplex. Primo q³
orientis et occidentis linee eq³ distantes sunt quantūcūq³ ab ortu ad sūmū
sumitur tñ ab occidente ad terre cardinem illi eque distans est: sicq³ totus
oriental⁹ quadrās toti cedit orientali eq³ distat: estq³ vterq³ accedens. Seco
q³ mundi climate signorū per celi terreq³ cardines ortus recti circuli ortib⁹
eq³les sunt. Ut eni⁹ ortus atq³ occasus sic et horū cardinū linee eq³ distantes
sunt. Unde in quoto graduū numero signū q³libet oriat⁹ in toto oppositū
eius accumbere necesse est. Tercio q³ est ab orizonte semp⁹ ad celi mediū D
a cessus: a medio vero circuli ad orientē recessus sequat⁹: sicq³ et occasus D
sitr orizontē et terre cardo sitr celi medium veniens est vt in orientali sic in
occidentali q³drante accessū: sicq³ in ceteris duob⁹ recessus et accessus lunares
accessus et recessus cōmitari. Sunt aut⁹ quib⁹ nihilomin⁹ in quibusdā etiā
aq³ dulcib⁹ accessus h⁹ modi atq³ recessus videat⁹ vt apud quasdā ethiopie
quasdā etiā gallie seu germanie ciuitates maritimas quos vicinia maris
decipit. De siquidez atq³ mari influentes et marinis vndis otigue cū maris
accessu exundante repulse pleno alpheo illabant⁹ accedere vident⁹. Est aut⁹
accessus quidem aq³ calidior et recessus frigidior. In accessu nanq³ ex imis
abissis ebulliunt in recessu forinsec⁹ expanse in frigidant⁹. In accessu igitur
aq³ D cōmitant⁹: in recessu vero et si non cōmitant⁹ D nasaliter vnde venerūt
ad maria reuertunt⁹. Statim vero q³ nasaliter D tam sup terrā q³ sub terra
pcedenti accessui sequentē recessū t^{er}pis spacio coeq³: sed qm⁹ D sup terrā arc⁹
nunq³ sub franeo eq³lis est: nec hi qui sup terrā fuerit accessus atq³ recessus
sub franeis vnq³ eq³les esse p^ont. Quotiens g^o metiri placuerit horas accessus
aut recessus emisperi⁹ supioris notandū erit p^{ri}m⁹ grad⁹ cū quo orietur D
deinde cū quo occidit⁹ nec latitudine ei⁹ neglecta: deinde sumendū quantū
interest ab ortus gradu vsq³ ad gradū occasus per eius climatis ortū totūq³
per q³ndenos grad⁹ diuidendū. Quota igitur diuisio fuerit tot erunt eq³les
hore totius t^{er}pis virtusq³ spaci⁹. Si qd⁹ vero. 15. min⁹ supstes fuerit p^{er} hore
est: totius itaq³ numeri dimidiū alterutrū t^{er}pis spacium est nasal⁹ videlicet
accessus siue recessus D supius emisperiū obtinente. Sub frā nanq³ ouerso
ab occasu gradu ad ortus gradū subterrane⁹ arc⁹: accessus scz et recessus
inferioris per spaciū more sumitur: que qui certius dephendere studuerit:

latitudinem terre certam habeat: certumq; in ea latitudine signorū ortum.

Capitulum sextum. De augmento et decremento aquarum.

Nter supradicta assertum est q; nāali quidez in accessus et recessus vtriusq; emisperi in sua quaq; pte more eq̄les sunt. Nunc q; accidentalr interduz nōnihil ineq̄litas intercidit differendū. Videt enim ineq̄litas alterius emisperi accessū et recessū in equali t̄pis q̄ntitate metiat vterq; t̄i vnus p̄ter vterq; alterius s̄l t̄pis spacio coequatur: vt quāto emisperi supioris accessus seq̄nte recessit lōgiores breuioresue more fuit: tanto inferioris accessus supiori recessu longior sit vel breuior. Est enī h̄ more ineq̄litas inter augmenta et decrementa circa horā vnā plus min⁹ ne vt si multa sit aquarū abundantia accessus more supra numerū recessus hora paruo plus vel minus accrescat ōrio s̄l̄r. ¶ Tota igitur hec ineq̄litas octo ex locis sumitur. Primo quidē est D a O distācia luminisq; augmentū et decrementū. Secūdo rectitudinis D q̄i medio cursui additur ad mediū eius adiectio et subtractio. Tercio loco D in circulo ecentrico. Quarto loc⁹ in circulo digressionis. Quinto inter austrum et aquilonē. Sexto dies quos marinos vocant egiptij et occidentales dies augmenti et decremēti aquarū qui locus non lunaris proprietatis est. Septimo longitudo diei vel noctis aut breuitas qui locus solaris pprietatis est. Octauo loco est quātum ventorū vis addicit. Sunt itaq; lunaris a O destere. i. quatuor loca inter augmēta et decrementa discreta. Primus D cum O conuentus. Secundus est prim⁹ tetragonus cum est diatōtos. Tercia est oppositio qua plurium luminū sit. Quartus est tetragon⁹. Est igitur in cōuentu luminū maris accessus valid⁹ et spaciosus recessus esse: addit enim O iunctus in his D vicibus. Est enim et O in accessu maris nōnulla vis: sicq; quotiens D stellis humidis iungitur. Hora siquidē qua D O iuncta succumbit vt rerum vomitez rerum semina recipiens cōceptus vires statim in subiecti elementi motus .i. maris a tactu manifestius demonstrabat longe nanq; efficacior est D cum O q̄ cū itellis naturali O in D priuilegio conuentus. Ab hac ergo cōuentus hora quantū recedit D vis accessus decrescit: recessus vero augetur vsq; ad primū tetragonum: hic decremento finito versa vice accessus augmentū vsq; ad plenilunium peruenit: hinc vsq; ad tetragonum decrementum: indeq; ad conuentum: item decrescitiam recessu accessus incrementum: excepto q; iter quod in oppositione id est plenilunio vis D tanq; maturos conceptus primus edentis efficacior: sicq; in tetragono primo q̄ secundo. ¶ Et igitur infra mundi conuersionez id est diem vnum cum diurno lune progressu gemini accessus geminiq; recessus: sic infra D reditum id est mensem vnum geminaq; decrementa fiunt illic inter celi hic inter lune a sole cardines. Secundo loco prima luna collocanda est. Quo facto quamdiu rectitudo lune

medio eius adicitur vis accessus pualet: q̄diu vero detrahitur vis recessus
prepotens idq̄ victu rectitudinis quantitatez. Cum aut nec additur quicq̄
nec detrahitur nec accessus nec recessus vis hac ex parte crescit vel decrescit
Hi vero motus etiā in aquis dulcibus flumijs ac fontib⁹ hos ꝑ ducatus ꝑ
cedente sequuntur. Tercio loco q̄diu ꝑ abside circuli sui ex parte. 200. gra
dibus destituerit vis accessus pualet infra. 90. recessus. Quarto loco q̄diu
ꝑ in latitudine sua ascendit accessus vis augetur q̄diu descendit recessus.
Quinto loco q̄diu signa borealia ꝑ graditur borealium marium accessus
auget australium recessus: q̄diu vero in australib⁹ est cōmutata australiꝝ
accessus preualet: borealium autem recessus quantū ad hoc genus attinet.
Magis autē inter hec pariter post primum tetragonū ꝑ compoto addēte
atq̄ in inferiori circuli sui parte ab orizonte: maris enim gente in signis hu
midis cum stellis humidis atq̄ decentibus: his enī oib⁹ adunat⁹ non solū
marium accessus abundant sed etiam amnes ac fontes accrescunt. Sexto
loco sunt dies lunaci oīm quos marinos appellamus. Est enim lunationis
mensis dierum. 29. ac fere dimidij quibus quadripartito diuisis singulos
quadrantes dies septem ac fere dimidij complent ꝑgitur a. 27. mensis die
vsq̄ ad quartā dimidium sequentis mensis dies diminutim nuncupantur:
sequentes vero quatuor ꝑ dimidi⁹ augmentatiui: propterea quidē accessus
detrimenta quedam in his vero augmenta sentiuntur atq̄ ad hunc motū
sequentes duo quadrātes inter hos duos motus vsq̄ ad. 27. dies vicissim
succedunt. ꝑd igitur hoc modo egiptijs atq̄ occidentalibus compertum.
Orientalibus oībus maris affectionū peritis totum totis his quadrantib⁹
per augmenta ꝑ decrementa visum est hoc modo alterari: sed inter septem
dies quos illi diminutiones dicunt vnū vel duos detrimenti inter augmen
tationes totidem esse incrementi dies ꝑstant tamen apud mensuricos inter
hos lunationum quadrantes etiam aquarum dulcium inter augmenta et
decrementa quidem altionum motus. Nonnulli vero de maritimis luna
tionum dies inter augmenta ꝑ decrementa tripartito numerantes primis. 7.
aut. 10. dieb⁹ accessus incrementum vltimis. 10. decrementuz: medijs vero
medium sentiri statum. Septimo loco est quantum ꝑ etiam adminiculum
huiusmodi motib⁹ viribus addit. Licet enim ꝑ quideꝝ propius sit accessuū
ꝑ recessuū ducatus: in augmentis tamen ꝑ decrementis eorum nonnihil
tam ꝑ stelle adijciunt. Compertum enim est per diuersa maria in quibus
hi motus apparent certis anni temporibus inter dies ꝑ noctes horꝝ motuū
inter augmenta ꝑ decrementa vim alterari ꝑ a ꝑ inter signa australia ꝑ bo
realia accidere videtur. q̄diu nanq̄ dies nocte longior est diurn⁹ maris
accessus nocturno preualet: conuerso similis horum itaq̄ motuum quoniā
ad hoc genus attinet ad puncta equinoctialia vtriusq̄ equalitas: ad solsti
cialia vero alterius augmentum alterius decrementū maximum sentitur.

¶ Est huius horum motuum alterationis causa duplex. Prima est quantum sol inter diei noctisque vicissitudines adicit. Cum enim dies nocte longior est sol diutius super terram aquas calefaciens caloris viribus eximis abyssis undas euocat: unde diurnos aquarum motus nocturnis preualere necesse est. Secundo loco est quantum lune longior in superiori hemispherio mora tamen supradidit cum enim nox die longior est luna nocte super terram quia diutius orientia signa retinet nocturnos motus diurnis more spacio prefcit. Hinc igitur ut per singulos dies bini recessus sicque per singulos menses bina utroque augmenta: binique decrementa fieri supradictum est sicut nunc et per singulos annos eorum motuum totidem augmenta et decrementa fieri apparet similitudine quadam illis concordantia: ut enim nocturnus accessus luna super terram sole in sagittario existente eorum conuentus accessuum similitudinem imitari videtur sic oppositionis accessum diurnus sole geminos luna superius hemispherium occupante sicque ceteri de annuis ceteris mensuris incrementum non vero equalitate quam cometiri facile. Hec itaque testimonia si quando omnia conueniant valida et spaciosissima aquarum incrementa consequentur atque omnia illo numero quantitatis horum mensura succedit. Sunt igitur hi. 7. ducatus naturales. Nam octauum accidentalis quantum videlicet aquarum motibus venti magni permane coacti pelagus omne concitantes adiciunt. Vento ergo omne pelagus agitantium duo sunt genera: alter quidem quod alte maris unde superius ad motum scopuloso fundo repercussum: vixque ad supra efferuentes eximis ut supra dictum est abissis in annis eueniunt. Alterum vero per auras coactum terreque marique quod desuper irruens ac marino illi in equore conueniens furibundus pelagi motus exagitat. Primi ergo generis species gemini tamen equozis confinea permeantes raro usque ad litoria perueniunt. Secundi vero flamma ex diuersis locis spirantia inter terrarum orbem puolant, alijs namque loca principalia sunt alijs secundaria ac principalia sunt in. 4. mundi cardinibus. Secundaria vero inter. 4. hec media. In his igitur quantum huic attinet negotio id principaliter attendendum quod cum lune motu ab ortu ad occasum maris recessus obfistentes recedendi vires promouent: sicque inter meridionales conspectus trionales quique suis partibus aspirantes contrarijs obstant. Quod ergo supra dictum est naturale utriusque hemispherij accessum consequenti recessui more spacio equum esse id quidem ita est nisi quantum ex accidenti ut dictum est inequalitatis interciderat. Huius ergo accidentis duo sunt genera: alterum proprium cuius quas descripsimus. 7. cause sunt: alterum alienum quod scilicet ventorum vis adicit. Ex his igitur. 8. locis omne accessum et recessum augmentum atque decrementum variat. de his autem accessibus et recessibus sententia hec vniuersalis quod accessus quidem primis motus effectum lune naturali effectum sequitur. Recessus vero naturalis aquarum unde ad maria exierant reditus. Cum

ergo accessus mora longius pducatur augmētī fere quantitate sequendo recessus spaciū breuiat. Cōuerso similiter accidit pīerea nonnihil inequalitatis ex littozum interdū importunitate. Cum enim accessus exterius inundat littozibus si forte vel rupium concavis vel vallibus aut foueis altis influat parte relicta minus redire necesse est. Sic etiaꝫ qua contra flumios mari in fluentes accessus nititur ex recentis aquis recessum preualere necesse est.

Capitulum septimum

His explanatis: nūc huiusmodi cām lune asserēdā opinor q̄ ratā relinquat si cōtradictiū opinionē infirmem. Aut enī nature maris incse nō aliq̄ lune potētia vt vno seruoze quodā vnda exagitet: hisq̄ defluētib⁹ accessus fieri. Si enī defu per ambiēdo maris accessum agit. Cur nō amniū etiā ⁊ fontū aquas eisde de causis eisde morib⁹ exagitat. Quib⁹ quatuor ex locis rōdem. Primo qdē q̄ si accessus maris nulla vis aliena sed pprie nature vigor amministraret nūq̄ aliqd in eq̄litate assumēs eodē semp mō eodē tpe eadēq̄ spaciū quātitate fieret. Nec enī ppriū nec op⁹ aliquod alie nū patiens ab eodē nec suo habitu ad alterū aliqd vīq̄ recederet. Videm⁹ enī hec quātitate qualitate locis ⁊ tpebus semp alterari: alterationes vō luna res motus inane comitari. ¶ Secūdo vō loco q̄ cū aque diffuentes ad extrema discurrēt maiori nimirū q̄ qui continet loco opus est. Si ergo mare ex seipso in ampliora loca diffuit: qua itez vi ad nō sufficientē locū sibi repellit. Id enī in natura nō est vt quare nequis aliquid sponte cōsistere velit. ¶ Tercio loco q̄ cū aque natura deorsus sꝫ atq̄ in pfundū tendat: quid est q̄ in accessu aquas nō deorsus sꝫ cōtrario motu efferri in alterū atq̄ ad superiora cōscēdere videm⁹. ¶ Qu cū in natura aque nō sit: extrinsecā rei causāz aliqūā eē necesse erat: que p̄t lunā nulla alia reperit. ¶ Quartus locus rō nē obuiat eoz qua eisde de causis eosde mor⁹: etiā dulciū aquaz trāfire sibi vident. In quo loco maris atq̄ dulcis aque differētia sufficit: sed ad maris aque cōflue den⁹ salebre fluminū atq̄ id gen⁹ diffue subtiles dulces. Que cū ita sint nō oē q̄ alteris acciderit: alteri cōsequi necesse est.

Capitulum octauū.

Cum igit in natura maris tanta sit lune virtus: psequēs videt vt in ipsa maria: eozq̄ lunare potētiā sequunt: a ceteris fiat discretio. vt enī apud phos cōstat luna quidē in nullo maris p̄sue inefficax est sed eius vis ⁊ efficacia alias quidē manifesta magis alias minus nō equidē ipsius aliquo impedimēto sed maris habitu minus adapto. Est igit omnis mariū habitus triformis. Sunt enī mariū alia quoz nec accessus sit nec recessus: alia quibus quidē hi motus sed nō apparent. Alia vero in quibus ⁊ fiūt ⁊ apparent. Primoz itaq̄ duum generū trine species. In primo genere prime

speciei sunt aque ille que in primetto confligi nec longi temporis condensa-
te nec salebre sicq; nec ventoz eos motus incitantius feraces hoc officium
proprie nulla impotentia recusarunt: vt lacus atq; paludes que ex aliqua
eluuione in aliquo receptaculo in similitudine maris confuse hiemali tem-
pestate accrescunt estiuo tortore decrescunt. Secunde spei sunt mariu intrantiu
a lune circuitu remota vt vsq; ad ea lune vis pertingere non possit. Tercie
spei sacri quarum fundus mollis atq; labilis qui cum aquaru impulsibus
cedat nihil est q; eas repulsas in accessum cogitat q; circa pro mure toria
z insulas frequent accidit. In secundo genere prime speciei sunt maria quo-
rum littoza seu tanta abinuicem latitudine distant sui in tm ab hominu ha-
bitationu remota sunt vt licz accedat z recedant no adest qui motus illos
indicer. Secunde speciei sunt maria quoz littoza abinuicē latitudine distāt
nec inhabitabilia sunt sed a deo sūt z in festa z sublimia prozulsq; planicie
carentia vt lz certa moueant non habent quo effluant. Tercie speciei sunt
aque alijs influentes hi nanq; accessus hora quib; influūt accedūt. Tercij
generis sunt maria primeu fluxus vir tēporis impendio transfretando lu-
nari circulo propinqua quoz fundus altus asper scopulos z littoza plana
z habitabilia vt fretum indicū: piscū: scintū: gallicū: hisq; similia que non p-
se sed lune quodā officio vt expositū est ita mouent. Demonstratū autē est
inferioris mūdi corpoz motus priuos celestiu itus atq; reditus archanis
quibusdam nature vinculis trahentes sequi vt inf ipsa etiā terrestria corpa
exemplis superi patefactū est: ad hūc itaq; modū z luna maria nature sue
cgrua ad equū distantia archana quadā cognatiōe trahit. ¶ Habet aut z
sol in maris aliqd virtutē: verbi grā indicū z piscū cōgruētia vnū quidē ma-
re sunt: habēt tamē pprietates cōtrarias solares ambit; sequaces. piscū enī
fretū a principio virginis vsq; ad caput piscū vētis puum pcellis turgiduz
omni nauigio intractabile permanet. A pisce vero vsq; ad virginēz contra-
sez quietū cōpaciens. Tisq; adeo quidē in principio sagittarij validissimus
feruor eius seniat. In primo geminoz cōtra potētissimū quiescat. Indicū
cōtra q; diu nāq; piscum feruor senit. indicū gescit cōtrario filr vsq; adeo in
primo geminoz. Indicū maxime seniat in principio sagittarij suauissimuz:
Sic tanta est eozū discrepantia vt perfici natura melancolici. Indici vero
colerici iudicent quozum integram distantiam notissimi nautarum certiq;
etiam terminis emerſi sunt. Perficum enim fretum ex parte orientis ab in-
terfimo insularū teries z argues inchoantes occidentem versus ad sabeos
arabesq; terras perducunt vsq; intra portus adit: inde ad egyptū z sircam
fit comeatus. Indicū aut ex orientis parte ab vltimis indie finibus ince-
ptum. Inde q; causa profanem insulam circumfluens sicq; diuersas indie
atq; ethiopie puincias abluēs vsq; ad oriētaia. perfici freti littoza pendi
¶ Nec itaq; maria p diuerso littoz habitu diuersas etiaz affectiones sentiunt

ad solaris ambitus diuersitatē spectātes. Cuius virtus nihilomin⁹ in ceteris quoq; maribus sentiē q; in tpe demonstrasse sufficiat.

Caplm nonū. De ducatu lune in aialibus ⁊ germinibus.

Lactenus singularē lune virtutē in natura maris ⁊ aquarū quantum necessariū erat exequuti sumus. Deinceps ⁊ in ipsaz inferioris mundi corporū varijs affectionibus lunaris ducatus sequendus est. Nec enī in elemētoz tantū motibus verū in quottidianis etiā rerum vsibus lunaris virtutis frequēs ministeriū. ¶ Sūt nāq; plurimareꝝ genera que quādiu luna crescit atq; sup loca eoz ascendit incrementis largius indulgent quādiu decrescit atq; a locis eoz descendit incrementa retrahunt. Idq; in animalibus germinibus ⁊ metallis: sic enī crescenti luna in corporibus aialium humores habundant: decrescēte attenuant vt etiā humani corporis vene illic pleniores hic laxiores reperies q; in egrotatibus clarius apparet. Qui enī prioris lunationis medietate decūbunt natura eoz fortior morbo validius repugnat: in sequēti debilior leni⁹ succūbit. Quottidianas etiā egrotantiū affectiones quottidiane oīno lune applicationes ad primū locū trigone tetragone oppositē ⁊ reditus meciū: ob quod priuilegiū hi dies inter ceteros certo noīe discreti sunt. Nam ⁊ nante in hos dies discernētes ventoz nubiū ⁊ pluuiāz modū dep̄hendūt. Inter hoc est ⁊ illud q; quociēs hoīes noctu sub luce lune cōuersant pigricia ⁊ raritate quadam afficiunt ⁊ illud quoq; q; animalīū carnes noctu lune expositae tam odoreꝝ q; saporeꝝ quodāmodo immutāt. Quod quoq; etiā aialib⁹ frigidum ⁊ humidum est vt lac cerebrum medulla crescente luna habūdat decrescēte attenuat: hauri secus ⁊ album ouī in prima lunationis medietate concepti atq; editi habundanti⁹ cōmutat: eadē omnia tam die q; nocte inter circuli quadrante diuersis locis ascendendo ⁊ descendendo. Nōnulla quoq; piscium genera per diuersas aquas in prima lunationis medietate de speluncis suis prodeunt in sequenti inclusa remanēt. Sic etiam ascendente luna ad superiora efferunt: descendēte ad yma mergunt. Hauri secus ⁊ vermes atq; reptilia fere quoq; ⁊ accipitres in prima lunatiōis medietate venatu acutiores ⁊ feruentiores sunt. Infectiones etiam lune crescentis atq; ascendētis ⁊ incrementis indulgent ⁊ fructus accelerant minus vero decrescētis ⁊ descendētis. Plura autē germina vt liciū luna exficcat ⁊ adurit. Cuius quanta sit virtus in germinibus herbis seminibus ⁊ radicibus apud eorum qui horum cultetur dediti sunt vsitatis experimentis probatissimum constat: sed nec metalla lunaris virtutis immunia sunt omnino que cognitores crescenti luna digniora: decrescēti minus digna reperiunt. Suntq; multa huiusmodi in rebus mūdi lunaris ducatus officia que vt omnia consequi impossibile sit numero enumerare singula: quicq; frustra laboreat.

Quarti libri capitula nouē.

Primū de septē stellaz natura iuxta ptholomeū. ¶ Secundū de earundē natura simulq; fortuna z infortunio iuxta quosdam plebeios astrologos. ¶ Terciū de eis q stellaz naturā fortunam z infortuniū ex coloribus eoz mutuant. ¶ Quartum de inuentione fortune eaz z infortoniij in phica indagine. ¶ Quintum de discretione inē fortunatas z infortunatas. ¶ Sextum de diuersitate habitus vtriusq; stellaz generis transitu alterutrius alterius. ¶ Septimū de mutatione stellaz z natura effectuz in teporum motibus. ¶ Octauū de stellis masculinis z feminis. ¶ Nonū de diurnis z nocturnis.

Capitū primū De septē stellaz natura iuxta ptholomeū.

Post alexandrū macedonē grecie reges egypto. 275. ānis imperasse narrant: quoz decē continuo succedētes oēs vno ptholomeus nomie vocati sunt. Ex quibus vnus ex philadelphia ortus in egypto regnans astronomie librum almagesti greca ionica lingua scripsit: eidē nonnulli z astrologie tractatus 4. partiū ascribunt pluriq; vnicuiq; ex alijs q; nihil ita confirmare uel alii esse nostra nihil interest excepto in meo libro stellaz naturas differat min⁹ accurate rez causas exequutus est. A sole siquidem incipiēs cum expro ut est calidum affirmat accedēdo namq; calozē affert: recedendo frigus relinquit. Lunam humidā q; terra vicina ascēdēte vapore eius efficiat. Saturnū frigidū siccū quoniā z a solis calore z terre vapore longe remotus sit. Martē calidū siccū prout caloz igneus firmat: quoniā soli propinqui⁹ calore ascēdēte feruet. Iouē tpatum quidē inē saturnū z martē medius sit. Tenerē etiam calidā humidam illud pro solis vicinia hinc pro terre vapore vsq; ad ipsum pueniēte: Mercuriū autē nunc siccū nunc humidū prout nunc ad solē ascendit nunc ad lune circulum deuergit. Quā nōnulli rez naturam altius rimati tanti viri tam improuisam euētionē sine animi ratione transire nequeunt. Constat enim ex libris inſualloz celestium corpoz lune circulum quo terre proximus est a terre superficie. 128. miliariū milibus ac vere. 94. miliaribus distare singula miliaria ex ternis cubitoz milibus. Philosophus autē mēsus est terre vapores a superficie eius nō plus q; 17 stadijs ex altari. Stadium vō quadringētoz cubitoz que sunt duo miliaria z vnum stadium que cum ita sint que tanta lune terreq; vicinia que hic ait: naturam lune terre vaporibus infici. Si enim luna terre vaporē capax esset consequi eaz necesse foret que corpora vaporē capacia consequūt illis sed infectis corruptio z dissolutio. Deinde cum martem suppositi solis ascēdēte caloze feruere asserat opinari videt solē eandē vim supiori mūdo inferre qua in inferiorē potētia viit. Infert aut sol inferiori mundo calozē

ignis fm virtutē ignis sublunaris mundi elementū. Sic ergo ⁊ celestia cor-
pora horū elementorū capacia esse cōsequēs est. Cur itaq; nec mars cōtinuo
caloris effectū nigrescit: nec saturnus in medicabili frigore pallefcit aut hic
incessabili flamma quādoq; nō cōburit aut ille ppetuo gelu non interit: q̄
in corpibus harū virū capacibus naturaliter consequi videmus. Sic igit
venus quoq; nec ex terre vaporibus nec ex solis vicinia calorem trahit. sicq;
nec saturnus frigidus siccus pro eo q̄ ab vtroq; longius distat cū ppinquis
cōtrariorū causa nō existat. Similiter ⁊ iupiter si ex saturni frigore martisq;
obuenientes naturā eius conficiūt. Ex accessibus eorū ⁊ recessib⁹ vnde tra-
hūt alterū quoq; succubere necesse est q̄ accidens in rebus horū capacib⁹
corruptio atq; solutio consequi solet. Eadez ratio nec mercuriū eis de cau-
sis quas exponā nūc siccum esse nec humidū. Si enī corpa stellarū has qua-
litates aliūde cōtraherēt eorū substantias eorū qualitates in sese capaces eē
necesse foret. Sunt autem qualitates hee elemētaries ergo stellarū substan-
tias ex his elementis compositas esse consequens esset q̄ inter primordia
tractatus reprobātū est. Nec enim celestia corpora ex his elemētis compo-
sita duz ex alia quadā essentia simplici forma simplici effectū naturali mo-
tu horū accidētibus ducatū pbeant.

Lapsum secundū de earūdem natura sitq; fortuna ⁊ infortunio.

Quoniam itaq; stellarū naturam fortunā ⁊ infortuniam tractare
pposuius primo loco minus apram quorūdam sententiam
exponi cōuenit: deinde q̄ contra sit postremo quidem noster
intellectus iuxta philosophicā indaginē apparebit. Hic igit
quoniam imperitos sequi nos oportet: quorū opinionē tracta-
mus tam elementorū. 4. q̄ eorū in corpibus cōmixtionū natu-
ras ⁊ pprietates minus subtili ratiocinatione quadā ac sermone plebeio in-
sequimur eorū ingenijs cōcordi. Nūnt enī omnē antiquā sententiam sapientum
in eo plane intellectu cōuenire q̄ pinniū videlz sublunaris mundi rerū sub
his duobus generibus numerus comprehendat que sunt fm elementa. 4.
atq; ex cōmixtione eorū composita opera suntq; elemēta ignis aqua aer ter-
ra. Cōmixtiones vō colera: sanguis: flegma: melancolica: deinde q̄ elemē-
tis natura quidez inest ⁊ pprietas sua cuiq; non aut color neq; sapor que
in rebus elemētatis insunt. Nam color qui in igne videt non ignis est sed
materie ardentis: cui⁹ natura calor pprietas adustio. Sic aer etiam cui⁹
natura humor pprietas generatiua temperies sic color aque non equidem
est aqua sed rei cōtinentis aquā cuius natura frigus pprietas rerū elemē-
tum. Terre quoq; cui vident varij colores diuersorū eius vaporū sunt cuius
natura siccitas pprietas rep sustentatio: de sapore non aliter cuius saporis
ignis ⁊ aer manifesto immunes. Terre vō ⁊ aque loca diuersa diuersos mi-

nistrant saporē atq; huiusmodi quorūdam quod non oīm est opinio. In parte siquidē oēs cōcordant: in parte dissident: in naturis quidē ⁊ proprietatibus conueniunt. Colores autē ⁊ saporē alij elementis omnibus negāt alij quibusdam concedunt quorū alia sub diuisione alij namq; aliud inter saporē ⁊ colores tollunt: alij elementorū: alij simul. i. aliquibus: his vero illis vndeque igit aq̄e ⁊ terre concedunt: aquam colore albam sapore dulcē asserentes: terram colore fustam sapore acidam. Quidā terre sapore dulcē eaz ratione asserere vident q̄ nisi dulcis esset germinare nō posset. Iḡni vō saporem negantes colore rubeū concedūt cui⁹ rōnem tam ex hoc igne q̄ fulgens flammis minuant. Aeri vō vt sapore negant sic colorem tollunt q̄ cōtrariorū capax sit nature albi nunc nigri nunc mediorū complexionū inde vt naturā ⁊ proprietatē sic colore etiam ⁊ saporem suum cuiq; distribuerit: vt ergo colorem visu saporem gustu consequimur sic naturas earum. i. calidam siccā frigidū humidū p̄ colorem ⁊ sapore deprehendimus: proprietatem vero per effectum cum res alie alias contingunt. Est itaq; colere, color igneus: sapor amarus natura calida sicca virtus exurere. Sanguinis color rubeus sapor dulcis natura calida humida virtus generatiua. Flegmatia color albus sapor insipidus: natura frigida humecta: virtus nutritiua. Melancolie color fustus: sapor saluus: natura frigida sicca: virt⁹ retētiua. Nec sunt que de elemētis eorūq; cōmixtionib⁹ locuti ad stellaz corp̄a trāseam⁹ quorū naturas ex coloribus tantū mutuant: nō ex saporibus quos deprehendere nequierint gustus impossibilitate. Stellaz itaq; naturas caldei sic eas frigidās humidās iuxta colorū diuersitates deprehendisse sibi vident iuxta q̄ putant rez naturas colores earū se consecutos asserentes rerum ab alijs ad alias cognatione quadam ad intellectum sic peruenire a propinquis videlicet ad longius distantes. Sic igit ab elemētis eorūq; cōmixtionibus ad stellas progredientes naturas earum per colores iudicant. Cui⁹ enim stelle vt aiunt color huius vel illius elementi huiusq; vel illius cōplexionis est eam stellam eiusdem naturā sortiri minime est. Cuius vero stelle color complexionū color diuersus cōmixtione facta cōmixte quoq; nature est: vt cum terre atq; melancolie color fuscus naturam frigidam siccam indicet vt saturni quoq; idem color eandem naturam eandemq; proprietatem atq; virtutem iudicet sic martis quoq; sic ⁊ solis naturas igneas cuius in sole approbatione etiaz effectus vsualis precedit: veneris autē color inter album ⁊ glaucū medi⁹ eum habeat. Nullū simplicē cōplexionis alicui⁹ calorem simul ⁊ vt ex colera ⁊ flegmate mixtus est sic naturā eius inter calidū ⁊ frigidū temp̄atū. i. calidā humidam representat sic iouis etiam color albus flauo naturā eius t̄patam virtutez geniture congruā demonstrat. Veroq;

colore albu. cui fusco maculet p fusto frigida pro albo humida natura ei
intelligit. Mercuriū aut quia discolorē cernimus vt nūc viridem nunc gri
seum aliquid vel ab his diuersi dicimus p varij coloris receptiōe natureq.
varie hac rōne stellarij naturis deprehensis discretione habita quasi siue
calidas humidas seu frigidas humidas reperiūt. Quoniā hee qualitates
geniture z nutrimētis accomode sunt fortunatas iudicarunt quas vero vt
calidas siccas vel frigidas siccas pro eo q hee qu alitates corruptiue z in
tempate sunt infortuniis addixerūt quā autē varie nature ignorat eam p
speram z benivolis aduersam cū noxijs discernūt. Hac itaq rōne saturn⁹
z mars in ptē noxiā secesserūt. Iupit⁹ venus z luna in partē meliorē. Mer
curius vō promiscuus. Sol quoq licet vt mars igneus quia gnāle caloris
fomentū est interdum fortunatis accedit nōnūq infortunijs.

Capitū terciū de eis qui stellaz naturā fortunam z infortuniū colori
bus eoz mutant.

Hic expositis nūc quid hoc modo deceptas opiniones infrin
gat adhibendū est. Vident aut oīno quadripharia rōne con
taminari. Primo q saturni tam terreo q melācolico diuer
sus color potius plūbeus est. at iouis color si in glauco infici
quō albu trahit cū albu alioquolibet colore infectū albu esse
designat scz stellā mart⁹. Veneris aut color manifeste subalbi
dus cū vō solē marte calidiorē eē nemo dubitat si color ad naturā spectat
solē marte magis rubere necesse est. Q aliter esse nec eoz visib⁹ ignotū est.
Ne vō mercuriū p varijs coloribus varijs afficiant naturis varietate color
cui⁹ nō naturas eius sed visus nostros causas esse distant. Qui qm vt nō iu
xta orizontē apparet varij terre vapores medij visus nostros incipiētes co
lorib⁹ suis inficiunt lunā deniq nemo qui sano lumine fruā alba iudicat.
Secūdo loco qm cōpatio diuersi generis nulla est nō ideo quidem hos
colores corpa stellaz repñtāt his qualitib⁹ eaz naturas infici necesse est
cū enī id in huius mūdi corpibus accidat nec enī sunt generis eiūsdē quo
rum differētias nemo notus ignorat. Tercio loco quod nec celestij nec
terrestrij corpoz naturas vt putāt p colores eoz dephendim⁹ cōplurima
eiūsdē coloris diuerse tamē nature nouerimus vt ecce nix z cāna ambo q
dē z eque cādida sūt altez tñ calidū siccū. altez frigidū humidū. Sic apiū
z aloē coloris fere eiūsdē natura tñ cōtrarie. Suntq multa huiusmodi sed
ecōuerso nōnulla quoz natura effectū potius q colore innotuit. Quarto
loco q cum eas stellas fortunatas iudicēt que elementis cōueniūt ex qui
bus aliquid gigni ex oibus aut rez generatio fiat singulaq singulis cōue
nire asserant oēs esse fortunatas consequēs est.

De inuentione fortune earū et infortunij pbica indagine Capitulum. lxxv.

Nunc qua discretionē pbica indago fortunatas et infortunia
separat infirmari ordo postulat. Qis pbic purior intellectus
omniū h' mūdi rerū vt primū cuiusq; natura inter cōmodū
et noxiū p̄spicit: statim inter fortunā et infortunium ordinē
distribuit: singulasq; ordinis sui generali noīe appellendas
censuit. Unde inter oīa rerum genera q̄cūq; geniture atq;
tpamento elementorum cōmixtione corporū cōpositioni vite spacio salute
cōmodis: atq; dignitatib' tam animi q̄ corporis accōmodum existit iure
melioris fortune vocabulo secerni debuit. Q aut oīm horum detrimentū
corruptionē et interniciē intendebat: id etiā non īmerito in partem dīam
cedere ueniebat. his intellectis memorandū q' a p̄ncipio tractatus expla
natum credim' motus et stellarum q̄litates motū effect' per hunc mundū
lli natali quadā affectione alligatū. Nunc aut adiiciendū septem stellas
que oīs h' mūdi effect' p̄ncipale ministeriū gerunt. q̄q; singulariter et vario
discurrāt. Discursus vō h' modi plures ac diffīles cuiusq; circlos cās existe
re Quāq; etenim q̄libet errantiū natali motu suo nec tardans vnq; nec ac
cellerans medio semp equaliter ferat: retineri tñ illam interdum et moueri
necesse est in circulo retrogdationis in circulo ex centri atq; vtrūq; in signi
sero vtriusq; modū et quantitātē et p̄tiones dimetiente. Quibus ex causis
tam motibus earum ymo etiam et diuersas ineq̄litates q̄ varias colorum
diffīlitudines p̄petuo alterari necesse est: quas ineq̄litates naturarū quoq;
et p̄prietatū stellarū infra varietatē cōsequi ratio habet. Nāq; itaq; stellaz
pbica determinat q' corpora spherica motu circulari mundū p̄petuo ambire
describit. P̄prietates vero ex horū motū per hunc mundū effectib' mu
tuatas cū partē rerū geniture et aliment' accomda partē ad rex corruptōz
et interniciem inclinē vident iure partē fortunatā partē infortunij noīe
notandaz inter hos censuit. Nec enī in essencia sua alterutrū vnq; fortune
genus recipiunt: sed in nobis semp vtraq; rep̄tant. vnde est q' naturam et
naturatū discriminari necesse erat quoz alter ex causa videlicet ex effectū
dephenderunt. Quicqd enī genitū est nūq; gignere nisi in nāa qdē erat
non actu potentia sed speciales dīe coeuntes in actu producūt: sidereo
desup ambitū ocitate. Et hunc itaq; motū siquidē hic mōs h' modi casib'
subiacebat in effectū rex huius mundi: in alterutrā fortune partē cedere
necesse erat. homo siquidē et asinus in nāa aialium indr̄ter sunt neutrū
altero mag' minusue aial aut in materia rerū aliud hoīs corp' aliud asini
At vbi sp̄cales dīe accesserunt prius alteruz bipes erecto ad sidera vultu
rōne et intellectu venturū prodijt alterū quadrupes pronom sensui irrōnali
otentum. Tum in specieb' singulares indiuiduoz p̄prietates accite singla
deniq; mundi corpora effingunt. quoz tñ alijs viā stabilis: habit' decena

forme dignitas accomode hisq; similia. Alijs vero contrarijs 3tingunt ge-
nitrices concitantium motuum partem fortunatā: partem noxiam censerī
consequens erat. Has ergo qualitates oēs celesti potentia tribus modis
imitamur. Primo pro ipsius stelle cuiusq; motu. Secundo pro alterius in
alteram effectū. Tercio pro receptiōe elementaria h^omodi actiui. Quicq;
enim ex illis et his gignitur illorum actus consilio: horūq; passionis modo
propria generatione respondet. Cum igitur ex h^omodi coitu apta pfectaq;
generatio prodit et illam nimirū cōmode egisse: et hoc amice cōsensisse conci-
piamus: eāq; partē fortunatā intelligimus. Infortunia vero que natā hoc
abhorēs atq; inuita patiens vel felicib^o aborsum patitur vel in infaustos
partus erumpit. Est igitur h^omodi geniture trina ples. Prima in specierū
diuisione. Secūda indiuiduorū. Tercia in eorundē proprijs et accidentibus.

¶ De discretione inter fortunatas et infortunia Capitulum quintum.

¶ Quoniam inter stellas quasdam fortunatas: altera infortunia
esse demonstratū est: nunc inter ipsas que fortuna sint discer-
nendum est. Omnis rerū compositio ex elementorū consensu
quodā procedit quem consensum tēp^o temperies amīnistrat
prios quarundā stellarū motus consequens. Quēcūq; ergo
stella ad h^omodi temperiem atq; generationē rerū et vitam
proprio motu ducit huic mundo ut est fortunata nuncupat. Que vero ad
nature discessum generatiōis impedimentū et corruptionē declinat merito
infortunium appellatur. Hac itaq; rōne vetusta imago in stellarū numero
fortunatas infortunia calidas frigidās siccās humidās masculinas femi-
neas diurnas nocturnas ceteraq; id generis tandē discernit. Hec enī in se
aliquid h^omodi sunt quib^o mundi sunt: sed effect^o earū h^omodi apud nos
constans est. Singularius quidē ut h^o quotiens ducatus anni principatū
fortitur sine q^o aliaque respectu per vniuersas boree vicinias hiemale frig^o
exasperat vsq; adeo quo ad eorū regimen aialium plurāq; interimat et ger-
minum plurimā sicco frigore impediāt: magisq; in circulo ex centri ascīs.
Australib^o ante locis estu o^o feruidas intantū infrigidat auras quoad h^o
modi temperies eorū et aialium vite: saluti viribus et germinum vbertati nō
nihil adiciat. Similiter q^o anni dñij principatū obtinens sine h^o aliorūue
respectu borealib^o hyemem mitigat: australib^o estates exasperat. Interim
vsq; quo nec illi frigoris temperie parum proficiat. in hoc estu intemperato
plurimū afficiat. Ut autē supra dictum est solares quidem per circulū itus
atq; reditus per anni tēp^o sequunt^o Unde stellarū cum o^o participatio causa
est ut h^o in quibusdā signis boreales flatus excitans hyemale frigus auget
estiuū calorem minuit. q^o contra in quibusdā signis amicis austrū indulget ut

Vterq; nec sue parti parū obſit ꝛ ōrie aliquantulū proſit. ¶ aut per anni tꝑa
 ○ permixtus nec alijs impeditus elementa mundi ex calido ꝛ humido in
 oēm equā generationem rerum aliter anni ducatus principale conſilium
 gerens. ¶ etiaꝫ ○ permixta nec alijs impedita ſuis anni tꝑibus maximeq;
 in hyeme aut vere annū equa humectatiōe tempoz vt æſtatis ꝛ autumnī
 ficcitatem releuet nec alter in anni dñio pꝑotens. ¶ quoq; ○ permixtus
 nec alijs interim reſpectus totum id tempus varijs qualitatibus veteriſq;
 diuerſis exagit:nec alter annū regens. ¶ vero primo lunationis quadꝛate
 calida ꝛ humida:ſecundo calida ꝛ ſicca:tercio frigida ꝛ ſicca:qꝛto frigida ꝛ
 ꝛ humida. Singulis etenim lunationibus totum circulum perambulans
 ſolaris anni diuiſiones imitatur que cum anni dñio pꝑeficitur:aut per āni
 tempora ○ miſcetur: nec alijs impedita anni quadꝛantes:quadꝛipartiſ
 lunationis qualitatibus ordinat. Nōnullis autem viſum ¶ a coniunctiōe
 vſq; ad oppoſitiōem calidam ꝛ humidaz:deinde frigidam ꝛ humidā:qui
 ꝛ annum lunaris dñij eodem modo per medium findunt. Quoniam ergo
 H ꝛ A in calore ꝛ frigore intemperate exuperant quarū qualitātū ſuperās
 abundantia rerū corruptionis atq; interitus cauſam nō iniuſte infortunia
 iudicati ſint: quorum quia H frigidus ſiccus vtraq; qualitate generatiuis
 qualitibus ſꝛius maius infortunium eſt. Licet enim quibuſdam partib⁹
 interdum ex eis temperies veniat:nequaq; id eozum virtutis ſed obuian⁹
 accēſſus ○ aut reſceſſus. ○ autem cum motu atq; virtutis eius elementozū
 temperies rerum compoſitio:generalis vite ſuſtentatio effectu cōſtet. His
 tribus de cauſis fortunatus eſſe cōmemoratur. ¶ vero cum ſingulis luna
 tionibus ſodiacum perambulans: ānuas ○ virtutes quaternas in nature
 temperies in rerum effectus ꝛ vires ipſius maris mutatione renouet. ipſa
 quoq; nec imerito fortunata eſt niſi qd ○ pꝑout fortior eſt ꝛ clarioꝝ fortuna
 maior cognoscitur. ¶ autem virtus quoniā intertemperie tempoz mediocr⁹
 necnon congruis geniture accomodis. ¶ vero pꝑrietas item in tẽporis
 temperie atq; humectatione ſalubzi conſumitur: ꝛ he due in partē fortune
 conceſſerunt. ¶ quoq; effectus quoniam in leui temporum mutatione eſt
 vt nequaq; a temperie mutet:ꝛ ipſe in pꝑria natura fortunatis aggregat⁹
 Excepto qd multa motuz varietate inter directum ꝛ retrogradū tardius:
 celerius otinuo diſtract⁹ adeo varietat⁹ capax repitur vt leuiter quibuſq;
 alijs permixtus minus pꝑrie niſi potens in earū affectus concedat. Unde
 accidit vt pmixtus cū fortunat⁹ benirol⁹ eſt:infortunij noxius:cū maſcul⁹
 maſculus: cum feminis femina: cū diurnis diurna: cū nocturnis nocturna
 inueniat in quocunq; ſtella fuerit ei⁹ ſua natura accedens:que cum omniu⁹
 aliarū reſpectu carens nec apud ſe impedit⁹ eſt fortunat⁹ repitur: excepto
 quantū natura ſigni in quo fuerit inter vtrāq; partem vel addit vel minuit

Cum igitur inter has tres fortunas discernere velim⁹ quā ♀ et ☿ inferiores
 inuenimus: ac ♀ .47. gradibus. ☿ vero. 27. a ☉ elongari cernimus: sicq; ♀
 magis q̄ ♀ aduri. ☿ autem superiorem a ☉ . 180. gradibus relinqui inter
 eas tres esse fortunat⁹ ☿ scz quia vt sumus extitit maior attribuitur fortuna
 medio ♀ minor: infimo ☿ minima. Sic ergo vtroq; genere discreto. h qui
 dem maior infortunij extitit. ☿ minus. In parte vero meliori summa modi
 fortuna ☉ est: post hunc ☿: deinde ☿ ♀ ☿. Ad hunc modum stellis inter
 vtrāq; fortunā discretis licet his quidem fortuna illis cōtrarium attribuat⁹
 Multa tñ in vtroq; genere diuersitas inuenitur: vt ☿ et h quanq; calore et
 frigore exuperant: quibusdam interdum temperiem pariunt: sitq; illis ex
 infortunio fortuna. Sic igitur econtrario fortunate plerūq; put in circulis
 suis ascendunt: descendunt: stant retrogradantur aduersioni casui et exicio
 incidunt: infortunij vicem ineunt. Qu⁹ ergo de stellarū fortuna et infortunio
 apparet non equidē ex natura earum est sed proprietate. Si enim ex nata
 esset ☿ effectus ☉. consequeretur: semper tñ infortunium in proprio statu
 infortunium est. Fortunate quoq; in suo quidē habitu beate licet vtrorūq;
 vt dictum est casualium affectionū multa variatio fiat. Exempli grā ignis
 quidem natura calida sicca: pprietas exustio que si nature eius esset omne
 calidū siccū vrere necesse fore. Consequenter tñ proprietatē eius diuersi
 alij effectus: vna eademq; siquidem hora ignis vrit calefacit siccit stringit
 firmat solū humectat: vel in diuersis vel in eodē etiā aliquo corpore vel sit
 vel otinuo que ab exustione diuersa sunt. Sic igitur et fortuna atq; infortu
 nium nōnulla stellarū est sed pprietas quedā et virtus: sicq; virtus generis
 diuersa alia plerūq; accidunt. Hec itaq; pprietas stellarū biptita est: altera
 siquidē verac⁹ atq; imutabilis ducatus nec astrologo necessaria vt effect⁹
 fortunatē: fortuna infortunij orium. Idq; in diuisione speciez sub generib⁹
 indiuiduoz sub speciebus eorum cōpositionis q̄litas. Hec enī licet concepti
 spermat⁹ aut sementis aut infitionis variationez habeat: non tñ variatio
 hec ad spēm ipsam transmutandā sufficit vt ex hominis spermate in hoīe
 aliud q̄ homo fiat: aut equi in equo aliud q̄ equ⁹: sicq; de ceteri tam aian
 tibus q̄ germinib⁹ vel metallis. Nullū quippe fidere ducatu spēm mutās
 sed in ipsis et circa ipsa qualitatē: quantitātē: statū: habitū: affectionum
 oīmq; tam inro q̄ extrinsec⁹ accidentium: oīs variatio fidereos ducatus
 sequat⁹. Altera pprietas astrologici artificij cui⁹ sunt diuersę stelle cuiusq;
 pro diuerso habitu atq; statu suo ducar⁹ ad diuersa singulorū indiuiduorū
 accidentia vt sunt effectus corruptio corporis: status: quantitas: qualitas:
 habitudo: forma: color: animi habitus: sensus: comoditas extrinsecus ac
 cidentium casus: hisq; similia. In his enim nonnunq; accidit: fortunatos
 ledere: infortunio blandiri: pro modo status sui et affectionum per diuersa
 circula signorūq; loca rerū accidentib⁹ accomoda vel inepta: verbi gratia

H^{ab} proprietas infortunium: qui tñ die super terras orientalis directus tam
 in seipso q̃ in loco suo salu⁹ in vim fortunate concedit. Sic ergo fortunate
 contra tam suis q̃ locoꝝ incōmodis deprauate. Itaq; stellarum ducatus
 bipertitus reperitur inter proprium et accidēs: vterq; tñ suo tpe in suo genere
 firmus: quoz quin partita subdiuisio. ¶ Primo quidem loco boni maliue
 effectus proprie stelle virtutis in singulis tpiibus vt in diuisione specierum
 indiuiduorum: vnde alterutro altero melius atq; dignius gignitur. ¶ Secūdo
 eodez tempore in diuersis rebus effectus diuersi vt h^{ab} anni dñs simul alijs
 terrarū partib⁹ intolerabile frigus infert: alijs blandā temperiez. ¶ Tercio
 diuersoz effectus in diuersis tpiibus vt in borealibus mundi partibus per
 signa borealia: in australib⁹ per australia. ¶ Quarto cum fortunato infor-
 tunij vicē suscipit aut infortunij fortunate. ¶ Quinto quantū diuerse stelle
 motus rerum diuersitati adijciunt. Hec est igitur vtriusq; stellarū discretio
 phica indagine deprehensa: his itaq; discretis nunc vtriusq; stellarū generis
 habitudinū diuersitas indagāda. ¶ Quāuis enim vt dictum est alie fortu-
 nate alie sunt infortunate vtriusq; tñ generis in alterius proprietatē trans-
 formādi duplex causa reperitur. Vna quantū in ipsa stelle habitu et affectiōe
 Altera quantum loci qualitas adicit: sic tñ alie infortunio promptiores: alie
 fortune impensiores. ¶ Est itaq; ppius cuiusq; habitus atq; affectio vt sit
 calida sicca frigida humida diurna nocturna orientalis occidentalis: inter
 hec et gradiendi mod⁹ cetreraq; eozū que in ipsis sunt. Loci vero q̃litas vt
 domicilium principatus trigonus termin⁹ ceteraq; dignitates vel his tria
 Infortunium ergo si qñ ex vtroq; genere beatus fortunatus vicem suscipit:
 vtriusq; vero meliori parte desertum vi propria noxium relinquitur magis
 corruptum: fortunatus contra vtroq; genere damnatus infortunij officium
 gerunt: liberos beniuolentie effectus consequenter magisq; fortes: vt h^{ab} in
 naturali oriente trigoni dñs cardinē tenens tam in se saluus q̃ loco fortis
 nutriture infant⁹: atq; vite non incōmodus vtroq; lesus vel coram meliori
 desertus nutrituraz negat. Idem questuum atq; possessionum dux prout
 dictū est aduersus perditiōē et damna paratus saluus et fortis cōmodus
 Etiam nutriture dux prout expositum saluus et nutriture et vite salubris
 corruptus contra. Item questuum dux salutis abundantiaz aggregat: cor-
 ruptus detrimenta patitur. Sic ergo quoniam vtrunq; stellarum generis
 mundi rebus nunc amicū nunc aduersum reperitur: consequens videtur
 vt habitudinū genus h^{ab} modi alterati omnes amministrantes exponam⁹.
 Dicamus igitur q̃ natura diei temperate calida est: noctis vero frigida hu-
 mida. Stella quoq; orientalis quidē calida humida: occidentalis frigida
 sicca excepta D cuius inter oriens et occidens alie sunt affectiones.

Circa hanc quantū in frigore ex
uperet in quibusdā tamen locis
temperie blanditur: sitq; illis q̄si
fortunata: sicq; i signis diurnis
oriental in aliqua dignitate sua
quantumcūq; ex his comodū
legitur tantū fortunate impedit
Idemq; nocte i signis nocturnis
occidentā in casu aut exicio suo
plenu infortunium est quantū
cūq; ex his incōmodis cessaue
rit tantū fortunio accedit. Hic
itaq; licet inter utrāq; partē for
tune alterne infortunio tamen
multo promptior. & similiter q̄
in calore abūdat nocte in signis
nocturnis magisq; frigidis humidis occidentalis in aliqua dignitate sua
fortunato officio rerū saluti accedit. contrarijs affectus pro more suo no
rius est: & hic infortunio magis acclinis.

Circa etiam ut cū natura sua tem
perate calida fortunatū reddēs
diei naturā adaptat: die i signis
diurnis orientālis in dignitatib;
suis plena fortuna est quantoq;
liberior atq; beator tātō como
dior. Nocte in signis nocturnis
occidentalis loco aduerso infor
tunij vicē patit magisq; si partes
cū his incomodis et circuli loco
aduerso teneat quale est octauū
sextum duodecimū. Nec tamen
stella quia fortune impensiorū
est infortunio tardus atq; min⁹
assentit.

Cum autem omnis rerum generatio pater existit vniuersat
 ☉ et ipse quidez mundi fortuna est: interdum tñ calore interdus frigore inimico adeo ifortunijs accedit vt et animantium et germinu per plurima loca interitus atq; detrimēti causa existat. Est ergo fortunatus trigono et exagono: infortunium vero coniunctione et oppositione tetragono inter vtrūq; stellarum etenim cū
 ☉ coniunctio locis quoz talem circulum permeat simul est. Oppositionio vero quibꝫ longissime recedit. Tetragonus locis que in parte anni contingit in parte longe relinquit. Medijs vero trigonū et exagonum cum quoniā die est de signis diurnis atq; in aliqua dignitate sua appāre beatus probatur: contrario contrarius: et fortuna maior q̃ infortunium.

Sed et ♀ q̃q̃ temperatū hūmor temperatam reddens nec nocte accomodat: nocte i signis nocturnis atq; in dignitatibus suis fortuna manifesta de quibꝫ quantum defuerit tantum fortuna minuitur vt contrarijs affecta etiam infortunij partes recedat: magisq; i aduersis circuli locis cuius ad fortunam voluptates et prolem q̃ ad infortunia ducatur promptior.

¶ Vero prout diuersitatis ca-
 pax est facile in vtranzq; partem
 conuertitur. I quoq; vt pro o
 mutatiōe fortunata nocturnūq;
 lumē est: nocte in signis noctur-
 nis in aliqua dignitate sua ma-
 nifeste fortune est: contrario cōtra
 Estq; hec fortune magi assen-
 tanea. De igitur stellarum habi-
 tudines: locorumq; accidentia
 inter vtranzq; fortunam augent
 mutant minuunt in his accedit
 quantum et permixtio stellarum
 adicit cuius alie magi alie min⁹
 capaces. ¶ Nā h vt nate grosse
 mor⁹ piger est aliquid boni ma-

liue ducit: in natali autem rerum primordijs rem imperpetuum firmat: vt
 licet postea alie misceatur parum mutetur. ¶ quoq; quoniam motu piger a
 primordiali ducatu suo dum nubi fortis fuerit non facile: deinde permix-
 tionem aliquaz mouetur. ¶ vero non adeo rigidus quanto celerior tanto
 eiusq; vires facilius admittat. ¶ autem vt temporum alterationes ducatu
 gerat quibus alterandis stellarum permixtiones accedūt receptus earum
 vires inferiori mundo transfert. ¶ autem vt celerior est vel magis passiuā
 vel multo facilius permixtis quibuslibet concedit. Nam ¶ vt cōmunem et
 quamlibet partes flectitur. ¶ deniq; vt cottidiani rerū vsus vicem gerebat
 q̄maxime diuersitatis opus erat: ideoq; vt citius omnium respectus et con-
 iunctiones excipit ita omniū affectibus facilius inficitur. Itaq; infortunia
 licet interdum beniuolorum vicem gerant non tamen fortunate dicuntur
 Hoc enim infortuniū fortunam prorsus nec ipsius imūnem vel sine multo
 labore adipisci vel sine multa animi vexatione tenere quisq; pōt vt plerūq;
 eorum fortuna etiam infortuniū fiat occasio. Sic fortunate licet interdum
 ledant non tamen infortunia dicantur. Hoc enim earum infortunium vel
 adeo graue est vel melioris specie ad tantū vt ipsum quoq; plerūq; optat⁹
 finis excipiat Draconis caput quoniam ab eo ¶ ascendit et ipsum fortunat⁹
 accedit cauda infortunijs a qua descendit: vtranzq; tamen vtriusq; varijs de
 causis permisceat quas vt de ceteris draconibus insequētib; exequemur.

Capitulū sextū de diuersitate habitus vtriusq; stellarū generū trāitu.

¶ Tunc itaq; stellarū naturas earūq; cōmutationes tractare cōuenit. Sciendū enī q; stellarū corpora nequaquā in seipsis qui dem calida frigida vel humida sunt: sed earū nature prout ī ipsoꝝ ducatu apparet ascribit̃. ¶ Cōstat itaq; naturā singu larū stellarū in geminis elementis: quoz alterū stabile ⁊ ī mo tū nisi quantū virtus eius inter augmēta ⁊ decemēta pro di uersis accidētibus variat̃. Alterū vero diuersis actionib⁹ mobile vt saturn⁹ quidē quantū ex ducatu eius compertū est intempate frigidus intempatū vero frigus siccum est. ¶ Sic itaq; dicimus saturni naturā frigidā siccā. In hac ergo natura frigus quidē vt actiuū īmobile nisi quantū interdum auget vel minuit̃. Siccitas vō interdū cōmutat̃ vt enī elementū passiū est leuiter adeo variat̃ vt plerūq; in aliā qualitātē transferat̃.

¶ Quoties enī saturnus a me dio absidis sue circulo ascendit in frigore sicco viget sicq; in si gnis quadrātib⁹ circuli frigidis siccis que cū omnia cōueniūt in vtrāq; natura sua firm⁹ est. Nā in calidis siccis frigus quidem minuit̃ siccitas iuuat̃. Descēdē te aut̃ vt diximus atq; in signis humidis siccitas minuit̃: hic si pariter ⁊ in quadrāte humido atq; in termino humide stelle si mulq; a sole in orizōte humido fuerit hic si inquā simul oīa con ueniant adeo siccitatē deficere necesse est ut humore succeden te natura saturni frigida humida repiat̃. Viget igit̃ in frigore humido quā diu a medio absidis sue descendit. Qui si pariter que dicta sunt conueniūt in humore superat qui est ad oppositū absidis frigus ei⁹ debilitat̃ ⁊ humor minuit̃: hic si pariter in quadrante calido sicco terminoq; stelle calide sicce fuerit in ipsa hora consumpto humore siccitas recuperatur vt natura eius frigida ⁊ sicca relinquat̃.

M Similiter mars cuz p effectu suo intempate calidus inueniatur: nec vero calor intempatus nisi siccus natura ei? calida & sicca iudicat. In qua natura calorū quidē vt elementū agens in motus nisi quātū inter augmētū & detrimentū nō variat. Sic citas vō vt i saturno est interdū cōmutat: vt enim calida loca saturni frig? iminuerit. Sic martis calores frigida. Siccitatem vtriusq; sicca iuuat humida minuunt & cōmutant. **I**ouis autem natura ex calido tpato loci

cognatis iuuat cōtrarijs i nter vtrūq; cōpationis terminuz variat tñ calore imutato. **S**ol quoq; naturalis calidus siccus qui duz in circulo suo ascedit calor sicco preualet qd in descendit calor humido quo vbi loca humida accedūt humori addūt. Sicq; in pre cōtraria: nā de calidis & frigidis alter a calido altera sicco fauent. **V**eneris etiā naturā calidā humidā que deiouis natura dicta sunt consequent.

Mercurij vō natura qd in circulo suo ascendit mixtū sicca p az frigida: descendente humida cū modico frigore: sicq; omnū quatuor qualitātū capax facile ad quaslibet pmixtiones variat. **L**una aut vt in circulo suo est. 4. solaris circuitus tempora quadā mutatiōe renouat quōz in primo lurationis quādrante vernalis nature est: si interim ex centri circulo suo ascedit calor humori pualet si descendit conuerso. In secundo quādrante cū ascedit estiuæ nature calorem siccitas effrenat. Cū descendit

endit temparū reddit. In tercio ascendēte siccitas frigori descendēte frigus siccitati preualet. In quarto demū ascendens frigus descendens humorem prefert. **H**is accedit quātū vt de ceteris dictū est locorū qualitate

adiscunt. Preterea superiorū triū stellarū natura ex quo oriētales fiunt vsq;
ad primā stationē sicca aqua vsq; quo adustionē intrent frigida. Inferio-
rū duarū ex quo retrogradando oriētales fiunt vsq; ad directionē natura
humida. Inde vsq; ad cōiunctionē solis calida. Aqua ex quo semel oc-
cidentales fiunt vsq; ad retrogradationē sicca. Unde ad cōiunctionē solis
frigida. Capitis aut natura calida. Laude natura frigida.

Capitū octauū de mutatione stellarū ⁊ natura effectūq; in tpm mor?

Onsequēs est vt inter stellas quaz natura exposita est sex q̄q;
discretio fiat. Lū enī quicqd in hoc mūdo gignit pmo sex uū
coitu cōceptū deinde in natura cōformatū maturo tandem
partu in lucē prodeat. Lūq; mūdi huius generationū stellarū
corpa primordiales cause existant ⁊ inter ipsas stellas sexus
discretionē fieri cōueniebat. Lū aut in sexus proprietate ma-
sculus quidē natura calida sicca foret virtus actiua: feminee vero natura
frigida humida virtus passiuā quoz coitus .i. alterius actio cū alteri com-
passione genitura temperiē misceret stellas nature calidas virtutis actiue
masculas humidas vero atq; virtutē passiue femineas fore iudiciū tribuit
Sic igit sol mars iupiter masculi sunt. Saturnus cū sit frigidus siccus. Fri-
gus aut elementū actiuū atq; siccitas de genere caloris ⁊ tpe in masculi prē-
concessit quicqd caloris expers est ad masculos ducit natura imbecilles
modice virilitatis quales sunt mares infrigidati desides ignaui steriles ac
veneris impotentes. Mercuriū etiā habundās in eo siccitas de genere ca-
loris masculis annumerāt q̄ quoniā tanta siccitas aliena caloris acutum
reddit ad masculos ducit ingenij perspicacis alie prudentie neglectos ve-
neris modice strenuitatis. Nec itaq; siccitas quoniā elementū passiū est
leuiter ipse inter vtraq; sexum alternat. Unde venus ⁊ luna femine relin-
quunt. Caput quoq; ad masculos cauda ad feminas spectat. Nec itaq; dif-
cretio licet naturaliter quidē huiusmodi sit contingit tamen diuersis occa-
sionibus vt de natura dictū est inter stellas ⁊ sexū alternatio. Orientales
etenī masculi fingerūt occidentales femine leuitatis sunt sicq; circuli qua-
drantes ab ortu vsq; ad summū atq; ab occasu ad inum masculi reliqui fi-
nis vicem sustinent. his accedit quantum ⁊ signoz atq; domicilioz circuli
inter vtrūq; sexum adicit.

Capitū nonū de diurnis ⁊ nocturnis.

Estat sic vt inter diurnas ac nocturnas stellas discernamus
q̄ enī aliarū natura diei aliarū noctis nature aptior inueniū
id ipsum huiusmōdi discretionē exigebat. Sic ergo saturnus
quoniā vt dictū est natura ei⁹ die tempa diurnus est. ¶ Ju-
piter quoq; put natura eius diurna est. ¶ Mars aut cui⁹ na-
tura nocte mitigat nocturn⁹. ¶ Sol quoq; vt lūmē diurnū
diurnus. ¶ Venus aut prout natura eius nocturna est ⁊ ipsa est. Unde est
q̄ qm̄ est occidentalis qm̄ ea pars nocturnee atq; feminee nature impensior
est fortuna repit. Nā oriētalī atq; die sup̄ terrā ⁊ ī signis masculis minor.
¶ Mercuri⁹ aut qm̄ die calidus siccitas cognata caloris improprie duca-
tu suo. Orientalis diurnus est occidentalis nocturn⁹: hic fortior q̄ illic per
mixtis tamē stellis inter vtrūq; gen⁹ cōcedēs. ¶ Luna demū vt lūmen no-
cturnū nocturna. ¶ Caput quoq; diurnū cauda nocturna sicq; draconum
stellarū capita ⁊ cauda. Itaq; stelle diurne oriētales quidē fortiores sunt
nocturnis cōtra nocturne qui quāq; diurn⁹ fortior tamē occidentalis: di-
rectus enī occidentalis fit retrogradus orientalis.

Quinti libri capitula. 18.

Rimū de stellaz dignitatib⁹. ¶ Secūdū de stellarū domici-
liis iuxta ceteros astrologos. ¶ Terciū de stellaz domiciliis
iuxta Ptolomeū. ¶ Quartū iuxta hermetē post abidemō.
¶ Quintū de stellaz principatu iuxta ceteros astrologos.
¶ Sextū de stellaz principatu iuxta Ptolomeū. ¶ Septimū
iuxta hermetē post abidemō. ¶ Octauū de stellaz termino-
rū modis ⁊ diuersitate. ¶ Nonū de terminis egyptiorū Ptholomei aliorūq;
¶ Decimū de terminis indorū. ¶ Undecimū de terminis caldeorū. ¶ Duo-
decimū decanis eorūq; dñis iuxta persas babilones ⁊ egyptios. ¶ Terciū
decimū decanis eorūq; dñis iuxta indos. ¶ Quartūdecimū de nouenis si-
gnorū iuxta indos. ¶ Quintūdecimū de duodenariis signorū singulorūq;
dñis. ¶ Sextūdecimū de gradib⁹ masculis ⁊ feminis. ¶ Septimūdecimū
de gradib⁹ lucidis ⁊ obscur⁹ rectis ⁊ obliquis. ¶ Decimūoctauū de puteis
stellarū ī signis necnō fortune addentib⁹.

Primū capitulū de stellarū dignitatibus.

Eptē stelle inf̄ celū ⁊ terrā medie cū p̄ mediū celi orbē continuo
discursu mūdū ppetuo ambiētes oīs seculi puijs motib⁹ vni-
uersos ducat⁹ gerāt ex illo orbe tāq; errario celestis potētie su-
perna decreta varia infra circuitū collecta subiecto sibi mun-
do inferiorū eorūq; porrect⁹ lūmis sui radijs ministrare vidēt
Qm̄ igit̄ ī trāfactis huculq; trib⁹ post primū libris singulorū tā signorū. 12. q̄
stellarū. 7. suā seorsuz cuiusq; naturā ⁊ virtutē p̄modū executi sum⁹. Conse-
quēs vidēt vt deinceps earū stellarū cū his signis nate ⁊ pprietat⁹ cōmuniōz
quādā ī rerū effectū societate īsequimur. ¶ Stellarū inf̄ signa p̄cipales di

gnitates. 5. sūt. circulo sex domiciliuz. p̄ncipat^o. termin^o. trigon^o. decanus:
gandiū: duo v̄o singulis cōtraria casus et exitū: terciū oīum oppositū exiliū
Post hoc diuersi gradus inter vtrūq; boni malive affectū que nō sine cau-
sa rōnabili oppinione aliqua. Unde indubitata nec et virtutis cognitione
vetusta indago ita distribuit: longo nāq; tpe cōtinuos stellarū per signa re-
ditus summo studio p̄secuta cū inter signa stellarū hec natura vigere vir-
tutē augeri idq; illic contra cū insignis integris cū determinatio graduum
nō vidēt collectione inē signa et stellas habita dignitate alias p̄ fili vtroq;
distantia: alias p̄ vtroq; natura et virtute cognata: alias ob aliā atq; aliā
cōsensus aptitudinē distribuit. Idq; ita nimirū q; cū oēs stelle in omni si-
gno in rerū effectū inter generationes varias cōmixtiones vidēt inē ipsas
cōmixtiones p̄ diuersa loca vario vtroq; affectu multā inequalitatē atq;
dissimilitudinē inueniebāt.

Laplīm secundū de stellarū domicilijs.

Dignitatū itaq; distributiones a domicilijs exordietes min^o
aptā quorūdā sniam ī primis cōsutamur. Nemini quidē am-
biguū saturni domicilia capricornū esse et aquariū: iouis sa-
gittariū et pisces: mart̄ arietē et scorpionē: vener̄ thaurum et
librā: mercurij geminos et virginē: solis leonē: lune cancrum:
sane vero nō parua dissonātia. ¶ Sunt enī q; turpilogo quo-
dam stellarū circuloꝝ qualitate atq; nature pp̄rietatib; abutentes asserant
singulas stellas singulis dieb; nihil medio suo cuiusq; cursu plus minusve
vnq; isse quousq; soli et lune alligatē ī huiusmodi cursu plus minusve vnq;
isse. Cum sol. 15. leonis gradum: luna. 15. cancri obtinebat. Tum singule
sua domicilia iuxta ligaminis sui longitudinē occuparūt. Erat enī vt aiūt
mercurij ligamē graduū. 21. punctoꝝ. 30. q; a loco solis p̄ ordinē in. 7. vir-
ginis gradib; incidebat. A loco lune contra ordinē i. 24. gemioꝝ. Veneria
aut graduū. 47. punctoꝝ. 11. quidē a sole ī librā a luna ī taurū incidit. mar-
tis vero graduū. 78. vnde ad arietē et scorpionez puenit. Iouis graduum
120. vsq; ad sagittariū et pisces porrectū. Saturni. 136. vsq; ad capricornū
et aquariū hac itaq; de causa domiciliōꝝ huiusmōi partitionē asserit. Qui-
bus ita facile obuiam^o. Si enī hi ligaminū grad^o stellarū rectitudinis gra-
dus sunt cōtra est quidē supioꝝ stellarū rectitudinis gradus pauci sunt: li-
gaminū vero q̄plures. Itē si ligaminū gradus hi sunt quib; a sole trāfacti
ipsas retrogradi et dirigi necesse est illud q; esse posset. Est aut contra q; de
ea curuus q; multo tamē tot gradus retrogradit. Mars vero multo plus
sicuti aut hi gradus sunt quantū stelle a sole recedunt erit supioꝝ omniuz
180. Si v̄o eaz rectitudinis non plus q; hec est eas a sole recedere. necesse
est. Nec igit hec domiciliōꝝ p̄tione cām eē. Sūt aut et alij alias atq; alias
eque ineptas causas rep̄sentent quos longi^o p̄sequi ociosum esset.

Capitulum tertium de stellarum domicilijs iuxta ptholomeum.

Is repudiat quod huic partitioni carmen ptholomei tribuat ex ponendum est. Septem ut ait stellarum per signa. 12. discurrentium ductus omnes huiusmodi generationes et corruptiones consequuntur. Inter quas ceteris vniuersalior lumens per vniuersum orbem virtus et effectus constat ex quibus luna terre vicina cursu citissima plurima alterationis maxime vero stellarum ductus apparet cum nobis prime fuerit signorum quoque prima cancer et gemini. Sed gemini signum masculinum in quo sol veris fine terminat: que duo id signum a natura lune sepaauerunt. Cancer autem signum femininum estatis initium humidumque luna stella feminea humida ad initia rerum ducens. Quatuor itaque de causis quoniam ut inter stellas luna citima sic cancer inter signa amboque humida ambo feminea pariter ad initia rerum ducuntur luna cancerum obtinuit. Sol autem quomodo ortu suo mundum calefacit anni vero tempus calidius estas est cum per cancerum et virginem sequens plurimum in leone vigeat: signo masculino calido sicco. Sol quoque stella masculina calida sicca cumque leo medium estatis ut sol stellarum medium: his decanis et sol leonem occupauit. Amplius quoniam sol quidem lumen diurnum: luna vero nocturne mensura coniunctione et oppositione rerum generationes mouent vitant sustentant: coniunctionis autem et oppositionis eorum in his duobus signis effectus manifestior cancer lune leo soli concessit. Cum igitur hec duo signa estate luminibus per ductu eorum ad generationes rerum et vite sustentationem concessit merito opposita eis hiemalia saturno contraria affectu attributa sunt. sic itaque post lumina ad ultimam stellam ex ultimis signis numero sumpto vel penultimo primo ioui penultima Sagittarius et pisces ordinata sunt apta que in amica luminarium domiciliorum figura post hec marti nec id inepte aduersa videlicet figura ad luminum domicilia: deinde veneri in exagono reliqua reliqua et quoniam ceteris bona contingerant luminibus vero singula ut partes mundi totum circulum per medium percurrunt: habet enim sol a principio leonis usque ad finem capricorni: luna a principio aquarii usque ad canceri finem in singulis medietatis sue signis dominis suis communicans.

Capitulum quartum iuxta hermetem post abidemone.

Exinde hermetis finis locus qui in libro suo ipsum abidemone induit antiquissimum fore astrologie scriptorem inducens cum inquit signorum. 12. inter stellas. 7. partitionem idoneam exigat rem adhibere studio. 5. stellarum binas cuiusque figuras diuersas inuenimus ut quidem nunc orientales nunc occidentales sunt nunc retrograde nunc directe: luminum vero singulas. Nec enim vixit sol orientalis sit nec occidentalis. unde quinque stellarum bina cuiusque domicilia fore binis ad apta intelleximus luminum vero ut figure simplicia erant singula. Adque ideo quod in seipsis quedam ceteris stellis fortiora essent ut omne quod simplici forma effectum est eadem natura subsistens diuersae nec copage firmum est propter quod apud veteres

luna solis stella nūcupata ē ex eo scz qd cū ceteraz nulla alieno lumie egeat
hic quātū lucet a sole mutuat oī fere virtute ei⁹ ex eodē sōte deriuata. Nec
enī exinde qd effingit si non forma nec forma cōparet sine materia: estqz
materia forme necessitas. Forma vō materie ornat⁹. Sic gñ luna qdem
tāqz materia solis sit. Sol vō tāqz forma lune cā erat vt iure luna solis stel
la vocaret cū virtute sua vim solis cōsequēs: hac itaqz de cā tā domiciliū lu
ne cōtiguū esse qz principatus eius statim post solarē z dies ei⁹ dicit illi⁹ cō
tinuo sequi debuit: his ita pmissis pñcionē domiciliōz inter stellas ad na
ture aptitudinē distribuim⁹. Quicqd enī est cognata natura inuaf: tria le
dit vt ignē aqua nō creat sed destruit. aliter aut rebus nature sue cōgruis.
Vniuersis itaqz toti⁹ mundi calor qm solis est. Sic aut calor in. 15. leonis
gradu p vniuersuz orbē virtute plena atqz integra vi sentiat a leone z sole i
cipiētes. put i natura sua singularitē z itegra cōueniebāt: leonē soli dedim⁹.
huic vō qd lune domiciliū cōtiguū erat sup̄to inicio a. 15. leonis gradu atqz
in vtrāqz partē singulis pñtib⁹. i. trigenis gradib⁹ ad singuloz scz signozum
quātitatē deductis hinc ad. 15. cancri illinc ad. 15. virginis gradu puentū
est. Alterutrū itaqz lune obtinuit: his itaqz distribut⁹ stellā cui⁹ circul⁹ luna
ri prim⁹ erat amplectēs. A lune domicilijs gemie hic inde ptes vt ante de
ducto qm virginē z geminos designabāt ea mercurij domicilia dedicui
mus. Postqz cū veneris circulus primus esset a domicilijs mercurij gemi
ne ptes. Itē vt ante pducta libzā z taurū veneri assignauerūt. Inde p cir
culoz ordinē pducte ptes arietē z scorpionē marti reliqua reliquis vt sese
sequit. Cuius partitionis firmamētū qd domicilia saturni qui maximū mū
di infortunū ad rerū corruptionē ducit opposita sunt domicilijs luminū q
sūma mūdi fortuna ad rerū generationes ducūt. Marti aut vt aliquantu
lū leuioris tetragona q figura oppositionis infortunio aliquantulū leuior
esset. Iouis aut vt fortunati trigona q sūme amicitie figura erat. Veneris
etragona minoris amicitie vt z illa a fortuna iouis descēdat. Qm vō mer
curij corda fere. 19. graduū est ipse minor fortuna venere ei⁹ domicilia lu
minis domicilijs cōtigua sūt ad quātitatē partē fere. 12. Qñ nōnulli vō cō
trarietate quadā stellaz domicilia distribuūt. vt qm lumia lucida sūt. Sa
turn⁹ obscurus eoz domicilia opposita esse cōueniat sic ioualia mercuria
libus quoz alter ad corporis opes alter ad animi diuicias ducūt que qdē
opposita esse nō ignoramus sic martia veneris: quoz ille ad bella iraz z
horrorem: hec ad voluptates iocos z mansuetudinē spectat sic quoz qdē
diuersi diuersas reddūt causas ad idē tamē omnes demum concurrunt.
Illud accumulantes domiciliōz opposita stellarum exicia atqz q solis q
dem in omnib⁹ signis masculis: lune vō in oib⁹ femineis virt⁹ viget p q for
ma simplici domicilia singula ceter⁹ vō bina p figur⁹ binis. Altez i hoc q
ociētales z directe sūt altez in eo qd occidētales z retrograde acōmodum

Saturnus capricorno retrogradādi atq; occidētales partē figere adeptus
intempatū frigus eius nature eius signi augente. In aquario directi mo-
tus atq; orientalis ptis figure acōmodi naturā eius signi natura tempan-
te sic iupiter meliori figure in sagitario deterior in piscibus: ita mars i scor-
pione aptior q̃ ariete. Venus autē directi motus ⁊ occidētales partis figu-
re in tauro adapta sicq; mercurius in virgine alterius in ceteris. Unde stel-
larū domiciliorū due procedūt partes a luminib⁹ eorūq; domicilijs sumpte
que illa cum his vt stelle sunt cū luminib⁹ archano quodā nexu ligant. Ad
eū est vt a gradu solis vsq; ad. 15. leonis graduū equaliū in numero coll-
ecto: quātū luna de signo suo transiit adiciat totūq; a signo lune p̃ gradu
equales deducat. Eadē hora a lune gradu vsq; ad. 15. cancri gradu nū-
mero collecto quātū sol de signo suo transiit adiciat totūq; a signo solis
p̃ gradu equales deducat harū vtiq; partiū vtrilibet i alterutrū cuiuscūq;
stelle domiciliū incidunt: altera i alterū incidere necesse est q̃ i alterutrum
eorū que lumina occuparunt ⁊ altera i alterū incidet.

Capitulum quintū de stellarū principatu iuxta ceteros astrologos.

Dinceps eam stellarū dignitatē quam nos principatū
vocamus siue regnū alij siue ptatem seu quo alio noīe ap-
pellent prosequi ordo postulat. Nulli quippe quēadmo-
dum de domicilijs diximus ambiguū scz q̃ principatus
solis sit in. 19. arietis gradu: lune in tercio tauri. iouis in.
15. cancri. mercurij in. 15. virginis: saturni in. 21. librae
martis in. 28. capricorni. veneris in. 27. pisciū. capitis i. 3.
geminorū. caude in. 3. sagittarij. Causas autē cuiusq; in opposito gradu op-
positi signi. Cause vero apud diuersos dissone q̃ uel hec signa vel hos de-
signis gradus ceteris pretulerit. Nā ptholomeus de signis conatus ⁊ gra-
dus preterit nec de signis idoneā reddit causam. Hermes autē vterq; post
abidemō ad purum examinat. Nos igit vtriusq; doctrinā in mediū addu-
cemus falsa quorundā opinionū inter inicia confutata. Sunt enī plurimū
hominū adeo impudentis amentie: vt anteq; rex disciplinam habeat earū
doctrinā tradere incipiant qui dum vaniloquis audientiā tenent: necessa-
rio errore coacti in quaslibet opiniones iusticiā solantes ⁊ ipsi deducunt
⁊ stultū auditorē secū inducūt. Ex hoc hominū genere quidā astrologiam
proficientes i subtilissimis rex causis frustra fatigati omisso tāto labore ad
primordiale causam simplex imperitie solatiū tandē confugerunt. Alii
itaq; stellis principatū eos esse gradus in quibus in prima celi ac sideris
creatione stellas. 7. conditor omnium deus primū locauerit: Cū enim ea cor-
pora aliqua primū occupare loca necesse foret. Elegit auctor que natura

cognitione proxima erant. Unde motu suo progressas multo postea seculi non plus vel minus quam medium earum luminum inest quousque luminibus alligate pro ligaminum quantitate domicilia sortirentur. Quam opinionem quia partius alibi depressimus hic expeditius transire poterimus. ¶ At ergo si factor omnium deus cui seculorum omnium infinitas momentum est. primo septem stellas in principatibus suis locatas: omnes eodem modo atque motu sese habere voluit. deinde transactis aliquot seculis tanquam penitens iam voluntatis premeas relicto munere primo pariter alterari maluit qui sequitur. an eius quod deinde facturus esset impotens erat: aut quid nature aptius primum nesciebat. Cur autem si luminibus cetera ut asseris alligate in retrogradu iter agens non similiter ut lumina ipsis alligata retrogradatur. Si enim ideo luminibus alligate sunt quia motu variantur. quid ergo est quare lumina non eodem semper motu feruntur. Quid ergo primum in principatibus suis locatas asserit: contra omnes indos perfas caldeos et grecos astrologos est: qui omnes alium omnium stellarum motus a capite gamma inchoantes cum omni cuiusque diuersitate a primordio hucusque circumducent.

¶ De stellarum principatu iuxta Ptholomeum. Capitulū sextum.

Deinde ptholomeū sententia leuiter transacta ad sequentia transibimus. quoniam inuenimus inquit theta ab gamma descendere atque diem augere. contra vero in alpha principatum eius in altero casu intelleximus. h vero natura cum theta natura contraria existat. contra theta in alpha principatus eius in opposito casum esse percepimus. ¶ vero principatus in gamma quoniam causa theta in gamma existente recedit primum in gamma lucem incipit casus in opposito. ¶ autem in delta cuius sunt venti temperati quos in delta plurimum agit. ¶ in beta signo australi quodque in opposito ¶ esset. ¶ in alpha a quo humor vernalis. et ¶ in gamma quo siccitas incipit. Utque ipse in natura sua temperate siccus erat. in oppositis vero singulorum casus.

¶ Iuxta hermetem post abidemon. Capitulū septimum.

Nunc hermetes ut consueuimus inducimus nullum verbum sermōis eius mutantem. Res inquit omnes quibus aliquod initium est in primordio quodque accedunt et crescunt medio statu vident in fine decrescunt et recedunt quod in omni tam aiantium specie constans est. Sic omnis stella in principio signi accedit et confortat in medio viget in fine dimiunta recedit. sic cum primum orientalis fuerit: primumque directe sic medio atque fine. Sūt ergo generaliter stellarum vires in medijs signis. Est autem alibi descriptum quod gamma delta beta prout circuli quadrantem annique temporum principia sunt precipue primatum inter signa sortiuntur. unde superiorum stellarum principatus ab eis incepimus: quoniam gamma et delta in parte accessus et augmenti atque altitudinis theta existerunt. beta vero et alpha in parte recessus et decrementi atque recessus theta in gamma

et fortunatarum principatus intelleximus: in ☿ et ♄ infortuniorum: nec enim duarum in vno signo principatus: vt nec vnum signum duarum domicilium. ¶ Quoniam vero ☉ ab ♀ incipiens atque ascendens incrementum diei praefert in ipso principatu ☉ dedicauimus vim validissimam in medio notantes id est gradu. 15. Sed quoniam omnis ☿ virtus solari continua est: ☿ principatu in ♀ quod ♀ sequebatur ordinauimus. Cum autem luci tenebras contrarias ☉ lucem ☿ tenebras videremus. a solaris principatu opposito vt priore duorum ☿ inchoauimus vi maxima in medio notata. Relinquitur ☿ sed infortunio: ☿ ☿ qui prius lumina proxima fortuna erat plena virtute in medijs. ¶ Deinde sunt inferiorum principatus. quoniam enim ☿ .47. gradibus a ☉ recedit. Eratque ☿ signum humori impenitus vt ☿ humidior ipsum genus pelegit potius in trigono ☿ ☿ vi maxima in. 15. eius gradu: vt ☿ in ♍. 15. virtus solidissima tanquam de ☿ trigono. Cum enim a ☉ .27. gradibus recedat. ☿ autem ☿ preoccuparit. ☿ ♎ autumnalis nature sibi cognate obtinuit. Quemadmodum enim ipse nimium a ☉ recedit. sic ♎ ☿ magis ☿ cognatur. causa ex hoc quod dies eorum ☿ ortus per circulum rectum equales deinde quod ubi ☿ contra ☉ pro ducatu contrarie positus est. Sic ☿ contra ☿ locari debuit: quorum hoc ad seria intendit illa ad ludibria. ¶ Ad hunc modum inuentis principatum signis: deinceps gradus ipsos determinare conuenit. Conuertimur igitur quo consueuimus vnde omnium celi partitionum series aptissime orditur. Id autem a ☉ est a medio die a medio celi a linea equabili ab ♀ principio. ☉ enim mundi lux et calor dies est in cuius medio ☉ vis integra huius ab ♀ capite ☉ ascendens incrementum praefert. Signorum autem ortus cum toti mundo varietur in medio celi per totum mundum idem est qui equabilis lumine. Sic ergo cum et stellarum principatum gradus vniuerso mundo idem sunt apte in his ordinandis a recto circulo atque celi medio inchoamus. Scimus enim quod in recto circulo ex quo primum ♀ punctum meridianam lineam attigerit: primum ☿ punctum ab horizonte emergit. Unde memor antiquitas nascentis mundi oriens ☿ extitisse tradit. de quo nullus aptior geniture primordio ☿ is ipse gradus in quo plena et integra ☿ virtute viget. Quoniam ergo quicumque in circulo recto is gradus id est. 15. ☿ primo ab horizonte emergit. 18. ♀ per mediam transit in. 19. ♀ gradum ☉ principatum firmauimus cuius in medio celi medio die vis integra. Scimus autem in celo nihil sine iudicio et consilio decretum. Hoc itaque iudicium et consilium cum ☿ in medio mundi oriente locarit in ♀ per diametrum opponit quorum nature inimicet usque hodie repugnant. Est enim stellaris principatus officium melioris ducatus eius signum certissimum. Cum ergo distantie inter eos necessarie gradus certos

determinare vellemus distantie stellarum a \odot gradus sumpsimus que di-
stantia a stellis diuersarum affectionum causa est. Hanc autem. 12. graduū
inuenimus infra quos omnis stella debilior eosq; gradus distantiam vo-
camus. Nos itaq; gradus cum δ loco adiceremus perductus est numerus
ad. 27. δ . δ igitur in eo gradu principatum designauimus. Nam adiun-
gere maluimus q̃ detrahere. Detractus enim is numerus in. 4. eius signi
gradu locaret in loco videlicet remoto et debili: essetq; ita ad oppositionez
 Υ applicans applicationem corrumpens. Quapropter et a Υ separatam et
in cardine sibi apto locari potius erat. Cum autem φ principatus domici-
lium mercurialium oppositum esset et inter ipsos ne aduersa figura conta-
minarentur distantie gradus adiecinus perductus est numerus ad. 28. χ
Quoniam vero cum infortunium in paucioribus q̃ fortunata est gradib;
accedens ledit φ circa δ : et propinquoze locantes ut ipsum potius be-
arent q̃ ab ipso lederent principatum eius in. 27. χ gradu constituimus in
loco fortune eius apto. Si enim distantie gradus detracti essent in locum
 δ nature sue contrarium incideret. Υ autem incidit signum et domicilium
principatus eius existeret iure. 15. eius gradum q̃ fortissimum erat obtinuit
apte quidem amica figura Υ ligatus proutq; fortunatus erat. Siquidem
enim aditum esset ad oppositionem φ appropinquaret. Si detractum in
perfecto medij virtute nec Υ necteretur. At vero cum η principatus signū
iouiali tetragonum existeret. Tetragonus autem dimidia oppositio dimi-
dium distantie id est. 6. gradus adiecinus: vnde principatum eius in. 21.
gradu ϖ terminauimus apto loco in cardine terre: qui numerus si detra-
ctus esset ipsum a cardine deiecisset: essetq; Υ damnas non Υ ipsum beans
 φ vero principatus cum in ϑ incidisset gradumq; ipsum determinare vel-
lemus in primis nouilunij visione diuersa: quoniam id interdum infra. 12
gradus apparet nonnunq; in. 13. sub equabili linea per ortum recti circuli
ea visio deprehenditur attamen principatū eius: a solari elongantes in δ
3. gradu sudauimus que visio eiusdem quantitatis reperitur cum dimidia
latitudine sua australi. Si enim cum latitudine australi nouilunij visione
mutaremur: principatus eius in fine γ confisteret. Prohibitum aut erat
ne due stelle in vno signo principarentur: eratq; primum δ lune ducatus.
Est autem a capite draconis ascensus lune ut in geminis altitudo \odot Qua-
propter in geminos prout nature cognatio exigebat: capitis principatus
incidit cuius ipsum gradum captantes id perspeximus q̃ omnis stella in
media latitudine sua: quantum ad illud iter attinet in optimo statu est.

Unde qm̄ D in media latitudine sua a capite per vnus signi quantitatē
distat capitis principatū in tercio II gradu stabilium. caude in opposito
vbi per oīa capiti opposita est. Nec est itaq; stellarū principatū ordinatio
cuius firmament. an q; superiorū stellarum principatus cardines obtinent
inferiores quoq; loca sibi apta qd; fortunate aut infortunia sunt. put rez
generatio est. primū a fortunat. mota: deinde corruptio infortunii effect?
cōsequitur. Sunt alij qui vt nos distantia stellarum a O vtinur nouilunij
visionē adhibent. Silr. 12. gradus numerantes q; illic D rerū generatiōes
innouet. Q; aut ideo minus vno q; D gradu locant: quia z ante q; D appet
z corpus eius corpore D vno q; D.

De stellarum terminorum modis z diuersitate. Capitulū octauum.

Is habitis terminoz diuersitas distinguenda est quā qnq;
partitam inuenim. Alij nanq; sunt egiptiorum termini. alij
caldeoz. alij ptholomei. alij aristotue. alij indoz. quorum si
certa ratio haberet nec ipsi quid incerti essent pter q; lōgeu
experimenta studij distribuerunt. Inter ea vero que experi
mentum qd; sepiissime rectum inuenitur id iure obtinet. Qua
de causa inter oēs diuersarum fere nationū astrologos frequentioris vsus
egiptozum termini reperiuntur qui hi soli maiores stellarū annos integre
numerent: signozūq; sine infortunia excipiant pncipio maxime fortunatas
primū itaq; dīa pnotata singulos deinde ordinabimus. Aristotua quidez
signoz terminos inter septē stellas partitur rōnem adhibens nullam inter
signa stellis dignitatē esse debere cū lumina prorsus imunia fore oueniat.
Ceteri vero oēs eos terminos inter quinq; tm̄ stellas distribuūt: eo q; stell
omnibus per domicilia sua cōmunicent lumina excipientes. Alij siquidez
asserunt vtrūq; lumen in sua circuli medietate in singulis signis dñis suis
cōmunicare. Alij O in omnib⁹ signis mascul. D in omnib⁹ signis femineis
cum dñis suis partem hñe: vtrūq; ratū. Quapropter his contenta luminib⁹
terminis suplederunt: que ratio egiptiis sufficiens visa est. Nam alij quidā
alias z alias accumulantes aiunt: vel ideo luminis pprijs carere terminis.
Qd; cum inter quinq; stellas oīs nature diuersitas expensa fuerit. De ipsis
enim est calida sicca: frigida sicca vt ♂ z ♀. de eisdem calida et humida vt
♂. frigida ♀. pmiscuus ♀. Qm̄ itaq; O marcie nature. D venerie termis
eoz vt suis contenta remanserūt equa virtute per eos terminos ipsoz eozū
dñis. Quand; ergo diuerse sint rationes in re tm̄ omnium preter aristotuas
consensus: lumina terminis phibuit. Tam z si alia quedā in ea re generat
conuenientium special⁹ sit discordia q; nulli eoz alijs nec in stellarū ordine
nec terminozū quantitate concordāt pter q; plures eozum signozum fines
infortunijs tribuunt a fortunat. maxime inchoantes q; harū quidē iniciū
illarum vero finez rerū intelligant. Inter que signoz nihilomin⁹ principia

et fines discurrunt: quos quoniam ut dictum est egiptiis per terminos suos maioris stellarum aliquarum numeri observatione procedunt iure inter ceteros obtinuerunt. Quamquam ptholomeus inter egiptiorum et caldeorum terminos conferens qui sibi rectissimi visi fuerint se inuenisse refert in vetustissimo volumine quodam magno temporis impendio partim distracto et interrupto: partim de assio Ver ex eo plurimum annosa caligine obsecato: cuius auctoris nomen cum diu lateque scitatus rescire nequirit: ne vage auctoritatis incomodum incurrant illos obmittens imitatione suos edidit: nec tamen vel hi vel alij neque vel ante vel post ptholomeum egiptiorum terminis aut frequentioris usus: aut grauioris auctoritate inueniunt. Quos propter hoc primum ordinabimus: deinde ceteros non quod necessarios habeamus: sed ne illorum nescij hos preferre videamur: si prius caldeorum terminos excusauerimus indorum principijs tantum designatis.

De terminis egiptiorum. Capitulum nonum.

Uti admodum ptholomeus et propter eum quamplures veteris auctoritatis viri antiquas seculi hystorias memoriter retractantes. narrant ab vniuersali diluuiio quod vniuersam terram operiens offere prioris seculi memoria deleta paucas admodum animas supstitites reliquit ex omnibus mundi nationibus in caldea primum siderei motus atque virtutis ocepto studio sapientia nata. deinde successu temporis adolefens paulatim in orbem deriuata est. Narrant quippe tractato diluuiio quam primum vndis ad priores aueos reuersis arida patuit Noe cum filiis supstite cum ex armenia temperatiores auras sequeretur usque qua postea babilonia surrexit puenisse: deinde renascente mundo nepotes eius ad hoc medio vndique versum: penes tigris usque kastarum ab eufrate usque kufan temporis successu diffusos. Inter quos primum ut aiunt vnus ex filiis suis Sem a vita memoria instructus: seu diuino proprii ingenij dono illustratus fidereos cursus sequens effectus mirari cepit. A quo sequentis etatis studium intantum usque accreuit quoad ex omni celo tam signisefo circulo partium quam stellarum infra discurrentium: primo sua cuiusque virtute formata: deinde communione quadam piniscentes ut ceteras stellarum dignitates ita terminos a generatiois inicio supra per annorum reuolutiones stellarum effectus cuncto mecientes deprehenderunt: a quibus crescete humano genere cetera postea mundi nationes eam sapientiam mutuate adhibito studio pro ingenij facultate nonnulli emendarunt et plurimum adauxerunt. Inter quas egiptiis nec aure subtilitas non parum accomodauit. Erant ergo caldeorum termini ea ratione ordinati ut per singulos trigonos singulis modis deducerent. Quos cum ptholomeus in tetrastin suo quem arabes a tarba vocant eis modis ordinauerit subiungit: non tamen ex autentico precessorum aliquo sumptos. Quam obrem et nos superfedendum eis duximus.

De terminis indorum. Capitulum decimum.

Lndi vero primi seculi partes siue ita primū habuerint: siue caldeoꝝ inuentione postea recuperant̃ put rectius eis visū est: stellar̃ terminos aliter ordinantes oīa masculina signa vno modo: oīa femina vno alio partiunt̃: a masculis a ♂: in femineis a ♀ inchoantes: mascula in ♀: feminea in ♂ finiētes. Sūt itaq; de ♀ ♂ ḡd°. 5. h. 4. ♀. 8. ♀. 5. ♀. 7. de ♂ duo ♀ gradus. 5. ♀. 5. ♀. 8. h. 5. ♂. 5. Ut igitur ♀ diuisus est sic oīa mascula. vt ♂ sic oīa feminea eodemq; ordine diuidunt̃.

¶ De terminis caldeorum. Capitulum vndecimum.

Einde trigonozū dñs ordinauimus. Cum enim. 12. signa quatuor nāas reprēsentent per tria interualla deductas terna eiusdē nature necesse erat. Vel sic signifer tres limites terminabat circuli videlicet ♀ ♂ z h sic inter eos z infra trigonū diuidunt̃. Cuius z alie rōnes in scdo libro exposite sunt. Ex hac itaq; nature cognatione stellarū dignitati aliquid accrescere cōsequens erat. Dicimus ergo trigonis masculū diurnis stelle masculine femineis z nocturnis feminee z nocturne q̃ maioris in ea cognatione testimoniū atq; aptioꝝis: haizen hauhalier in p̃mis locis: ergo ignei trigoni dominoz die prim⁹ ♂: scd⁹ ♀: nocte cōuerso particeps nocte dieq; h. Terrei trigoni die primus ♀: secundus ♂: nocte conuerso vtrūq; particeps ♂: ♀ quoq; tantū in ♀. Aerei trigoni die primus h: deinde ♀: nocte econuerso particeps vtrūq; ♀. Aquatici trigoni dominorum die prim⁹ ♀: secundus ♂: nocte ♂: ♀ precedit: vtrūq; particeps.

¶ De decanis eorumq; dñs iuxta persas babilones z egiptios. Capit. xij.

Sequunt̃ decani quos arabes in lingua sua facies vocant: q̃s eozūq; dñs primū prout perse caldei z egiptij vtunt̃ ordinabimus: deinde quid indica sentēcia diuersitatis asserat exponemus. Sunt enī oīa signa trinis affectionib⁹ diuisa: singule partes denozū graduū. Ut ergo stelle ipsa signa equis quantitatibus discretā per circuloꝝ ordinē partiuntur: ita z equas signozū partes eodē ordine prosequi debuerūt: igitur ab ♀ incipientibus primū decanum signi dñs. ♂ occupat sequentē sequentis circuli stella. ♂: terciū terciū ♀: scd⁹ signi primum ♀: quarti scz circuli proximum sequentis. Scdm ♀: terciū h: atq; ad hunc modum per ordinem.

¶ De decanis eorumq; dñs iuxta indos. Capitulum tredecimum.

Iam indis aliter visum est qui licet eandē partitionē faciant non tñ eundē ordinem in distributione sequunt̃: tripartito siquidem omni signo secundā. 5. dñs: terciā. 9. per ordinem signozū trigoni. Ut ♀ primā ♂: secundā ♂: terciā ♀ atq; in hunc modum. Idq; ita recte facere putant vt trinozū

per trigonos signorum dñi trinis signorum partitionibus per ordinem intr-
perent: prior tamen distributio plurium vsuum celebrata obtinuit.

¶ De no uenarijs signorum. Capitulum decimumquartum.

Cis ad hunc modū ordinatis: deinde scđarie quedā stellarū
per circulum opes exponende: vel quib⁹ prime sunt nouene
q̄s in recipientes noubhairat vocarūt. Qui post trimembzē
signoz diuisionē quam in trigoni dños distribuunt singula
statim signa nouies secantes singulas partes trinis gradib⁹
et triente: ex punctis. 20. metiunt. Quas sectiones ideo recte
facere videntur: qm̄ ab omni signo in nono eadem natura reperitur: distri-
buentes eas inter stellas signorum ordine. Ut de Y prima ♂: secunda ♀
tercia ♀ sicq; per ordinē quo ad nonā noni dñs ♀ obtineat. 8. vero primā
♂: secundā ♀: terciā ♂: quartā ☉ atq; deinceps in hunc modum: cuius
dñij prompta h⁹ modi inuentio est. Ex omni siquidez trigono tropici signi
per singula eius trigoni primas nouenas sortitur: scđas sequentis dñs sic
deinceps per ordinem. Ut ignei trigoni ♂: terrei ♀: aerei ♀: aquatici ☽.
Nonnulli vero nouenas has per ordines circuloz distribuunt singula signa
ab eoz dñis inchoantes. Ut de Y primam ♂: secundam ☉. de 8. primā
♀: scđam ♀: terciā ☽: quartā ♀ atq; in hunc modum prior tñ obtinuit.

¶ De duodenarijs signorum. Capitulum quindecimum.

Dist hoc et duodenarie signoz tractande: dñiq; singuloz
graduū inueniendi. Ut enim circulus ipse per. 12. spacia di-
uisus erat: sic ipsa spacia singula totidem equis partibus sub-
diuidi conueniebat Intellecto singula signa oim hñe cognā-
tionem. Metiunt itaq; singulas partes grad⁹ bini ⁊ dimidi⁹
id est pñcta. 150. singulaz pmas ipoz nec seqñtes sequēti nō
per ordinem: cuius artificij h⁹ modi prompta est inuentio. Collectio enim
quantū interest a pñcipio signoz vsq; ad ipsum gradu: cuius duodenariuz
q̄rimus duodecies sumet. Lota ergo sūma ab ipso signi pñcipio per singla
signa trigenis gradib⁹ deducta vbi steterit i eo signo illi⁹ grad⁹ duodenaria
reperitur. ¶ Hermes aut eiusq; sequaces primi singuloz graduū naturas
ita distribuebant vt primus cuiusq; grad⁹ ipsius signi naturā traheret: scđas
secundi: tercius terci⁹ sicq; per ordinē. Ut duodecimo in. 12. terminato. 13.
item ab ipso incipiat sicq; deinceps. Quo artificio Hermes in libris suis de
diuersis tam nati q; questionum negocijs: plurima tradit negocia singulis
gradibus cognatorum signorum dominos prestituēs. Nec vero putandū
q; que signoz eedem sint stellarum duodenarie. Nam stella quelibet in
quocunq; signo fuerit eius gradibus duodecies accept⁹: tota sūma a signi
principio deducta stellarum duodenariā designat.

De gradibus masculinis et feminis. Capitulū sedecimū.

Ute cum ita sint et inter ipsos gradus masculos et feminas esse consequens est proponemus itaque diuersorum sententias: deinde eos qui frequentioris usus sunt ordinabimus: firmiter tamen ut oia conuenerint. Nam discretionis huiusmodi ea nimirum utilitas est quod cum vel in natali masculorum vel questione de masculis posita. Si stelle masculine in signis et gradibus masculis conuenerint ducatum firmiter sicut in parte altera. Uterum igitur alij quidam de signis masculos primos. 12. et dimidium masculos ponunt: deinde totidem in reliquos feminas. De signis uero femineis contra primos. 12. et dimidium feminas totidem sequentes masculos. Alij uero per duodenarios sexum discernunt primos de signis masculos masculos iudicantes: primos de feminis feminas. alternatim deinde per ordinem usque in finem. Nunc eos qui restant ordinabimus si prius et aliam graduum discretionem exposuerimus ut et illos post illos post hos continuati ordinemus.

De gradibus lucidis et obscuris. Capitulū decimumseptimum.

Am eadem causa inter eosdem circuli gradus: alij quoque lucidi iudicantur: alij obscuri: alij uero medij quadam conditione umbrosi: alij vacui. quorum ea quidem utilitas quod lucidi quippe dignitati rerum accedunt obscuri contra medij inter utrumque.

De puteis stellarum. Capitulū decimumoctauum.

Ultimo sunt varij per diuersa signa gradus inter adinicia stellarum et obstacula versantes quorum qui obstant arabica lingua putei stellarum uocant quos nos precipicia dicimus re solem. Qui uero fauent addentes fortune ex re nomen traxerunt. Precipicia quidem eiusmodi officij sunt ut qualibet stellam tulerint vim eius iminuant. Itaque fortunatis quidem semper periculosa sunt. infortunatis nunquam salubria dum scilicet noxiam eorum vim iminuant. Quorum ueritas cum apud plerumque incerta sit nos omissis diuersorum opinionibus que per se et egiptij tradunt ordinabimus dum scilicet fortune addentium ratione exposita utrumque continuo disponamus. Graduum namque fortune addentium eam uetustas rationem experta est ut cum stelle pro locorum comoditate ad fortunam duxerunt. si uel I uel pars fortune hos gradus possiderit aut eorum ullus orientis gradus extiterit nati fortune addunt. Et quibus sunt quidam ut si stelle duces etiam ad nati casum inclinarint. Hi gradus hoc modo adhibiti postmodum in subliuionem recuperant. Sunt ergo de 8 tres. 15. 28 30. de Q duo. 3. 5. de M. 4. 7. de X. 4. 11. preter quos et alij per singula signa discreti in quibus nihilominus antiqua experientia conuenit: quod quorundam uel ipsi orientium gradus existant aut die O nocte D gerunt in loco circuli accomodo. Nato sublimis dignitatum gradus ut regna uel regnia primos

principatus promittūt hec sunt stellarū p omne circulū dignitates incōmo-
da adminicula obstacula preter q singulis ex pmixtione quoq non nihil
inter vtrūq genus accedit que suis in locis vt particulatim incidit exequi-
mur. Nec tñ ignorare nos quisq existimet pter hec indos alijs atq alijs
circuli partitionib⁹ stellarūq dignitatib⁹ vti suo quidē artificio aptis quas
quoniā nostro indicandi modo nec apte sunt nec necessarie si longius seq
remur dispendij iniciū castigatū opus intimaret.

Incipit liber sextus.

Rimū de nā stellarū. ¶ Scōm queque forme i singulis deca-
nis oriūt vt eodē de ortu signoz p circulū rectū. ¶ Terciū de
respectu graduū circuli. ¶ Quartū de signis amicis. ¶ Quin-
tū de signis natura cōgruis atq distātia virtute z via. ¶ Se-
xtū de signis appositione z exagono cōuenientib⁹ tetragono
¶ Septimū de signoz annis mensibus diebus et ho-
ris. ¶ De signoz ductu sup diuersas terras. ¶ De signis ad motum z quie-
tem ducentibus. ¶ De signis rōnabilib⁹. ¶ De signoz dñis in particione tē-
poris. ¶ De signis ad forme dignitatē ad largitatē ducentib⁹ ad cōiunctio-
nis cōplemētū ad accipiendū z tenendū. ¶ De signis ad morbos eozq
occasions ducentib⁹. ¶ De signis ad honestatē muliez ducētib⁹. ¶ De
signis ad honestatē ducentibus. ¶ De signis multe proles pauce z sterili-
bus. ¶ De signis morboz sectoz acutis z iracundis. ¶ De signis ad votuz
qualitates ducentib⁹. ¶ De signis ad dolū fraudē perfidiā ducentib⁹ solli-
citis etiā z obscuris. ¶ De signis inf volatilia quadrupedia reptilia z aqua-
tica discernentib⁹. ¶ De signoz plagis. ¶ De cardinib⁹ circulis de quadra-
tibus de domicilijs, 12. omniūq eoz ducatu z causa. ¶ De quadrantibus
circuli corporibus z spiritalibus. ¶ De cōmixtione nature cardinuz. ¶ De
quadrantib⁹ z domiciliōz coloribus. ¶ De quadrantibus ascendētib⁹
z descendētib⁹ longis z breuib⁹. ¶ De partitione quaterne rerū. ¶ De
quadrantibus diei z horis. ¶ De dñis diez z horarū.

Capitū primū de natura stellarum.

Primordio tractatus partim singulares nūc stellarū nunc si-
gnoz naturas partim cōes vtrorūq affectus secuti sumus.
Deinceps vniuersalis in hoc quidē signo in sequenti stellarū
ducatus insequimur ac primū occurrit vt formarū que p sin-
gulos signoz ducatus oriūt rōnem exponam⁹. Vt enī in
intellectu cōcepte ab oī sensu aliene sunt tam graui amira-
tione ho es in tantas opiniones agunt vt uel maxia astrologoz pars euz
de ortu harū formarū legerent nec vsq ad ducatus earū puenirēt in eam
opinionē ducti vt rem existimarēt aut p̄sus inefficacē aut forsan affectus
ab hoīe intellectu alieni q̄q̄ p̄saz astrologi hermes z ascalius. Indoz qz

sumates in electorib⁹ libris suis pprijs harū formarū qualitates atq; vires
toleri indagine exquisitas relinquerunt ducatu quidē eaz partim figere
descriptione partim pprietatē partim etiā qualitātū expōne legentis inge-
nio atq; intellectu cōmendato ptē aut vt alti⁹ remota erat vt nec qñ scirent
sic nec sciendū tradiderint nō quodā artificio celeste potentia experiente.
Quorū ducatus qñ huiusmodi rerū sciam adepti posteris reliquerunt eam intē-
tionē fuisse q; aliquā eiusmodi in celo esse intelligerent aut sic corporeum
quid aut ita figuratū aut his qualitatibus infectū quo ad eiusmodi forme
in ea essentia per singulos signorū gradus decanos sup terre faciez orirent^r
Terū vt singula circuli loca signorumq; singulos decanos varios rez euē-
tus consequi vtq; adeo quidē vt nonnulli signis z gradibus circuli rerum
oēm ducatū negantes formas tum desup ferri asserent que cognatos rez
inferioris mundi figuras trahendo in varios casus agitent. Cū hec inquā
viderent eiusmodi affectib⁹ formas consentaneas per signorū dixerunt vt
affiniorē aliquo sermone distentis intellectum dirigerent celiq; secreta ab
vmbzato sermone z minus occultarent z sapienti ingenio pleno intellectu
designarent sicq; inter eos z nominibus z descriptionibus varijs discerne-
runt partim quidem generi nostro affinibus partim inauditis atq; imagi-
natione nostra alienis quod genus idcirco adhibuerūt vt inter inferioris
z superioris mundi formas longe discernendū iudicaret. Inuenim⁹ igit^r
inter oēs huius artificij scriptores trinā celestij formarum diuersitatē de-
quibus partim dictū est partim dicendū restat preter q; nonnulli alias ce-
lo attribuūt z res z formas. Que quoniā huius negocij non sunt suis tra-
ctatibus relinquimus. De eis vero que assumimus primū exponemus eas
formas earūq; loca in quibus perse caldei z egyptij cōueniūt deinde indi-
cam inuentionē adhibemus. Postremo. 48. imaginū quas alatus z pto-
lomeus describunt ortus ordinabimus. Que quoniā singule ex suis stellis
cōponunt quas motu suo circuli loca tps impendio mutare necesse est a
ptholomayca collatione progressu facta. Nos vt albumasar nostri tempo-
ris ortus eorū metimur terminūq; subiungens alexandri videlicet Anno
1160. z nobis progrediēdi modū reliquit. Alij vero quas indi quasq; per
se tribuūt ab eisdem locis immote in eisde; semp decanis oriunt^r. Nec enī
he stellate sunt vt isti sed supioris circuli quedā intersignia indice vero for-
me in singulis decanis oriunt^r cetere partim in singulis partim in pluribus
hoc apud nos priuilegium est vt sicut albumasar nihil de his formis a pri-
ma inuentione variat sic translatio nostra nec vnum de verbis eius cōmu-
tet nec punctum vnū addens vel minuens.

Capitulū secundū de naturis signor.

Si igitur aries na-
tura igneus gustu
amar⁹ stature por-
recte bicolor bifor-
mis augmentans

diem vltra horas. 12. ortu mi-
nor. 30. gradib⁹. Ort⁹ in primo
eius decano vt perse ferunt se-
mina cui nomē splendoris filia
postq̃ cauda piscis marini ac
p̃cipiū eridonij caputq̃ ceruo
tauri. i. forme ex ceruo ⁊ tauro
cōgeste. Post hec cunocelalus
manu sinistra candelaꝝ dextra
clauam gerēs. Juxta indos vir
niger oculis rubeis grandi cor

porē fortis animosus ferox erectus iugib⁹ memor albo lintheo vestitus de
48. imaginib⁹. Post grecos ⁊ ptolomeū dorsum celphei q̃ arabes dñm so-
lis vocant cluniscq̃ eiusdem ⁊ genua atq̃ sinistra manus mediūq̃ dorsum
andromade cluniscq̃ ⁊ cora finiscq̃ ferni piscis secūdus quoq̃ filum lini . i.
intestinū ceti. ¶ In secūdo arietis decano iuxta persas mediūq̃ marini me-
diū eridonij mediū ceruoithauri nauis equus manu celā gerens semina ca-
put suū pectens cum brachijs ferreis caput meduse curuiscq̃ harpes persei
q̃ arabes nembus perse indos semina sindone ac pannis rubeis induta
vna pede equi ipsa forme equine cogitās ire quesitū pannos monilia pro-
lem. Post grecos de. 48. stelliferis cora cephei dñm solis tibi cum pedib⁹
caput persei finiscq̃ manus dexter pedes andromade eridani⁹ caput arie-
tis ⁊ cornua reliquūq̃ lini cum pectore ceti. ¶ In tercio arietis decano iu-
xta persas iuuenis cui nomē falsus solio residēs cuz quo equus duplex ac
posteriora solij geniti deficiendo deos acclamantis. pectus quoq̃ piscis ⁊
caput postremū eridoni cauda ceruoithauri : secundaq̃ medietas frontis
Juxta indos vir flauī coloris crine rubeo ferox manu torquens ligneum
virgamq̃ gregis rubeis indutus aptus artificio ferri gestiēns id apte face-
re quia decanus iouis est vt indis placet nec preualet q̃ domiciliū martis
Post grecos destellatis pectus persei cum manu sinistra qua meduse ca-
put defert stellaq̃ oblonga in capite arietis venter quoq̃ arietis ⁊ caput
ceti.

Thaurus nature terreus, gustu acidus augmētās diē natura diminuit. Quā in primo eius decano ut perse docent gladio succinctus orion sinistra manu gladiū dextra hastā tenēs supra manū eius duo cādelabra ipsū alloquentia et noīe orionē appellātia. Post hoc nauis eximia supra quā vir nudus refidens subtus vero dimidiū corpus femine mortue deinde vir humero tenēs diminutus capite canino quod genus parsarū lingua saxonica cynocephali latina antipites appellant. Juxta

indos femina circumta crispa honesta demonio similis prolem habens indurataz pannis partim adusta vnde solite querit panno et ornamenta silo. Post grecos mediū persei et clunis caputque manu sinistra gerit femora atque ilia arietis locustę infectione arietis finis atque spuma eridani seu nili. **I**n secūdo thauri decano iuxta perseas nauis supra quā vir nudus in partem nauis tendens eleuata manu clauem gestans secūdaque medietas femine mortue dimidiūque corpus incipitis manu dextra hastam et spiculam ferens sinistra clauem utraqz manu assignans. Juxta indos vir corpore ac vultu simili vxorē habens tauro similem digitans caput ungulas imitans robusto corpore ardenti stomacho edax atque impatiēs famis lintheo veteri indutus sollicitus domos ac terras incolere boues aratro iugare. Post hec forma defecti corporis dextra manu virgā tenēs sinistra sublime leuata. Post grecos genua persei cū tibia et pede posterioz dorsus tauri et venter armatus cū dextro pede fluuius a principio vsque ppe finē. **I**n tercio tauri decano iuxta perseas finis ancipit deinde vir erectus angues tenens at duo plaustra supra quā vir iuuenis residēs duos equos plaustra trahentes agrū hūc per crura trahens manu sinistra. Juxta indos vir valde albis dentibus euerfis labijs longis pedibus ruffi coloris enīve rubeo corpore ex elephante et leone congesto turbati sensus malivolus scamno insedens tapeto inuolutus niger horribilis cum quo equus borealis thaurusque prostratus. Post grecos dexter persei pes et humerus habenas trahēs manusque sinistra cum fine freni pesque sinister caput thauri et genua cū radice cornuū finis etiā sub orionis manu sinistę fluuij cum suo sinu.

Gemini signū nature aereus
 gustu dulce coloris celi dire-
 cte stature: orif in primo ei° de-
 cano vi p̄sis placet cauda cinci-
 pitis postq̄ virgā manu tenens
 eū quo ex parte austri duo cur-
 rus post geminos equos iuga-
 les supra quos vir agitanis resi-
 det post hoc caput cerastis: inf̄
 indos mulier formosa beniuo-
 la erecta sollicita p̄lez z ornāmē-
 ta que rez luendi ac pulchra ar-
 tificij docta orif cū ea speculum
 pluc. dū: post grecos caput auri-
 ge z a genu dextro vsq̄ ad pe-
 dē australi tauri cornu orionis

humerus sinister caput leporis z manus. i. pars anterior. **I**n scōo gemi-
 noz decano iuxta persas aureo vir canēs calamo. Persica lingua ternuel
 les greca hercules dict⁹ idemq̄ nixus genu pariter z colub er arborē ascē-
 dens fugiendo tamen velloni medium cerastis cum quo lupus manu si-
 gnata. Juxta nidos vir ethiopi similis colore grisis caput plumbam vitta
 ligatus armis ligatus: ferrea tectus galea desuper vt sunt currit⁹ manu ar-
 cum tenens z sagittas iocos z saltus parans cantans timpanū pcutiēs po-
 ma ex orto rapiēs qui simul orif cum eo multū odoriferi ligni: post grecos
 dextra aurige manus atq̄ altū posterioz tauri pedum simulq̄ orionis ca-
 put humerus manus pectus balthæus genu cū pede leporisq̄ pectus z clu-
 nis. **I**n tercio decano iuxta persas aflon q̄ arabes musicū timpanistrā
 interpretant sup verticē eius p̄era mirtus cū eo corde z calami aurei dein-
 de canis latrans cum delphina z lince post hec ornāmēta sutoris primaq̄
 medietas minoris vise cum cauda cerastis ariste radicez amplexa. Juxta
 indos vir arma iuduenda querens arcum z pharetram gestans vna ma-
 nu sagittam operosas telas z naufragia musice modulamina iocos z gau-
 dia multifaria celebrare cogitans: post grecos pollutis humeris manus
 clunis et pes de cricalloris coxa et pes leporis cauda canis erecta et pes
 dexter primusq̄ agricole nauis remus cum fine secundi.

Cancer aquee nature gustu
 falsus oritur in primo decano
 vt persis visum est medietas mi
 noris vñe cum qua forma per
 secta romana lingua satirus ru
 ptis panniculis inuolutus ppin
 quus aslon musici timpanu per
 cutiens simul lamina ferri cui
 caput eneum cum de tribus pu
 ellis prima virginib⁹ postq³ ca
 put scarabonis z cauda aspidis
 emēbrata est. Juxta indos vir
 adolescens clare forme pānis
 ornatis vestitus facie ac digitis
 aliquantulus tortis corpore ex
 equo z elephante composito pe

dibus fructuū generibus arborūq³ frondibus circumpectus cuius māfio
 in agro quo scandalū nascit^r Post grecos facies calixto cum vtroq³ gemi
 noz capite z manu deinde canis minor reliquum maioris atq³ puppis ar
 gos cum remorum dñis ¶ In secundo cancri decano iuxta persas puella
 facunda tribus virginib⁹ quoddāq³ nubi simili post hec anterior medietas
 canis cum dimidio auriū asini septentrionalis mediū scarabonis mediūq³
 zembrariū. Juxta indos puella placidi visus capite coronaz ex cedro atq³
 mirto rubeo manu virgam ligneā gestans altis vocibus de amore suo pu
 tandi z canendi laudisq³ deoz in templo clamitans Post grecos caput ca
 lixto cum posteriori cancri forcipe atq³ sine puppis argos. ¶ In tercio de
 cano cancri iuxta persas puella tertia de tribus virginibus secum deferēs
 nunc accedens non recedens canisq³ posterior medietas cuz secunda me
 dietate auriū asini pariter z secundus asinus australis deinde finis stara
 bonis atq³ caput zembrariū. Juxta indos v r pedem habens tartuce pe
 dem similem corrigiole seu q³ arabes tiniam lini dicunt colore tinctū supra
 cuius corpus anguis extensus ipse aurifrigijs ornatus cogitans nauigio
 pontum puolare auri negotio z argenti. Unde muliebria sumat ornamen
 ta. Post grecos occiput vñe maioris cum manu dextra z pede tum caput
 asine quem colubrem dicimus velum nauis z deinceps.

¶ Leo natura igneus colericus
 oritur in primo eius decano ut p-
 se scribunt cauda canis arcu ia-
 cientis forma leonis dimidia
 navis cum remo et nauculo ca-
 put idree caput equi caput as-
 ni. Juxta indos arbores expan-
 se radices ramis canem furiones
 et aucamina ferēs pariter et vir
 obscenis pannis indutus parē-
 tes lugere parans cum quo do-
 minus equi in parte boree respi-
 cientes vire simul cum quo sicce
 et sagitte caput canis resque sit ca-
 ni. Post grecos collum vire cum
 manu sinistra rictus leonis cum

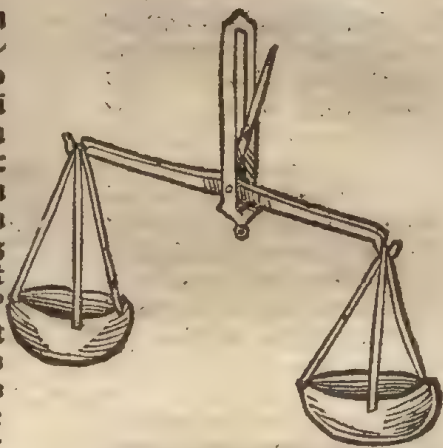

manu collum asina mediumque navis. ¶ In secundo leonis decano iuxta per-
 sas idolum eleuata manu alta voce clamitans cum quo timpana saltoria
 decu primo pariter et cantilene multimode tamen plenus bacho senex cum
 craterē et vitrea simulque deturbie decornibus campoli: deinde anathais et
 haraiben ac cauda porrigentis manum. Secundaque medietatis navis cer-
 nis ydre medium equi medium asini. ¶ Juxta indos uir acuto naso capi-
 te coronā ex albo mirto arcum latronibus imitantē gestās callidus atrox
 feritate leoni similis: sindone leonum caloris indutus. Post grecos hume-
 ri maioris arctos cum manu dextra cum vi leonis et harnus medium colu-
 bri cum argos proza. ¶ In tercio leonis decano iuxta persas adolescens
 cui nomen seclos nimium flagello agens plaustrum ducens desuper homi-
 nem sedentem sequitur paruulus manu sinistra taurum et vaccam trahens
 tum coruus medium ydre posterius asini posterius equi. Juxta indos vir
 forma ethiopi simul turpis obscenus multe pene grauis anxie ore carnem
 et pomum manu viceum tenens. Post grecos pectus maioris vire medius
 leonis parsque colubri.

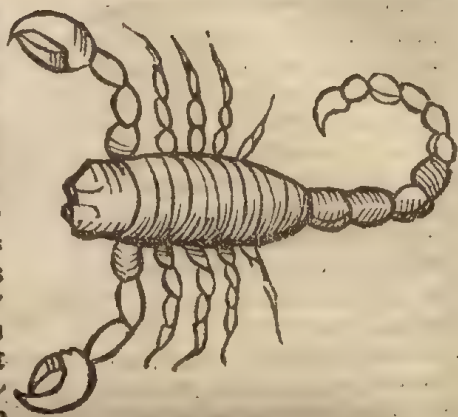
¶ Virgo signum fertile biparti-
tum trifforme. Oritur in primo
ei⁹ decano vt perse caldei ⁊ egypti
omniūq; duoz hermes ⁊
alcalius. A primeua etate do-
cent puella cui persicuz nomen
secedēdos de darzama arabice
interpretatū ad re. nedesa. i. vir-
go munda puella dico virgo i-
maculata: corpore decora: vul-
tu venusta habitu modesta: cri-
stas tenens supra solū auleatū
residēs: puerum nutriens ac iu-
re pascens in loco cui nomē he-
breā puerū dico a quibusdā na-
tionibus nominatū ihesū significantibus eiza quez nos grece xpm dicim⁹.
orīt cum ea virgine ut eidem solio insidens nec attingens pariter ⁊ stella
ariste que finis est serpentis secundi deinde caput cerui caputq; leonis. Ju-
xta indos puella virgo fundone ac pannis antiquis induta in manu ei⁹ sa-
cies vtiro manuq; deprehēsa stans in medio formose mirte volēs ad do-
mos parentum ⁊ amicorum ire vestimenta quesitū ⁊ monilia: post grecos
cuspis caude draconis cauda vñe cōpede clunis leonis pedes ⁊ cauda cū
cratere ad caput colubri parq; colubri. ¶ In. 2. v. d. iuxta persas musicus
timpanū percutiens pariter ⁊ calamo canēs postq; homo comete dñs cū
dimidio forme perfica lingua albeze romana seton dicte est aut homo cui
caput tauri in manu eius dimidiū homo nudus post hoc dimidiū fossor
riū lignēū cuius caput ferreuz ⁊ cauda idre dimidiū corui dimidiū leonis.
¶ Juxta indos vir niger hirsutus triplici panno indutus corio serico lin-
theo rubeo incaustū manu ferens sumptus ⁊ questus cōputare intendens
post grecos ps caude draconis clunis vñe maioris finis oblonge quā ad-
de vba dicunt caput virginis ⁊ humerus sinister caput corui cum rostro ⁊
aliū caudaq; centauri. ¶ In. 3. v. d. iuxta persas secunda medietas mino-
rauri albeze: secundaq; medietas hominis nudi. Secundaq; medietas
fossorij cauda corui cauda leonis simul ⁊ arista atq; duo thauri cum dimi-
dia clune pastoris. Juxta indos mulier muta casta cādida magnanimis
lintheo tincta loco nondū exsiccatō vestita sollicita orandi causa tēpla visi-
tare maioris reliquūq; ad beba. Cū virginis humerus dextra cū parte pe-
ctoris corui spina clunis centauri cum corā.

¶ signum tpatum ortu addu-
ctum: bicolor forme: stature di-
recte. Oritur in pmo ei⁹ decano
vt pfe ferunt. vir iracundus in fini-
stra eius manu statera: in dextra
agnus cum quo libri inscripti: ac
tercia pars scie ei⁹ quorum noia
carathimene In semita eorum
musicus equū sedens timpanus
percutiens calamo canens: post
hoc draconis caput p^{ri}mūq⁹ ei⁹
quā perse maiore vrsam vocant
cum naus canna. Juxta indos
vir manu modii ⁊ librā gestans
ad soz in tentoria sedens docte
intendēs menti appēdere ⁊ mer

cari. Post grecos medium caude maioris vrsae: mediūq⁹ alui virginis cum
manu sinistra qua aristaz gerit cauda corui parsq⁹ caude colubz australis
⁊ asine dextram: humerus centauri parsq⁹ pegasi. ¶ In scdo libze decano
Juxta persas vir agitarius cui persicū nomen bredemif cum quo plautū
in quo vir manu flagellum tenens ⁊ canistrum rubeum: alterius viri secum
cum ostrā mantice exumene colorate: tñ q⁹plures farmarij atq⁹ confectina-
riorum: post hoc vir lectice insidens circa ipsum socij: deinde pusillus me-
diūq⁹ naus pars anterior centauri medie naus mediūq⁹ draconis cū
medio maioris vrsae simul cum aqua fonte. Juxta indos vir forme vultus
aukanie sitibund⁹ manu debilis per aera volitare volens cupiendo vxorē
⁊ protem. Post grecos pars caude draconis: finis caude vrsae maioris cum
crure sinistro sedis virgineo atq⁹ equus centauri: cum humero et pectore.
¶ In tercio libze decano. Juxta persas posteri⁹ draconis cū puppe naus
ac sine centauri vrsaeq⁹ maioris: deinde cerebrum capitis: herme semotum
a capite: deinde vir nudus arbedi nomine cubito suffultus manū sinistram
supra caput habens dextra ccedens tñ cornua arbedi supra capita duorū
hoim quorum capita geminis cornibus onerata perplexis inuicem quorū
nomen estuarius: post has res quedam noie celū. Juxta indos vir equini
vultus manticis honoratur manu arcū gestans ⁊ sagittas vna iam sagitta
imposita inter virgulta stans intentione venandi solus rerum euentus con-
siderans. Post grecos pars caude draconis manus archadis cū brachio
genu dextro: finisq⁹ habenarum virginisq⁹ compede cetauri quozq⁹ manus
sinistra cum pede lupi.

¶ In natura flegmatica. Oritur
in primo eius decano vt perse as
serunt finis eq masculi qui et ipse
bride miss appellat quez ipsi cen
taurum dicunt. Cum quo finis
thauri: simulqz nigellus iactor in
manu eius hastile: resqz cimbali
dicta. Juxta indos mulier ada
pte stase omnino ydonea cibos
gestiens fame: flabellas terrasqz
pambulare. P^o grecos man^o ar
chadis pscqz caput: asine cauda
caput gorgonis qua alone dicunt
cum brachio dextro tu libre pe
ctus et humeri finisqz alfeca. i. co
rona adriagnes finis lupi cum

cauda: caudaqz centauri. ¶ In secundo m. decano. Juxta persas vir nud^o cui
nomē affalius mediumqz masculi cum medio thauri. Juxta indos puella
exul vultu placido nuda sine veste et pecunia pede cōpedi astricto: pelago
fluctuans et tanqz littora captans. Post grecos lacertus vise minoris cum
parte caude draconis: atqz hastile gorgonis cum corona septentrionali cū
crura libre et pede cum tiela scorpionis dorsumqz lupi. ¶ In tercio m. dec.
Juxta pscas pars anterior ingēis equi masculi cauda sup tergū reu oluta
parsqz anterior thauri cum parte canis testi adoperti: quoniam trahentes
habenas dicunt in manu eius gemini angues. Juxta indos canis furiosus
siluestris ingens setis albicantibus generaqz venationum sandaletum ha
bitantia respectu mutuo singula abinuicem diffugentia. Post grecos pect^o
minoris arcus finisqz draconis: tum euganeleos humerus et brachiū dex
trum cum septentarij brachio dextro venter scorpionis: laterumqz nodus:
postremo caput thuribuli igniferi.

¶ Bicorpor medio intercepto:
 Oritur in primo decano ut p̄his
 visū est. Forma viri ornatī nudi
 capite diminuti acclamantis na
 uem supra cuius caput coru⁹ ro
 stro p̄pe nauis contiguo: deinde
 corpus canis testa adoperti de
 fecti est caput ad caudā. Juxta
 indos centaurus a femore sursum
 homo nudus: deiceps equus in
 manu eius arcus et spicula iam
 arcui imposita cū valido clamo
 re tendens ad locum cum rama
 spoliandi causa proprijs visib⁹.
 Post grecos ceruis minoris vis
 cū parte draconis clunis alcide

cū parte dorsī caput etiam ac pars corporis agnos genentis humerus dex
 tra clunis cum clune et pede sinistro: tum acule⁹ scorpij corpusq; thuribuli.
¶ In scdo et decano. Juxta persas ceraratus perse⁹ sinistra manu carus
 fauces obtundens dextra capricorni cornua p̄mens pede dextro: sero cani
 resistens in canis capite lepor: caputq; leonis pariter et dimidium corpus
 naute dimidiūq; nauis cum dimidio delphine medioq; astrocome. Juxta
 indos mulier camelum sedens pilosa p̄nis induta cuz karcen id est veste
 pilea inter manus eius cistella redimicula continens. Post grecos pecc⁹
 vise minoris cum parte draconis et genu alcide: tum vultures duo: tū angni
 tenentis caput cum humero et manu sinistra parsq; anguis finisq; nonarci
 cum parte qua manus sagittam tenet atq; ferro sagitte: ac pars feri austral⁹
¶ In tercio et decano. Juxta persas canis in cuius ore manus pia casij fi
 nisq; feri canis cum lepore atq; cetero leonis corpore nauteq; reliquo: scda
 medietas nauis et delphini cum cauda astroconis tum dimidium arctos
 ale et vise maioris plaustrum nauis: tum draco et serpens inuicem perplexi
 Juxta indos vir aurei coloris pilea tunica atq; arboris cortice amictus: in
 manu eius duo torques lignei ipse punicee lectice insidens. Post grecos
 corpus minoris vise cum parte draconis: pars etiam oloris qui et vultur ca
 dens: parsq; caude serpentis caput sagittarij humerus cum pede anteriorq;
 ac parte feri australis.

¶ De forma rotundus imperfectus
nature duplici. Oritur in primo
eius decano ut persarum opinio.
Secunda medietas vire maioris
pariter et mulier aquatica quam
bedas dicunt cum capite piscis
ingentis: primumque fontis aque
nocive: primumque fere dolore cor
pore suine capite canis quaz ple
sar vocant. Juxta indos vir ni
ger hirsutus atrox corpore sus
filuestris: dentibus ad trabis men
suram longis ut spina acutis cum
eo ligamina bouum et iumentorum
rethibus piscari parans. Post gre
cos dimidium vire minoris piscis
draconis cum ceruice finisque cigni quod et azelfage. i. tarcuta cum fine galline:
et alarum parte: pars quoque addita menti arctophilacis pastoris atque ei equi

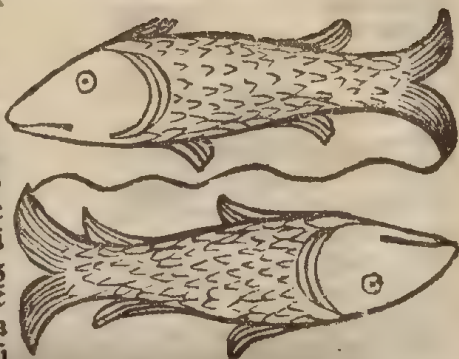

¶ In secundo decano. Juxta persas mulier quaz ipsi albrahe romani ieuilie
dicunt lectica residens cum qua arbor vitis medium piscis ingentis cum me
dio fonte nociuo medioque feta dolosa: postremo dimidium plaustrum. Juxta
indos mulier nigris pannis ac sindone amicta habens de pecunia igne ex
cocta: ferro laborata cum ea muscule et simie. Post grecos postremum vire
minoris pars caude draconis medio et stigma cum parte corporis qua pecc
sequetur. Tum ala galline cum collo et rostro tum telum tum corpus aquile
tum capricorni cornua cum fine sagittarum. ¶ In tercio decano. Juxta
persas cauda piscis cui postremo fontis noxi postremoque fere dolose ac secunda
medietate plaustrum: tum dimidium rei monstruose subhani qua mastar dicit
equabilis stare sine capite quod manu defert. Juxta indos mulier visu pla
cida oculis nigris manus tepues habens opere laborans multiplici confi
cere sibi colores ornatos ex ferro. Post grecos dunis vire minoris cum sinu
draconis: tum pes galline dexter cum ala sinistra. Delphinus etiam et bra
chia aquarum mediumque capricorni cum cauda piscis.

Cæreus aquosus. Oritur in
 pmo eius decano vt pſaz tradit
 doctrina: abudius arabice an-
 nameruz id est pantha caputq;
 trahentis equum cui nomen do-
 mus delos caputq; cetauri quē
 asineat dicūt: sinistra manu sup
 caput suuz eleuata. Tū iam ales
 capite nigro pisces ex aquis ra-
 pient. Juxta indos vir forme e-
 thiopis: effēcie aukanne: tapeto
 circumdatus cum eo: vasa enea
 ad extrahendum aurum vinum
 ⁊ aquā. Post grecos cauda mi-
 noris vſe cum qua pes et man⁹
 dextera cephei: pes galline fini-
 ster finisq; ale sinistre: caput equi p̄mi caput aquarij cum humero dextro
 clunis capricorni cauda: postremum piscis australis. ¶ In secundoꝝ de.
 Juxta persas medium corpus trahentis equum: sinistra arcum appren-
 dens: dextra suam siluestre quem ⁊ pede impellit: in cuius ore colubri: me-
 dium centauri cum ala mergi capite nigri simul ⁊ draco. Juxta indos vir
 vultus ac forme ethiopis equo simul manu arcum ⁊ spiculā gestās pariter
 ⁊ p̄rides margaritis plenas gēmasq; preciosas: iacincto smaragdo atq; id
 genus. Post grecos mediū vſe minoris cū cora ⁊ cluna cephei humeroq;
 dextro: deinde arcus secundus atq; ansa vſe in manu aquarij cum clune
 medioq; corpore piscis austral. ¶ In tercioꝝ decano Juxta persas alit
 eximia que gallina est postremumq; trahentis equum cum postremo cen-
 tauri ac sine auis quā alaiē dicunt. Juxta indos vir niger atrox dolosus
 aure pilosa capite sertum ex frondibus pomis ⁊ resina gerens in pondere
 pecunie laborās vt loco transinutet. Post grecos cora ⁊ humerus sinister
 cephei atq; caput cum manu archite mentis parsq; vſe cum manu dextra
 ac pede sinistro aquarij atq; capite piscis australis.

X signū duplex aqueus. Orif
in primo eius decano vt perfar
habet auctoritas dimidiumq
quum alar⁹ cui romanū nomen
pegeus: idēq equus sedos: de
inde caput ceruithauri quā pfi
attramur dicunt: in manib⁹ eius
gemini colubzi qđ Ptholomeo
visum est caput scorpionis cū ge
minis in ore colubzis. Tū princi
piūm fondionis arabice atāhaz
id est cocodrilli quem alij amnē
alij viam perustā dicunt. Juxta
indos vir ornatē vestitus domū
tendens ignem tenaci ferrea cō
ponens manu tres pisces ante se

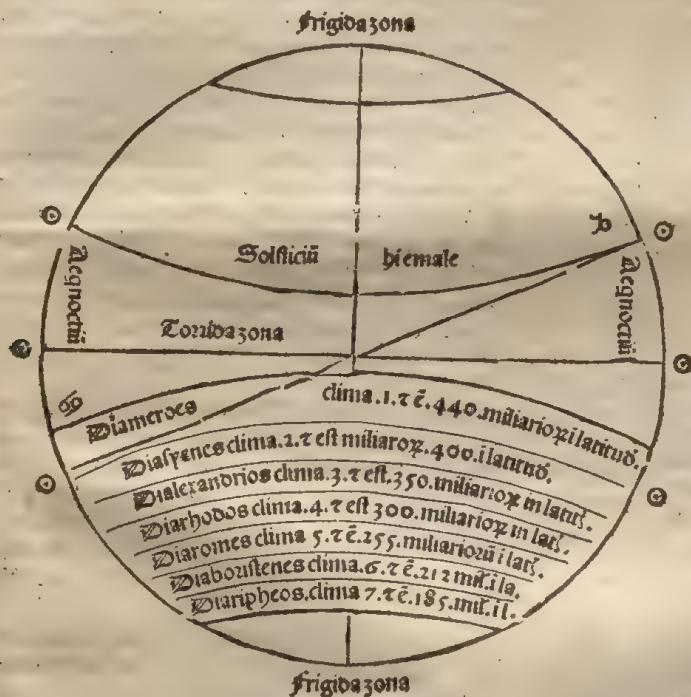

ponēdo. Post grecos postremum vñe minoris cū brachio sinistro cephei
ac venter equi scđi cum principio piscis primi et pte vñe. **X** In scđo **X** deē.
Juxta perfas medium ceruotauri in cuius manibus angues. Nam piscē
egiptio quem ptholomeus audit medium scorpionis angui ferri: visum
deinde mediū cocodrilli siue amnis aut vie peruste. Juxta indos mulier
vultu venusta corpore candida mari nauigans pectori puppi astricto: cum
ea cognati eius et noti ipsa portum desiderās. Post grecos crux cephei cū
pede pefq ipsius solii: manus andromade: caput castapie postremū equi
scđi cum postremo piscē primi ac cauda ceti. **X** In tercio **X** decano. Juxta
plas postrenū thaurocerui agni tenentis prout sicheus estimat scorpionis
colubzi feri. Tum finis cocodrilli: tum amnis aut via perusta: tū vniuersus
sordidū: tum posteriora ante oculos eius inter man⁹ suas residās. Juxta
indos vir porrectis pedibus cum quo masculū pregnans in vtero ethiopē
habens in rupe stantez vociferantē primeui predonū et ignis. Post grecos
posteri⁹ solij pectus andromade elecilē tercballē pars fili linei cū fine ceti.

H sunt diuersarum nationum inuentiōes celestium formarū
per omnem circulum supra terre faciem orientium quarum
quedā sunt comēta que per vniuersum mōm virtus intimo
nature intellectu cum longēna speculatione. Plurimū vero
diuinis celestū virtutū siue humano generi familiarium siue
humanē necessitati deditōz quasi faticinīs quibusdam in
notuit qđ gens persica atq indica figmenta primū edidit qđ indies qui ad
interiores siderum efficaciam penetrent visu facile est. Nam qđ ptholome
et greci describunt spere consideratio vt primum ordinauit ita nunc per di

uersos codices facile corrigit. Huiusmodi namq[ue] formas cum perse primū
in orbe significationes animaduerti sunt sapientie fonte in vtranzq[ue] partem
deriuato: illinc indi superno ingenio arrepti altius conscendunt: hinc greci
post egiptios infra in fiderea regione subsistentes discreta stellarum inter-
ualla fabulis suis adaptauerunt. Quapropter harum quidez ad fidereos
mot⁹ metiendos illarū ad fidereas vires accipiend⁹ cognitio necessaria.

Quoniam de formis que per signorū decanos oriuntur expe-
ditum est. Nunc ipsorū etiā signorū ortus per diuersas terrarū
partes metiri cōsequens est. Quis enim omnia signa equalis
dimensionis sint non tantū equos omni per terre connexa
circuli obliquitas ortus patitur. Hui⁹ ortus igitur octo sunt
principales inequalitates videlicet recti sub linea egnociali

ad climata septē. Zone habitabilis duo sunt circuli qui signiferum orbem inter secantes signoz ortus in equali quantitate metiuntur. Quorum alter orizon a quo signa in superius emisperiū emergunt atq; inferius occubunt. Alter vero meridianus qui celi terreq; cardines equali distantia signato. Signozū itaq; 12. in recto circulo per vtrūq; transitus id quaternis eandē ortus quantitatē seruant. b°. Nam per climata bina quidē eadez q̄ntitate oriuntur. Transitus enim per meridianū oīm idem qui recti circuli. Inter sunt igitur inter hos signoz ortus per singula climata dimidiē hore. quoz cum diuersi extiterint auctores nos ceteris omissis quoniā recti non sunt.

Alexandini signoz ortus disponemus. Oriunt igitur in recto circulo Υ et χ : --- et --- singula gradibus. 27. punctis. 53. δ et --- gradibus. 29. punctis. 54. --- et --- gradibus. 32. punctis. 13. Latitudo terrarū est quantum ab equali linea distant: eademq; et altitudo terrarum appellatur. Quantum enī vernalis circulus a recto circulo distat tantū orizon infra polum deprimitur. Nos autē climatum latitudines accipimus totius spaciū quantitates. Itaq; primi climatis latitudo est ab vno gradu vsq; ad gradū 20. punctoz. 27. Cuius terrarum partis dies maximus equalium horarū. 13. Oriunt igitur ei terrarum parti Υ et χ singula gradib°. 24. punctis. 20. δ et --- . 27. gradib° punctis. 4. --- et --- gradib°. 31. punctis. 6. --- et --- gradib° 33. punctis. 17. δ et --- gradibus. 32. punctis. 20. --- et --- gradib°. 31. punctis. 20. Huic climati --- presidet.

Secundi climatis latitudo a gradibus. 20. punctis. 27. vsq; ad gradus. 27. pūcta. 12. Signozum autē ortus in eo climate ad latitudinē graduū. 23. punctoz. 56. Cuius loci dies maxim⁹ horarum. 13. ac semis. Oriunt igitur ei terrarū parti Υ et χ gradibus. 22. punctis. 37. δ et --- gradibus. 25. punctis. 38. --- et --- gradibus. 30. punctis. 30. --- et --- gradib°. 34. punctis. 2. δ et --- gradibus. 34. punctis. 10. --- et --- gradibus. 22. punctis. 3. Huic climati perse --- preferunt: romani \odot .

Terci climatis alexandrias latitudo a gradibus. 27. punctis. 12. vsq; ad gradū. 33. puncta. 49. Ortus signoz ad latitudinē graduū. 30. punctoz. 22. Cuius loci maxim⁹ dies horarū. 14. Oriuntur ei loco Υ et χ gradibus. 20. punctis. 54. δ et --- gradibus. 24. punctis. 12. --- et --- gradibus. 29. punctis. 55. --- et --- gradibus. 34. et punctis. 37. δ et --- gradibus. 35. punctis. 36. --- et --- gradibus. 34. punctis. 47. Hoc clima perse --- assignarunt romani --- .

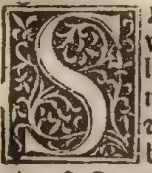
Quarti climatis latitudo a gradibus. 33. punctis. 49. vsq; ad gradus. 38. punctis. 46. Ortus signorum ad latitudines graduum. 36. punctis. 6. Cuius dies maximus horarum. 14. ac semis. Oriuntur illic aries et pisces gradibus. 19. punctis. 12. Taurus et aquarius gradibus. 22. punctis. 46. Gemini et capricornus gradibus. 29. punctis. 17. Cancer et sagittarius gradibus. 35. punctis. 54. Leo et scorpio gradibus. 37. punctis. 3. Virgo et libra gradibus. 36. punctis. 2. Hoc clima iuxta peras solis est: iuxta romanos iouis.

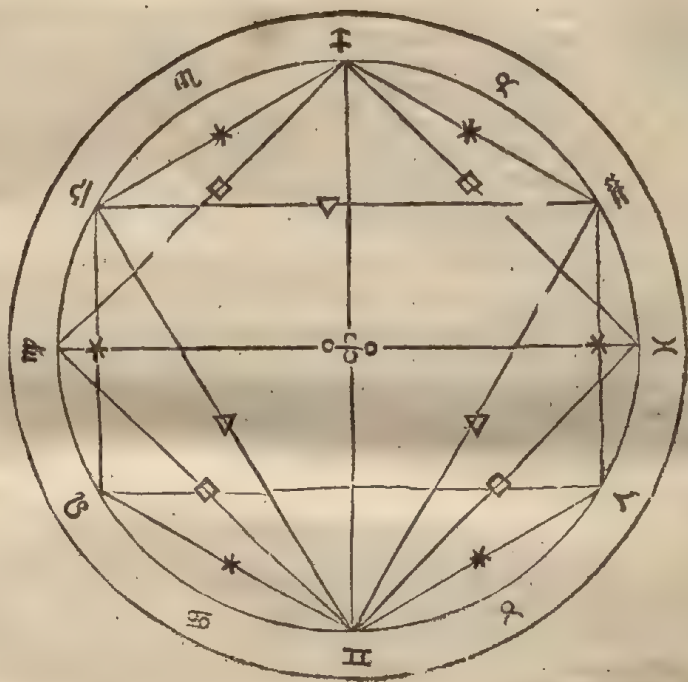
Quinti climatis dracones latitudo a gradibus. 38. punctis. 46. vsq; ad gradus. 42. punctis. 58. Ortus signorum ad latitudines graduum. 40. punctis. 46. Cuius dies maximus horarum. 15. Oriuntur illic aries et pisces gradibus. 15. puncta. 32. Taurus et aquarius gradibus. 21. punctis. 19. Gemini et capricornus gradibus. 29. punctis. 37. Cancer et sagittarius gradibus. 35. punctis. 53. Leo et scorpius gradibus. 38. punctis. 6. Virgo et libra gradibus. 37. punctis. 41. Hoc clima utroque finis veneris est.

Sexti climatis latitudo a gradibus. 42. punctis. 58. vsq; ad gradus. 47. ac puncta duo. Ortus signorum ad latitudines gradibus. 45. et punctorum. 21. cuius maximus dies horarum. 15. et semis. Oriuntur illic aries et pisces gradibus. 15. punctis. 55. Taurus et aquarius gradibus. 19. punctis. 53. Gemini et capricornus gradibus. 27. punctis. 56. Cancer et sagittarius gradibus. 36. punctis. 37. Leo et scorpius gradibus. 39. punctis. 54. Virgo et libra gradibus. 39. punctis. 45. Cuius climatis dominum per se mercurium putant: romani vero lunam estimant.

Septimi climatis latitudo a gradibus. 47. punctis. duobus vsq; ad gradus. 63. Ortus autem signorum in eodem climate ad latitudines graduum. 48. punctorum. 32. Cuius terrarum partis maximus horarum dies. 16. Oriuntur igitur ei terrarum parti aries et pisces gradibus. 14. punctis. 33. Taurus et aquarius gradibus. 18. punctis. 41. Gemini et capricornus gradibus. 27. punctis. 18. Cancer et sagittarius gradibus. 37. punctis. 15. Leo et scorpius gradibus. 41. punctis. 6. Virgo et libra gradibus. 41. punctis. 6. Climatis huius dominum per se lunam memorant: romani martem.

Per habitis nunc per omnē signorū circuloꝝ respectus metir
 conuenit. Signorū quippe respectus vel geometrica sectione
 vel numerali graduū pportione adinuicē respōdent. Secāt
 autē geometrica sectione circulū corde vꝛ equales quidā pro
 portionales qualis est numeroꝝ pportio multiplex ⁊ suppar
 ticularis armonicis nexibus cōgrua huiusmodi ergo conso
 na pportionabilitate astrologi graduū respect⁹ met. unī. Idēq; triplici mo
 deramine. Primo quidē vt graduū numerus circuli summā innueret. Se
 cundo vt graduū numerus signorū conficiat numerū totū circulū metientē
 Tercio vt graduū numerus cordā arcus metiat totū circulū metientis su
 pra quā figura quelibet circulo contenta laterū ⁊ anguloꝝ fit equalius ipsi

circulo pportionalis. ¶ Septē sunt igitur huiusmodi signorum respectus oppo-
 sitio trigoni duo. Tetragoni duo: exagoni duo. Oppositio est p diametru
 circuli. Trigonus trientē circulū resecat. Tetragonus quadrantē: exagon⁹
 sextantem. In quibus omnibus triplex illud moderamen inuenitur. Nam
 oppositionis gradus 180. circulū bis numerat. Item signorum numerus
 complent qui bis sumptus. 12. efficit. Idemq; et circulum per mediū secāt
 ut utrimq; supra diametron figure semicirculi contente equaliter adinuicem
 sint et laterum et angulorum. Trigonalis corde arcus gradū. 120. circulo
 subriptus est. Idem et signorum quatuor que ter accepta. 12. complent su-
 pra corda trigonus equilateralis et equi angulus circulo contentus. Tetra-
 gonici lateris portio gradū. 90. circulo quadruplus est. Eadē signorum
 trium quater numeratum qui in se ductū tetragonū reddit circulo conten-
 tū. Exagonice corde arcus gradū. 60. sexies acceptus circulū metit. Idē
 signorum duum his sexies. 12. faciūt supra cordam. Exagonus circulo cō-
 tentus equi angulus et equilateralis. Omnis igitur circulus ipse multiplex est
 ipsi. n. arcus et corde inter sese partim multiplicium partim super particula-
 rium proportionabilitatē obseruant ut. 180. se equaliter. 120. duplus. 90.
 triplus. 60. atq; adhuc modum angulis suis supra centrum siue supra cir-
 cumferentiū est duplum trigonalis obtusum exagonalis acutum basium
 suarum que eiusdem circuli corde sunt proportionabilitatē seruantes. Mu-
 sci vero dimidium et trientem maiores numeros appellant eo q̄ duplam
 et sesquialteram pportionez reddant moderatissimas diapason et diapen-
 te consonantias. Hac igitur de causa circulus primo per mediū secari debuit
 q̄ nihil alteri medietati conuenit q̄ alteri non conueniat cuius medietas
 tetragonum reddit. Triens exagonū qui duplicatus trigonū circulum vi-
 delicet trientes conficit ad medietatis proportionē preter hos. Alij huius-
 modi sectionum circuli rationes ex ipsa stellarū habitudine mutuantur as-
 serentes ideo per diametrum sectum quoniam in oppositione solis stella-
 rum lumen est adeo quidem ut luna eosq; ad oppositionez lumine crescat
 hec plena deinde decrescat. Tetragonum autem ex eo comentari sunt q̄
 stella queq; quociens a sede sua nonagenis gradibus distat motu variat.
 Trigonum autem ex duabus stellis superioribus que quociens a sole cir-
 ca. 120. gradus distāt motu inter directū atq; retrogradū mutant. Exago-
 nū aut latus dimidium diametros erat quantum veneris domicilia a lu-
 minū domicilijs distant his igitur de causis huiusmodi sectionibus circu-
 lum partimur ut quocūq; gradu oriēte quicūq; alius i qualibet eius linea
 fuerit in eius sic respectu ipsi proportionabilis ut oriente primo arietis

gradu in exagone eius est primus geminorum: in tetragono primus can-
 c: i: in trigono primus leonis: primus libre oppositus sicq; in parte altera in
 horz oppositione. Sicq; ergo hec signa mutuo ferunt. Nam cetera aduer-
 sa dicunt. Quoniā ergo in oppositione quidē contrarietas est. Tetragon⁹
 vero dimidia oppositio hec duo in partem inimicam recesserunt. Trigon⁹
 autem quia semper in eiusdem nature signū incidit. Exagonus vero dimi-
 dij trigoni hec duo partim amice concesserunt his obuiantes quidaz obi-
 ciunt. Si circulus in eos numeros secat qui ipsis numerant cū ⁊ quincuns
 ⁊ occūs atq; decuns ⁊ deinceps de eodē circulo nō secant. Quibus ita fa-
 cile respondemus quoniā nulli preter ea que diximus triplex moderamen
 cōuenit. Quapropter ceteris repudiatis hec obtinuerūt.

Capitulum quartū de signis amicis.

D hunc modum sectionibus circuli perductis inter eas si-
 gnoz suoz habitudines quasdā ppendimus vt sunt alia
 quidem amica: alia vero inimica. Tum alia directe orien-
 tia alia indirecte. Quod genus nihilomin⁹ aliquid conse-
 qui solet. Ac pluraq; huiusmodi amica sunt que sese inuicē
 trigano aut exagono respiciūt. Quoz ea discretio q; exa-
 gonus quidē affectione quadā fauet. Trigonus vero cū
 summo studio succedit. Inimica sunt que sese oppositione aut tetragono
 respiciunt. Atq; horz ea dīa q; tetragonus tanq; inuidia quadam detrahit
 oppositio vero odio grauissimo ledit. ¶ Directe orientia dicunt que in re-
 ctū extenta oriunt: suntq; a principio cancri vsq; ad finē sagittarij. Oblique
 orientia dicunt que torte recurua oriunt suntq; recurua capricorni vsq; ad
 finē geminor. vnde illa quidē plus. 30. gradib⁹ ⁊ plus horis duabus hec
 minus oriunt. his accidit q; ea que oblique oriunt obediūt quodāmodo
 proportionalibus sibi directe orientibus dumtaxat amico respectu fruant
 vt gemini libre ⁊ leoni. thaur⁹ cancro ⁊ virgini ac deinceps in hūc modū.

De signis natura cōgruis atq; distantia virtute ⁊ via:

Einde suntq; alie que signoz cognatiōes trinario distin-
 cte. ¶ Prima quidē est equa signoz vtrūq; a medio celi
 circulo quem circulū signoz dicunt distantia. Pariterq;
 ortus equalitas vt alter vtriusq; finis alterius principio
 mediumq; medio equaliter oriat qualis est ariet⁹ cogna-
 tio cum piscibus thauri cū aquario sicq; per ordinē a pū-
 ctis equinoctialib⁹. ¶ Secūda est pars binor virt⁹ q; per
 se alimukaurat. Ea vō sūt quoz iter alterutri⁹ finis alteri⁹ pncipio mediūq;
 medio equales. Qualis est cognatio geminor cū cancro thauri cum leone

fiat per ordinē a punctis solsticialib⁹. Tercia est signoz cū eodē dñio socie-
tas qualis est arietis z scorpiōis tauri z libe cancri z leonis atq; in hunc
modum.

De signis oppositione z exagono cōuenientib⁹ tetragono.

E his accedit vt licet interdū ortus occasione quadam oppo-
nant quedā i exagonū incidāt que nequaquā se respiciūt nec
tū hec oppositio noceat z hic exagon⁹ pñt. Circa huiusmodi
oppositionē sunt ex prima cognatione: gemini: capricorn⁹: cā-
cer z sagittarius. Ex scōa aries z virgo: libra z pisces. Ex ter-
cia aries z scorpi⁹. taurus z libra. Circa huiusmodi exagonū
sunt ex p^{ri}ma cognatione aries z pisces: virgo z libra. Ex secunda gemini
z cancer: capricorn⁹ z sagittari⁹. Ex tertia capricorn⁹ z scorpi⁹. Hunc z
illud abijciendū q^d tetragonus qui in huiusmodi cognationes incidit mi-
nus notis repñt. In quo tetragono sunt ex prima cognatione taur⁹ z aq-
rius: leo z scorpi⁹. Ex secunda y⁹ z scorpi⁹ z b. Ex tertia gemini z virgo z
pisces.

De signoz annis mensibus diebus z horis.

Dinceps signoz annos menses dies horasq; ordinabimus.
Quoz numerus duobus modis reperit. Primo quidez vt p
singulos per oriētia climatū singuli anni computent per qui
na puncta singuli menses atq; in hunc modum dies z hore.
Secūdo vt vnicuiq; signoz minores anni z menses eius dñi
annumerent. Dies aut z hore duob⁹ modis reperiunt. Pri-
mo quidē vt minores anni eius dñi per. 12. multiplicent suntq; menses qui
bus duplicatis adijciēt numerus eorūde annoz. Tota ergo sūma p. 10. di-
uisa quot colligunt dies sunt si quid minus. 10. supstes fuerit parsq; est diei
hi sunt ergo dies z hore eius signi. Secūdo modo vt minorib⁹ eius stelle
annis i n menses solutis in primis dimidiū auferat. Deinde reliquo nume-
rus eorūdem annoz detrahat. Residū ergo p. 24. diuisum dies reddit.
Siquid ē min⁹ supfuerit hore sunt his itaq; modis signoz anni mēses dies
z hore inuenti p singula signa cōputant.

Aries	15	37	12	103	100	20
Taurus	8	20	100	1	16	100
Gemini	20	1	100	4	100	15
Cancer	25	63	12	5	5	100
Leo	19	67	12	3	24	100
Virgo	20	50	100	103	100	15

Libra	8	20	100	101	16	100
Scorpius	15	37	12	3	100	20
Sagittarius	12	30	100	2	12	100
Capricornus	30	65	12	5	15	100
Aquarius	30	75	100	106	6	100
Pisces	12	30	100	102	12	100

De signoz ductu super diuerfas terras.

Nobem terrarū geographi nostri bipartito discriminat asiam equidē ab ortu solis inter vtrūq; oceanū occidentes versus vsq; ad mediterraneū mare deducūt: hic europam ⁊ affricāz ordiētes: europam equidē inter mare mediterraneū ⁊ oceanū borealem sub occasu gaditanis insulis terminant australem sub occasu achlantis monte includunt. ¶ Asie partes generali diuisione. 15. numerant: india: parthia: mesopotania: syri: post hec pentapolis maior: egyptus: fores: bactera: sithia minor: hircania: albania: armenia. vtraq; capadocia: hibernia postremo minor asia. Quarū speciales diuisiones indie quidem pars orientalis ethiopia: parthie. 5. tigrie: aratusia: assiria: media: perse: mesopotamie. 3. babilonia: chalde: arabica: Cuius partes due nabathea ⁊ saban. Sirie tres comagena fenicea. Cuius partes due tiria ⁊ sindonia deinde palestina. Cui⁹ partes. 4. iudea samarea: galilea: philistina. ¶ Minoris asie. 10. bithinia vel migdonia: galacia: frigia: licciconia: karialidia vel meonia: panfilia: hisanria: cilicia: licia. ¶ Europe partes generalis diuisionis. 1. scithia maior: Germania cum misia: tracia: grecia: pannonia: hystria: italia: gallia: hispania: harū subdiuisiones sithie quidē. iij. alania: dacia: gothia: germanie due almania: ⁊ theutonica: tracie. 2. norica ⁊ rethica: grecie. 4. dalmacia: epir⁹: iliria ul' dardania anica cui⁹ partes due boethia ⁊ polopenfis: deinde thessalia cui⁹ due partes pieria ⁊ archadia: deinde macedonia: achaia: lacedemonia: hystrie tres partes maritima ⁊ montana: in medio patria nostra carinthia. ¶ Italie. 4. tuscia: eruria: apulia: campania: Gallia. 3. belgica: rethia: aquitania. ¶ Africe ptes. 7. mior libia: pitacū ul' gēgis: carthago: numidia: getulia: mauritania occidentalis ethiopia Minoris libie tres partes: firenensis: pentapolis ⁊ tripolis. Mauritanie due sinensis ⁊ tingertina. Inter has oēs circiter diuerse alie nationes sparsim per orbem mansitat: vt sunt ieciofagi: pangifi: barbari: trogodice: schlaui: wandali: scoti: britones: alieq; id gen⁹ diuisa per mediū loca vt insulas montana: palustria harenas. hisq; similia habitantes harum igit omniū innumere alie sub diuisiones sunt suisq; nationibus determinare ac lingue sue vocabulis discrete. Omnibus eniz his

per diuersas linguas diuersa sunt vocabula. Quapropter ex arabicis nominibus eas latinis appellationibus aptare impossibile est nisi determinatione primum cognitae. Maxime cum nec ordine aliquo sed sparsis quibusdam comentis hic demonstrat. Nec enim ut albumasar aut nullus alius nisi sparsim et nominatim tantum eas inter signorum dominia distribuit. Quapropter nos hic premisimus ut ex nominibus et situs atque loca cognoscantur ac si minus adaptare possimus studiosus quislibet et hec amplectens per discendi viam habeat.

De signis ad motum et quietem ducentibus.

Est igitur attetis de regionibus quidem per sea medea philistina de culturis vero prata pascua fabrice furtu pristina inquilines terme edifici quoque lignis tecta.

Thauri mauritania atque hemedat.

Deinde montane summarum spelunce. Post hec campi parum humecti atque ager pascuus colles hortalia nemoza atque loca bouum et elephantum.

Seminorum armenia maior comedia cum hiberia et albania capadocia atque ningen cum menchitia prouincia ac ciuitatis barca de inde montes et deserta saltus quoque venationum et amphiteatra.

Cancer minor armedia atque numedia comicat autem in aracusia et sithia sicque in media atque albumasar ait beledene balac: deinde lucus stagna paludes littoza ripe virgulta.

Leonis parthi parsq mesopotamie deinde valles
cum rippis annibus metallozq loca. Tum regia pa
latia atq oppida inuicta coelestis quoqz satium cum
cellis z speluncis.

omnia fata genezea texternes cantoz nūmorum et
musicoz mansiones.

¶ Virginis indea z gallilea
cum confinio euftratis atqz in
sula quadam persie. Deinde

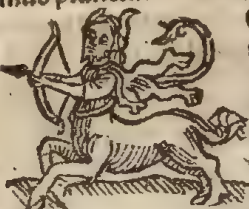

¶ Libre roma cū grecia istria
z italia. Undeqz vsqz ad affri
cam z mesim: inde z barkan
keremen atqz balach
demde pedes montiū culti locaqz pomifera forisse.
na locaqz venationū asturcoz z insidiarum.

reta hisqz similia post hec loca fenda carceres do
mus planctus z luctuū cum cauernis scorpionū.

¶ Sagittarij hisplen omnesqz
agri allum? post hec loca elie
baelhei beida z ramrāla atqz
loca pteriti temporis plene petre boum qz loca z cur
ruum.

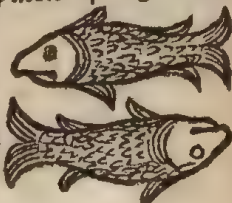
¶ Capricorni ethiopia orien
talis tingria cum media eius
maris: mariaqz duo ad indiā z ethiopiā cum orien
talibus italie z grece partibus: deinde castra cū por
tis atqz vbi rigat cum portis aquā rigentibus z lacu
nis aquā recipientibus cū qua naues applicant. Tū
loca canū vulpiū z ferarū z serpentū tum hospitalia
pegrinoz paupez z seruoꝝ postremo lares z ignitabula.

¶ Aquarij nigelloz turcoꝝqz regio versuf montes z
alkufam: egyptus cū ethiopia occidentali. Deinde lo
ca influa cū flumijs z canalib? puteis z pelago atqz sa
lo loca altiliū vincez cuꝝ cupis
metretis cistis z tabernis.

¶ Piscii india z mare rubrū
insule italie z grece versuf si
riā cuꝝ alexandria deinde maritima lacus z stagna
cum suis litoribus atqz piscibus tum angulorūz ha
bitacula cum templis pulpitis z cenobijs

Ende signa que inter motū z quietē distinguenda: ad motū quippe ducunt quotiens dñs suos hospitantur **Y** **8** **II**: ad quietem vero **8** **8** **II** quotiens dñs occupantur: sic **2** **m** **4** ad motum reliqua ad quietem.

¶ De signis rationabilibus.

Ost hec et ea que ad hominum speciem ducunt. Sunt autē **II** **II** **2** **2** primas medietas **4**. Quorū eiusmodi ordo **q** **II** sumatibus **II** **2** **2** cum medio **4** mediocribus: **2** vulgo Est autē z aliter hoīm genus inter signa discretū. primas nanq; gradui preest igneus trigonus: scdo aerius z deinceps per ordinem.

¶ De signorum dominij in partitione corporis.

Nunc ipsum hominis corpus inter signorū dñia distinguendū habet de corpore hominis. **¶ Y** caput cū facie atq; oculorū acie pariter z eorum accidentia cum accidentibus aurium z oculoꝝ. **¶ 8** collum z guttur cum suis accidētibus cuius sunt glandule z fistule: dorsi gibbus oculoꝝ dolor atq; polip⁹ cū oris fetore. **¶ II** sunt scapuli humeri cū brachijs z lacert⁹ z manib⁹ eorūq; occasiones. **¶ 8** pectus pulmo ysophagus splen cū collis oculoꝝ macule z obtalmie: ac quicquid pectora intrinsecus ledit. **¶ 8** os stomachi supius qđ nostri dicunt cor epar nervi lacerti ossa dorsum eorūq; accidentia. **¶ II** venter cum intestinis z lien vsq; ad podicē eorūq; incōmoditates. **¶ 2** femora z ab vmblico deinceps vsq; ad clunem cū lumbis z renibus z renunculis eorūq; accidentibus. **¶ m** clunis inguē medulla spina cum podice z vesica simul z accidentia eorū vt secessus difficultas: qualis est yleos tenasimus stranguiria tum emorroides: calcul⁹ apostema cancer z argenia. **¶ 4** coxe: deinde macule membrorūq; superfluitas tum z ossium lesio: sectio calus inpreceps ferarum z serpentum morsus aut lesio quelibet. **¶ 8** gēua cum suis nervis tum oculoꝝum lippitudo. **¶ 2** crura vsq; ad talos: deinde venarum impedimāta ictericia quoq; ac melancolie incōmoditas. **¶ X** pedes cum suis nervis tum nervorū impedimenta podagra z tumor.

¶ De signis ad forme dignitatem ad largitatem ducentibus ad coniunctiōis complementum.

Exiceps et ea distinguenda que tam animi q̃ corporis q̃ et extrinsecus accidentia cōmoda atq; incōmoda quedam designant. Sunt enim que ad forme dignitatez z decorē ducūt Quotiens autē ipsa nascentibus oriuntur: aut orientis dñm hospitantur siue **D** vel alimutez aleatale qui est dux principal⁹ Sunt autē **II** **II** **2** **m** **4** z **X** eadem queq; ad beniuolentiaz

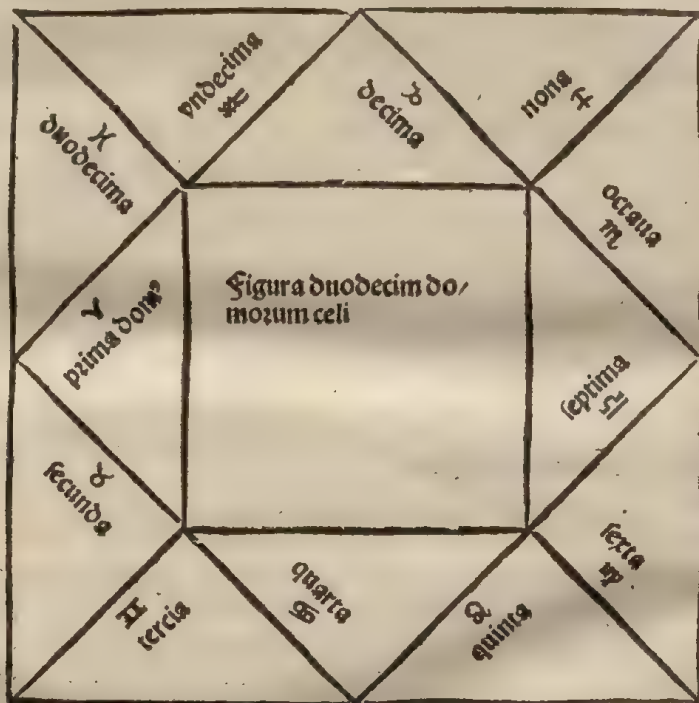
mansuetudinem et amplitudinē ani mi ducunt. Ea vero que conferant et
 complent γ trigonus. Itaq; signa consumptiua quotiens nascentibus in
 circulo aduerse locata pariter et infortunijs impediunt prodigos et p̄fufos
 pariunt: ac forsan omni fortuna et questu phibent. Que si familiariter con-
 stiterint fortunatis ad vite questus impendunt: et immoderatos sumptos
 castigant. Ea vero que abundantia ministrant que et loci comoditate et for-
 tunatis beantur opum abundantiaz ferunt. infortunijs cum loco aduerso
 corrupta opes noxe causas portendunt. Nam ea que tollunt fortunam ac
 cumulant corrupta. ¶ Sunt alia que gule et luxus vicia minantur vt γ δ
 η et ζ χ . Nam ζ et χ modice preter hec sunt et gradus per signa stellaz
 p̄mitionem inuenientes que in genesis discernitur. ¶ Alia mulierū formā
 et habitum discriminant. ad forme quippe dignitatem habitūq; honestum
 δ η m et π . Contra η γ θ et ι bipartita medium obtinent. ¶ Alia
 multe prolis vt θ m χ et ϕ medietas. ι vero γ et π plerūq; gemellos
 gerunt nonnunq; biformes siue bicolores siue bicipites aut androgenas.
 Pauce vero prolis γ δ et π . Proxus sterilia π η π primumq; δ
 ¶ Alia membris sectis multeq; et acuminis. Sectis quidē membris γ δ
 η χ . Multe vero ire et acuminis γ η m . ¶ Alia que vocū moderantia
 discriminant. Sunt enī alte vocis π η et π . Mediocris γ δ η et ϕ . Basse
 ι et π . Sine voce θ trigonus. In eis enī si ϕ corruptus extiterit nati voces
 et auditum debilitat ac mutum et surdum relinquit. ¶ Alia ac corporis incō-
 moditates ducunt apostemata: maculas: scabiem: et squalorē: simul et vocē
 atq; auditum negantia. Sunt autem oīno quinq; γ θ m ι et χ quotiens
 nascentibus aut δ gerunt aut partem fortune siue partem algaibz. i. oīm
 intrinseci. ¶ Sūt quedā p̄ signa determinata loca que oculorū vicia parāt
 Primus inter pliades in δ : secundus nubecule locus in θ : duo inter stel-
 las m : quintus sagitte locus in ι : sextus ad spinam ι : septim⁹ apud ansā
 in sagino preter hec nonnunq; et η cum π visui nocuus. ¶ Locus in δ
 gradibus. 13. punctis. 36. vsq; ad gradus. 14. puncta. 30. latitudine septen-
 trionali a. 3. gradibus vsq; ad. 15. ¶ Locus in θ in gradu. 21. puncto. 8. la-
 titudine septentrionali p̄ctor. 42. ¶ In m alter in. 20. gradu alter in. 21.
 puncto. 10. latitudine septentrionali graduum. 6. ¶ Locus in π in gradu
 15. puncto. 20. latitudine australi graduum. 6. p̄ctor. 20. ¶ Locus in ι
 in gradu. 22. latitudine septentrionali graduum. 39. p̄ctorum. 15. Circa
 ansam in π stelle quatuor gradibus. 20. punctis. 10. vsq; ad gradus. 24.
 puncta. 20. Sciendum igitur hos quidem gradus et puncta horum locorū
 extitisse in diebus Albumazar vt ipse asserit. i. alexandri anno. M. 100.
 Hoc vero nostro tempore id est anno incarnationis domini. 1140. trinis
 gradibus minus senis punctis lege itineris sui promotos preter hec sunt et
 alia per signa et gradus oculorum corruptiua que locis suis exponemus.

¶ Alia ad animi vicia trahunt: quales sunt dolus: sunt doli anxia: negcia: atrocitas: violentia ad ferocitatem dolos nequiciam ypocrisim Q P B X ad anxiam M B: intus est ny z = mediocria. ¶ Alia volatiliū quadru- pedum et reptiliū genera discriminant. Nam ny = P X sunt volatilia scđi ac terciij decani de B. Illic enim est aquila cum cauda galline: quorū ea discretio q̄ B volucres: X altilia: Y δ Q secunde q̄ medietatis P: pri- me q̄ medietatis B quadrupedia: quorum ea discretio q̄ Y z δ quadru- pedia cum vngulis: Q cnz vnguib?: secunde medietatis P cū calce: deinde Q M B reptilia: atq; de his M vermes. Nam aquea signa aquaticis p̄sunt quorum S et M coelestis atq; reptilibus. ¶ Alia arborum germinarumq; genera. Nam II Q = = proceres arbores: humiles et arbuta S M pri- me q̄ X. Germina δ trigonus alit. δ quidē infitiones: ny Sata: B olera ¶ Alia aquas atq; res ignitas. S siquidē aque pluviales. M = = fluenta X stagna. Omnia ignita Y z Q M = =. ¶ Ducum signorum plagas discer- nere conuenit. Igneus quidez trigonus orientis: vnde Y cor orientis: Q ad sinistram: P ad dextram. Quamobrem Y subsolanus: Q eurus: P vul- turnus: Terre trigonus meridian?: vnde B cor meridiei: δ ad sinistram: ny ad dextram. Qua de causa B quidem austri δ notus: ny affricus au- stralis. Aereus occidentalis: vnde = cor occidentis: II dextrum: = = fini- strum. Quapropter = fauan ius: = zephirus. Germinorū chorus. Aque? septentrionalis: vnde S cor septentrionis: X dextrum: M sinistrū: ergo S boreas: M circinus: X aquilo.

¶ De signis ad morbos eorumq; occasiones ducentibus.

Quoniam naturales signorū ducatus prout opus erat executi sumus: cōsequens est vt accidentales eorū ducatus deinceps inuestigemus. Ex quibus primum occurrit quaterni circuli paritio: tum duodena domiciliorū series. Cum enim circulus supremus mundū ab oriente per occidentem p̄petuo ambiat singulos dies reliquos omnes infra cōtētos integro circuitu reducit. Vnde singul' horis singula signa per diuersas terrarū partes ori: i simulq; occidere alijs celi alijs terre cardinem figere necesse est. Inter que circuli quadrātes designant singuli trinis intersticijs domicilia nuncupat: subdiuisi: vt annus quadripartitus ipsaq; signa. 12. erant. Sunt itaq; duo a cardine terre q̄drantes vsq; ad. 10. masculi accedentes orientales: dextri duo reliqui femine recedentes sinistri occidentales: nōnullis visum super- terraneum emisperilum dextrum esse: subterraneum sinistrum: sicq; eos dez- quadrantes per quatuor mundi partes ordināt. De his quadrantib? p̄me partes dicuntur cardines: secunde succedentes: tercie remote. propterea q̄

prime rem firman: secunde promittunt: tercie negant. Quorū nomina numeralia per ordinem sumpta. Primum est oriens: qđ sequitur secundum: deinde tertium sicq; per ordinem vsq; ad. 12. Singula secundo loco a proprijs effectibus cognominata.

Preest igitur oriens vite corpori animo oīmq; rerum origini
 z motui. ¶ Secundus est domicilium substantie ad questus
 lucra possessiones mutua dandi z accipiendi officia ducens
 ¶ Tercius ad fratres z sorores; p̄p̄inquos z cognatos spectat
 consilij legum iudicij controuersiarum z disputationum: vie
 quoq; mandatoꝝ z nuncioꝝ somnioꝝ z motuū particeps

¶Quarti sunt patres parentes gen⁹ radix aquositas campi ager ciuitates
 castra edificia res quoq; occulte et abscondite loca subterranea thesauri rex
 finis. i. mortis mortuiq; reliquiarum ac serpentum et eorum que ingestione
 dicuntur triplicisq; amministrazione particeps ut sunt effusio combustio ex
 polatio ceteraq; id genus. **¶**Quintū domicilium proles cuius sunt pterea
 proclene dona voluptates et delicie atq; fruct⁹ honores amicitie et spci par
 ticeps. **¶**Sexti sunt egritudines eorumq; occasiões status et habitudines
 serui ancille nequicia iniusticia ipsumq; motus local particeps. **¶**Septimi
 sunt mulieres sponsalicia paranymphi atq; controuersie picipationes op/
 positiones respect⁹ atq; omne quod queritur ut fures fugitiui resq; perditæ
 locus et persona quo iter instruitur. **¶**Octauū mortis mortem venena mor
 tifera metus omneq; perditum et irreuerabile hereditates quoq; ocia pi
 griciam desidiā fraudulentiam inertiam recordiam desperationē atq;
 iracundiā designās. **¶**Nonē sunt longe vie exilia deinde honestas iusticia
 veritas temperantia prudentia obseruātia religio leges templa ceremonie
 philpophia theologia ceteraq; scientie diuinationes scripte inuicia visiões
 atq; res necesse. **¶**Decimi sunt dignitates regna principatus dominia po
 testates iudices eloquentia voces artificia opera matres conuentus cum
 regibus. **¶**Undecimi fortune spes amicitia gratia facultates et amicu
 regūq; clientela et reditus. **¶**Duodecimi sunt inimicilabor meror angustia
 pene inuidia detractio fraus dolus ypocrisis carceres captiui casus degra
 datio ignomia perditio: postremo iumenta et bestie. Nec igitur noia hasq;
 proprietates domiciliorum artis scriptores ex stellarum circuloꝝ ordine
 natura et proprietatibus recte mutuari videntur. **¶**Recte siquidez oriēti
 rerum origo et vita comendatur propterea q; e tenebris in lucem prodians
¶Primum omniū h assimilatur q; sūmus omnium similiter tanq; in lucez
 incipiens vite nostre desuper aduenientis primos conceptus incipit totius
 vite spacium expectans. Ut enim ea que gignūtur de abscondito erumpūt
 sic oriens de inferiorum in superius emisperium emergit. **¶**Et in ordine se
 cundus cuius ut gemine fortune quoniā sunt opes viteq; sustentatio quoz
 necessitas genitura et proximo sequitur loco: secundū post oriens substantie
 domicilium constitutum est. **¶**Et autēz tercius prout h cognatione fratru
 et cognatorum ducatus obtinuerat iuxta ordinem et terciū ut eisdem per
 sectum erat fratru domicilium extitit. **¶**O vero cum menstruo coitu in
 more masculi in feminam agens actum generationum causa existat patr⁹
 vicem gerit. Quoniam ergo ab oriente quartū ordinis lege eisdem ducat⁹
 exigebat domus parentum dicta est. **¶**Et autem in partē fortune post et
 proxima cunq; post vite necessaria que et sunt proxima in mundo hominū
 fortuna sit voluptas coitus proles et gaudia huiusmodi ducatus rerum
 obtinuerit. igitur et quantum eiusdeꝝ ducatus esse ordo exigebat. ex quib⁹

quoniam proles excellentius est seu q̄ cetero ꝛ conuentu edirur domiciliū
appellatum est. ¶ Sextus ꝛ quoniam vt an gustioris circuli ac o propin-
quior sepius retrogradatur crebrius aduriu r egritudinum imbecillitatis:
idq; genus incōmoditatum ducatus fortitur vt crebro itū ꝛ reditu laboris
etiam ꝛ seruitutis officium gerat. Eodem igitur vt ordo cogebat ꝛ sextum
spectans egritudinis quod grauius erat nomē obtinuit. ¶ Septima est ꝛ
cum in coniunctione ex o more femine concipiens: in oppositiōe tanq̄ ma-
turos partus edat vxor ꝛ oppositiōis: idq; genus ducatum exceperit que cū
ꝛ septimo series iniungeret vxoris nomine appellat. ¶ Itē iterato ordine
ad h reditu facto quoniam natura eius mortifera quam mors dolor an-
gustie sequuntur. Octauum autem in occasum tendens in idem officium
Ordo cogebat iure mortis nomē vendicauit. ¶ At cū gemine sint omnino
fortune altera scz presentis altera consequentis multaq; satior illa ꝛ etiam
q̄ ꝛ fortuna maior. ꝛ quidem huius seculi illius ꝛ beatitudinē designare
debeuit: que quoniam longinque vite est nec nisi lege prudentia iusticia for-
titudine temperantia ac celestium speculatione consequenda vt ꝛ horum
oim: sic ꝛ nonum ducatus obtinuit vnde iure vocabulū duxit. ¶ Decimum
regnis dicatū est ad ꝛ redeundo cuius sunt vires militie potētia seueritas
bella cum nece. ¶ Indecimum fortune ad sūmam mundi fortunā rediēs
¶ Duodecimuz inimicorū quoniam ab oriente remotum quidem oriens
format inficiatur q̄ que ꝛ fortunam animi passiones consequi solent. ꝛ re-
diens ad oriens qui quoniam vt orientis est genitura vita ꝛ metus: sic ꝛ ꝛ
anima rationalis est a prima varij discursus. ꝛ in oriente gaudet nihil sui
extra le querēs. ꝛ in tercio quoz tercia via ꝛ viatores. ꝛ i quito vt vtrūq;
ꝛ gaudet delicijs. ꝛ in sexto vt ambo passiones malūt. ꝛ in nono vt virt⁹
que est veritas ꝛ diuinitatis cōtemplatio. ꝛ in vndecimo vt ambo fortunā
gerunt. h in duodecimo quorum extremi laboresq; pene.

¶ Materna est alia circuli quadrantium designatione quadaz
diuina. Orientalis eque quadrans vt e tenebris in lucez pdit
natus incorporeus est Secundus cuius itinera sunt ꝛ mors
inanimatus incorporeus. Tercius vt e luce in tenebras disce-
dit corporeus inanimatus. Quartus secundo oppositus ani-
matus corporeus.

¶ Si ꝛ alie signorum nature quedam permixtio Signorum
enim series quatuor elementorū naturas partiatur aqueū
igneum aereum terreumue: solum oriens naturā nati sin-
gulariter videt sed cōmuniō plurium conficiat. Et cum ꝛ
igneum nati fuerit oriens ꝛ aereum oppositum. ꝛ terreū
ꝛ aquaticum quatuor cardines obrinentia: nature com-
plexiones conficiunt.

Est et color per circuli quadrantis discretio. Nam inter oriens ac terre cardinem color rubeus: hinc ad septimū niger: inde ad decimū viridis: quartus est alb⁹. ¶ Preterea et inter ipsa domicilia colorū quedam est varietas. Est enim oriens ipm coloris subalbidi quez griseum dicunt. Semina extrinsecus viridis: tertium et vndecimū glauci: cardines rubei: quintū et nonum albi: sextum et octauum nigri: septimum obscuri.

Est et quantatum per circuli quadrantis dimensio. Nam ab oriente vsq; ad oppositum breuitatis a septem vsq; ad oriens longitudinis mensura sumitur. Preterea duo quadrantes ab imo per oriens vsq; ad sūmum ascendentes et augmentantes duo reliqui contra.

Nunc exponendum videtur vt quaternarij numero q̄plurij rerum partitiones nature seriem sequunt. Quatuor sunt mōi plage ventorum acies: anni tempora signoz circuliq; partes omnes complexionis etates diei noctisq; quadrantes. E quibus prima oriens subsolanus cū vtroq; socio. Uter ab oriente ad ♄ ab oriente ad sūmum signis adolescentia primus diei noctisq; quadrās. Secunda meridies auster cum geminis complicib⁹. Estas a ♄ ad ♀ a sūmo ad occidens colera iuuentus: secundus viriusq; quadrans. Tercia occidens fauonius cum socijs. Autumnus a ♀ ad ♄ a septimo ad quartum melancolia vtrūq; status: tertius vtriusq; quadrās. Quarta septentrio boreas cum fratribus hyems a ♄ ad ♀. A quarto ad oriens regina senium: quartus diei noctisq; quadrans.

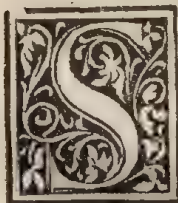
¶ De quadrantibus diei et horarum.

Demum celestis conuersationis quadrantium et horarum exponenda. Due sunt enim mundane lucis conuersiones nocturna atq; diuturna quarū altera pars alterius. Est aut et totius accidentia partibus accidere. Ut ergo quadripartitus est annus sic et diem sic et noctem totius mutatione q̄terna mundi natura discriminant. Singulas aut anni partitiones trina interualla subdistinguit principij medium finis: que quater sumpta duodecim anni menses conficiunt. Sic igitur diei noctisq; quadrantū terna spacia duodecim horas diei totidēq; noctis horas complēt: fiuntq; simul omnes vigintiquatuor. itaq; tam diei q̄ noctis vt ver aereus nature sanguinee: secundus est iue nature: tertius autumnalis: quartus frigidus et humidus.

Estat ut dierum atq; horarū dñs ordinemus. Ut enim ani
tempo 2a quadrantium circuli temporūq; duodene subdivi
siones duodecim circuli partium erant: sic dies eorumq; sub
divise partes quas horas dñs stellarum dominiū esse con
ueniebant. Unde ut septeze erant stelle circulū percurrentes:
sic anni dierum numerus per earum ordinem reuertens per
septimanas diuisus est. In gemino ergo stellarum atq; dierum ordine ut
inter dies ab eo rectissime exordium sumitur: quem primū nascentis seculi
diem indorum et persarum memor antiquitas docet: sic inter stellas ab ea
cuius auctoritati diei minus iniunctum erat rectissime exordium sumptus
videtur. Sic ergo septem diebus ebdomade inter septeze stellas distributis
queq; sui diei prime hore singulariter dominat ceteris persequentium nu
merum imparticipant assumentes partes quotiens ad prime dñm reditur
ordine ut prima feria quam vulgus dominicum vocant diem: primaq; eius
hora singulariter \odot est: secunda cōmunior φ : tertia γ : quarta Δ : quinta
 h : sexta z : septia δ : octaua \odot sicq; deinceps ut transnumeratis. 12. horis
sequentes diem Δ : tertium δ accipiat: atq; in hac prima diei hora ad ortū
 \odot incepta noctis ad occasum. Quod romani intelligentes singulos dies a
dominis cognominauerunt: que nomina latina lingua ppaucis cōmutat
hodie vsq; seruat.

Incipit liber septimus.

Optimi libri capitula nouez. C Primum de proprietatib⁹
stellarum et habitu substantiali. C Secundū de affectione
earum a \odot . C Tercium demonstratus earū per qdrantes
circuli ac domicilia pariter et quantitate corporū stellarū
 C Quartum de constellationibus ac constructionib⁹ qua
litarū stellarū simul q̄ que fortior q̄ debilior. C Quintus
de respectū stellarum applicatione et separatiōe ce: erisq;
id genus habitudinib⁹. C Sextum de fortuna stellarum fortitudine et de
bilitate atq; infortunio cum et corruptionibus Δ . C Septimū in extrahen
dis stellarum radijs iuxta ptholomeum. C Octauum de annis firdaritech
stellarum simul et damnis earum maioribus medijs et minoribus. C Nonū
de naturis stellarum septem et proprietatibus ducatuū per vniuersa rerū
genera.

De proprietatibus stellarum et habitu substantiali.

Utendamodū inter incia sexti libri dispositū est cum ea par
ticio vniuersales signoz ducatus cōtineat: huius voluminis
series vniuersos stellarū ducatus ordine prosequet. Cum enī
in predictis nature stellarū ac substantialiū quantitatū differ
rētie exposte sint: sequeus erat diuersas earū habitudines
ad diuersos rerum habitus et accidentia ducentes inuestiga
ri. Suntq; itaq; diuerse sue cuiusq; proprie ac substantiales habitudines ad
ascensus in circulis suis vel descensus vel medium inter vtrūq; cum motus
ac luminis augmentū siue detrimentū aut medium inter vtrūq; : tum septē
trionalis tum australis ascensus siue descensus. Deinde incrementū nume
o incrementū computo siue detrimentum aut medium inter vtrūq;. Tum
latitudinis quantitas tum nulla: postremo que tibi vicissitudo inter diem et
noctem si haizen aut extra. ¶ Ascensus stellarum in circulo centri est inter
stellam et abidem eius circuli minus. 90. gradibus idq; et cursus et decre
mentū altissima atq; tardissima in puncto abidis contra vero in oppositis
nam medium in medio. ¶ Circa gradus nonagenos inter eadē ad eundē
modum et luminis quantitatē inter augmentū et decrementū intuentis vi
sum metis singulas inter circuloz sublimationes et depressiones perpēdēs
his accedit quantum et retrogradationis circuli per quadrantes suos inter
huiusmodi motus adiciunt excepto qd non omnibus idem est motus. Nā
superior stellarum lumen admodū lune quantū a sole recedunt ut augmen
tant quantū accedunt diminuunt. Incrementū siue decrementū numero
viget. Inter duos ordines numerus ad rectitudines stellarum perpendit
quorum primus a. 10. vsq; ad grad°. 180. crescit. Secundus a gradib°. 180
vsq; ad. 360. decrescit. Incremento computo qd diu rectitudo medio stelle
addit decrementū qd diu detrahif. Idq; in opis fine medio vero qd diu nec
addit quicq; nec detrahif qd cum superioribus stellis accedit: dum pariter
in viam solis fiunt. Erunt quidem aut in eodem puncto cum sole aut in op
posito. Inferioribus autē quociēs recto solis loco de medio vtriusq; dem
pto aut. 100. aut. 180. gradus relinqui contingit sine rectitudine pariter in
eodē cum sole puncto reperiunt. Motus aut augmentū inferioribus qui
dem stellis qd diu plus medijs suis incedunt decrementū qd diu minus me
diū est equaliter. Inferioribus aut qd diu plus sole currunt augmentū est
qd diu minus decrementū: medium iter tum equaliter. ¶ Sciendū vō quo
ciens stella. 5. biczigit persarum aut indorum collocati in primo aut quar
to sui circuli quadrante reperiunt tarde dicunt. In tercio aut et secundo ce
leres quorum plus si alcdaget mecea scōm si alcdaget albana tractat que
in translatione sigil alchuarchim sufficienter exposuimus: Septentriona
les sunt stelle a sui queq; draconis capite vsq; ad caudam a cauda vsq; ad

caput australes. Quarū maxima latitudo medio inter caput ⁊ caudaz. Ad
ipsum vero caput ⁊ caudam nulla haiz stellarum. i. vicissitudo Auhail est
vt stelle mascule die superius nocte inferius hemisperiū obtinentes pariter
⁊ signa mascula possideant. Semine contra preter maritē quem nox tempe
rat. Est enim ⁊ hoc quoddā virtutis earum adminiculū.

De affectione eorū a sole.

Deinde sunt quedam affectiones stellarū ex sole accidentes
singulis iuxta q̄ accedunt ad solem ⁊ recedunt. Unde est q̄
superiores stelle a coniunctione solis vsq̄ ad oppositionē de
xtre dicunt. Inde adiunctionē sinistre. Inferiores vero a cō
iunctione solis retrograde vsq̄ ad primam stationē hinc ad
coniunctionem directe dextre tamen ad alteraz sinistre. Lu
na vero a coniunctione vsq̄ ad oppositionē dextre inde ad coniunctionē
sinistra. Sunt itaq̄ superiorū stellarū affectiones huiusmōdi. 16. Prima est
coniunctio cum sole quam zāmi dicunt in eodem puncto atq̄ altrinsecus
infra puncta. 16. qm̄ quantitates circuli solaris punctozū quidem ad ini
nus. 32. ad maius. 33. quem infra terminū quia stella in corde solis dicūt
ea coniunctio fortunata est hunc terminū excedens ad secundā affectionē
migrat que est adustio. In saturnoq̄ ioue vsq̄ ad decimū peruenies his
gradibus a sole elongatus tertia passio suscipit que est sub radijs tantum
vnde iam liberari incipiunt ⁊ vigorem recuperare. hic enim iam maiorū
eis annorum potentia redit ⁊ maioris duxurie q̄ in genēzie tractatu ex
planauimus peruenit autem hec in saturno quidē ⁊ ioue vsq̄ ad. 15. a so
le gradus. In marte vsq̄ ad. 18. a quibus terminis in quartā transeuntes
deinceps orientales sunt ⁊ fortes. Que quādiu infra tres primas affectio
nes morant̄: perfica lingua kenezduria nuncupant̄. Ab his itaq̄ terminis
quāq̄ he stelle orientales sunt non tamen videmus eas statim apparere.
Nonnūq̄ enim vel ante per quedaz climata plerūq̄ vero longe post diuer
sas terrarum partes apparent. Sed hinc dicimus eas orientales esse ut ex
utis iam solaris corporis viribus sole precedente relicias: ab his igit̄ ut pre
diximus terminis in quarta iam affectione cor ⁊ anima orientis dicuntur
apparentes libere ⁊ fortes: idq̄ vsq̄ ad. 60. a sole gradus quotta est exago
ni quantitas. Ab hinc vero in quintā migrantes orientales debiles dicunt̄
vsq̄ ad. 90. a sole gradus. quotta est tetragoni quantitas his peragrat̄
non iam orientales dicunt̄. Deinceps eteniz ex quo sol oritur he in quadra
tem occidentalem decedunt que sexta affectio est post orientalitates dicta

vsq; ad primam stationem perueniens que quora fuerit tota est. 7. affectio
Unde ad oppositionez. 8. Nona est oppositio perfica lingua keruercum ka
bala: aqua ad secundam stationem. 10. que. 11. est. 12. est directio. Secū/
dus tetragonus. 13. que ad occidentem declinans diciť. Exquo nāq; sol
occidit he a medio celi occidentem versus decedunt. Secundus exagon⁹
14. inde. 15. qua primum saturnus quidem 7 iupiter a sole gradibus. 22.
accedunt. Mars vero. 18. sub radijs tantū meliori tantum a. 7. que in gra
dibus occidentis diciť vsq; ad. 15. a sole gradus perueniens. vnde. 16. sub
radijs tantum meliori iam fortuna destituta iam enim vix minores annos
tribuit 7 duxturiam. In saturno quidem 7 ioue vsq; ad. 6. a sole gradus.
In Marte vero ad. 10. Postrema est adustio vsq; ad coniunctionem que
due perfical ngua kerierci tagib nuncupant. Inferioribus. 16. Prima
est zamini quantitatis predicte deinde vsq; ad. 7. a sole gradus. Secunda
orientem versus a sole retrogradando que adustio est nisi latitudo interce
dat. Veneri siquidem nonnūq; preter alias accidit vt ex eodem cum sole
gradu videat: latitudine faciente: que tota quidem graduum. 8. punctoꝝ
56. iuxta q; ptholomeo visum est. Sic itaq; nequaq; adusta dici potest ve
nus immo apparens. dum a sole plus. 7. gradibus distet licet longitudine
q; in eodem sunt gradu. Tercia vo est sub radijs tantuz a. 7. gradibus vsq;
ad. 12. a sole qua iam vigorem recuperantes 7 maiorum annorum sunt 7
maioris duxturie: hinc orientales in quarta vsq; ad secundam stationem
que quinta est. Sexta est directio vsq; ad. 21. a sole gradus octaua est adu
stio vsq; ad coniunctionez que nona est. Decima est adustio occidentalis
vsq; ad gradus. 7. Undecima sub radijs tantū vsq; ad gradus a sole. 15.
Duodecima est directio. Decimatercia prima statio. Decimaquarta retro
gradatio vsq; ad. 15. a sole gradus. Decimaquinta sub radijs tātū ut ante
Decimasexta adustio vsq; ad primam. Has itaq; stellas a coniunctione
solis orientalis retrogradat. Post retrogradationē vere vsq; ad. 12. a so
le gradus. Inde vsq; vltra solem. 15. gradibus. Inde ad coniunctionem
Luna quoq; 16. a sole mutat affectiones. Prima est zamini altrinse
cus infra. 16. puncta cum sole. Secunda adustio usq; ad gradus. 6. infra
quem terminū nullatenus videri potest. Transacto vero statim nonnūq;
in recto circulo. Tercia sub radijs tantum vsq; ad gradus. 12. In quarta
vsq; ad robedan q; est ad gradus a sole. 45. In quinta vsq; ad primum
tetragonum. In sexta vsq; amphiarion q; est ad gradus a sole centum tri
gintaquinq;. Hinc vsq; prope ad oppositionē. 12. gradibus. 7. Unde. 8.
vsq; ad oppositionē. Nona ē oppositio. Decima ab oppōne vsq; ad grad⁹
12. hinc. 11. vsq; ad secunduz luminis quadratē vnde duodecima vsq; ad

secundū tetragonū: a quo. 13. vsq; ad secundū luminis quadrantē vsq; in-
de ad. 12. a sole gradus. 14. vnde. 15. sub radijs tantū vsq; ad. 6. gradus
postrema est adustio vsq; ad primam. Parū igit affectuū diuersi sunt du-
catus quos in locis suis exequemur.

Demonstratus eorum ex quadrantibus circuli ac domicilia
pariter et quantitate.

Nunc etiā quid ex quadrantibus circuli stellis accidat expo-
ni cōuenit. Quod quadripartitū reperit locus in cardine lo-
cus in ascendente locus in remoto locus in aduerso. Omnis
autē stella in quocūq; fuerit circuli loco certa altrinfecus quā-
titate corporis sui virtutē pretendit. Est itaq; solaris corpo-
ris virtus inter vtramq; partem ante et retro quindenox gra-
diū: lunaris duodenox: saturni et iouialis nouenox. Martis corpus inf-
vtramq; partē octenis gradibus: veneris et mercurij altrinfecus. 7. et cetera

De constellationibus ac constructionibus qualitatū stellarum.

Conuentus stellarū quas constellationes dicunt pluribus ac
diuersis modis fiunt. Conueniūt enim planete tum bini tum
plures nunc corpore nunc radijs at cum in eisdem signis tuz
in eisdem signorum partibus. Eorundem nūc singuli plures
fixarū etiam quibusq; iungunt: iungunt etiā capitibus et cau-
dis draconū tam suorum q̄ alienorum iungunt etiam parti-
bus per circulū. Coniunctionis quidē terminus infra gradus. 15. firmioris
ducatus infra virtutē stellarū corporum graduū numeros vtralibet parte
Cum enī conuenientiū altera infra virtutē alterius corporis extiterit nec
illa in huius minus firmū ut saturnus cum luna in vno signo infra gradus
12. nec dum infra. 9. Cum igit vtrāq; intra alterius corporis virtutē si pari-
ter in eodem nunc termino fuerint ducatus oratio firmitus quanto conue-
niūt firmior quāto sepanē debilior quousq; de eodez signo exeant. Nam si
in diuersis signis vltra eosdē terminos cōsistāt: nō tñ cōiuncte dicunt ppter si-
gnorū diuersitatē sed altera infra alteri⁹ virtutē tenue coniunctim ducat⁹ si
gna. Fixis autem signis nulla per se corporum est virtus nisi quanta pla-
netarum est eis conuenientiū alteram alterius naturaz ac propriā cuiusq;
virtutē inficere et corrumpere vt cōiunctis. terci⁹ quidā affectus extrane⁹ p
ducas. Idq; copiosa similitudine approbāt. quē admodū limpha vino pmixta
vt ipm infrigidet naturā eius inficiēs corrūpit sicq; ouerso mltaq; his filia

Nos autē q̄ licet id q̄ ita sit vt vtrūq; alterius attemperet: non tamen suam cuiusq; naturam prorsus interire vini calorem: aqueve humorē: licet nō in tegrū nec adeo calidum sicq; in ceteris confectionib⁹. ¶ Est z aliud q̄ hec inferiora corpora liquida permixtione quidē vbi alterū alteri inferit sese nimirū inuicē inficiunt z corrumpunt. Celestia vero corpora cum iungunt qz longe abinſicem distant nequaquā se ita corrumpunt sed in natura sua acvirtute propria virtutes suas vicino coiciunt se inuicē miscant. vnde motu cōi ac permixtione terciū quēdā affectū vtriusq; nature cognatū gigni necesse est: signi natura lociq; circularis affectione pariter z stellarū affectu cooperante quos effectus antiquitas per diuersos tractatus exequit. ¶ Sunt itaq; stellis coeūtib⁹ gemine habitudines prima qualitātū pmixtio: secūda alterius supra alterā potentia. Qualitates sunt calor frigor humor siccitas. Qualitātū pmixtio quinq; partita. Prima in pprietate nature. Secūda i ascensu z descensu p̄ circulū ex centro. Tercia in natura loci. Quarta in affectione ex sole. Quinta in accidenti ex quadrantibus circuli que in quarto libro exposuim⁹. ¶ Alteri⁹ autē sup̄ alterā potentia triplex que nāq; absidi sue propior qui septentrionalis ascendens. Quicq; septentrionalis latitudo maior ipsa obtinet atq; hic in coniunctione stellarū tantū speculari cōuenit. Cetera nāq; q̄ absidū q̄ digressionū circulis carent. Trisum ergo est eis q̄ rōnabili speculatione celestiu effectus indagant. Saturni quidem z martis cōuentus qualitates eorum contrarie coeuntes temperiem faciunt vtriq; siquidē gemine qualitates quarū altera immobilis altera facile mutabilis: vt saturn⁹ frigidus siccus: interdū tamen frigid⁹ humid⁹: mars calidus siccus interdū calidus humidus vt in quarto libro expositum est. Si ergo conuentus eorū in signo igneo fuerit calor martis eruperat interreo frigus saturni vtrūq; siccitas valida. In aqueis z aereis siccitatem humor exuperat alteraq; martis calor alteraq; saturni frig⁹ moderat. ¶ Ad eundē modū affectiones eorū a sole ordinant. Nāq; ex quo a sole sepan⁹ vsq; ad primā stationē aeream nullam contrahunt vim vsq; ad oppositiōnem solis ignē vnde vsq; ad stationē terreā. Aqua vsq; ad solē aqueaz hunc ordinē z quadrātes circuli quantū in ipsis est mutant. Quotiēs igit ita iungunt vbi vtrūq; qualitas temperet cōiunctionis ducatus ad finem beatū spectat. Cū vero vt altera tantū min⁹. ¶ Triplex est igit vtriusq; qualitatis permixtio. Primo vt sit mars calidus humidus: saturnus frigid⁹ siccus. Secūdo vt mars calidus siccus: saturnus frigidus humid⁹. Tercio vt mars calidus humidus saturnus frigid⁹ humid⁹. Cuiuslibet igit harū triū speciei cōmixtio fortunata: licet enī z ambo fuerint humidi: humor tamē martis calor est q̄ saturni frigus temperat: simplex autē alterius tantum vt mars calidus siccus: saturn⁹ frigidus sicc⁹ q̄ cū accidit intempata siccitas

alterius calorem alterius frigus imoderate exasperat ut pax tpata coniunctio minus etiā fortunata sit. Omne inde huius cōiunctionis fortunā siue in exordijs negociorū seu genezia aut annalibus noxia eorū natura contrahit ut nec sine labore et pena multaq; corporis difficultate crebris et grauius animi passionib; seruare queat et de cetero plerūq; grauior pena consequat. Oportet autē et in hoc et in omni cōuentu ut ducatus certior fiat prepotentē qua rōne dictū est dinoscere inter omnes vere hos qui apud soles fit conuentus singulari quodā priuilegio exceptus est. Omne etenim stellam sibi coniunctā preter zāmi adurens et corrumpit et debilitat. Ac stelle quas plurimū adustio ledit sunt luna venus: ut enim ex frigido humore teneras cōrāxere naturam sicco solis feruore nature sue propterea inimico citius vel grauius ledunt: leuius autē saturnus et iupiter: leuissime vero mars et mercurius dum directus sit qui fere solaris nature sunt. vnde in eo conuentu alias quidem fortiores leuius: alias minus fortes grauius corrumpi constans ē. Sic ergo cum mars aut saturnus soli iungunt vterq; alteri grauis excepto qd illis adustio grauior qd illi corruptio. Magis autē saturno: potest enim cū saturno vtrāq; qualitate misceri cū marte vero alteri tantū. Lū igit vtrāq; qualitate sol saturno miscet et sol saturnū leuiter adurit et saturnus solem leniter corrumpit: altera tantū grauius excepto qd sol semper fortior est hoc si saturno et loci natura semper incōmoda fuerit qualis est casus locusve circuli versus etiā multo grauius corrumpit: mars autē soli grauior. Discitur namq; sol marte vel altera tantum qualitate vel nulla. Inter oēs autē mercurio ut consueto ac familiari solis adustio minus grauis minime dum directus sit qui dum sub radijs est et infortunatus sic paxillū solem ledit et fortunatus parū beat. Vtrāq; siquidē fortunā aliunde assumens ad solē transfert. Cum autē iupiter aut venus siue luna soli iungit soles quidē beant ipsos tamen adustio ledit magis minus fortes preter zāmi: lunā quoq; saturnus et mars coniunctione corrumpit ea tamen discretione qd mars in prima lunationis medietate. Saturnus in scda grauius leuius. Itē dum ipsa grauius dum illi. Cum autem saturnus et iupiter cōueniunt qui fortior fuerit obtinet. Sicq; inter martem et venerē et ceterarū cōuentus. Nā quociens et plures cōueniūt fortissima obtinebit. Sunt tamē qui asserunt quociens saturnus vtriq; in natura sua fortis conueniunt conuentū aduersum. Ad quod multam similitudinē adducentes aiunt quociens due res etiam due res iungunt non mediū aliquod tempore sed eandē naturā angere ut flamma flammę limphę iuncta multa; his similia. Sic igit aiunt he due stelle cum vtrāq; infortunata sit coniuncte potius infortunū adaugent. Dicimus igit qd corporū que apud reperiunt alia sunt solida alia liquida vtroq; habitudines. prima est compositio: secūda confectio: tertia cōiunctio

quarta cōmixtio. ¶ Solidorū igit̃ vt alia spaciose quantitatis sunt alia di-
minute. Ex spaciōsis compositio terciā edidit figuram ut ex lignis edi ex
diminutis vero confectio aliam quandā naturam vtriusq; cognatā gignit
vt ex diuersis seminū generibus medium quoddam: liquidorū autem est
alia natura permixtio alia insatiabilis affectus. In his quidem cōiunctio
vt ex aqua ⁊ adipe in illis cōmixtio ut ex aqua ⁊ vino medium quoddam
gignitur. Quociens igitur diuersis generibus coadunatis q̃ inuicem in-
terferta alterum alterius naturam inficit ⁊ interficit ea commixtio siue con-
fectio: tertium quoddam producens ex eisdem enim generibus neq; com-
mixtio neq; confectio medium aliquod gignens. Vterq; adiunctio siue ag-
gregatio augmentans vt aqua aquis flamma flammis coeuntes ut semi-
na seminibus: radices radicibus sui generis hīsq; similia. Quorū quoniam
nihil in supernis accidit neq; enim sese contingunt nec inuicem interfertur
vt ad aliquid agerent verum ex legitimo coitu cum contrarie qualitates
misceant ex alterius frigore alterius calore sicq; conuerso tempore necesse
est.

De applicatione respectuum stellarū ⁊ separatione ceterisq; id
genus habitudinibus.

Stellarum habitudines alij specialiter ordinantes nume-
ro variant sic enim albumasar cum alibi .25. scribat hic
17. nos autem tullij nostri memores nō posito genere in
eadem particione speciem numerare consueuimus eas
18. generali complexione enumerauimus specialiter vt
mos est ordine subdiuidentes respectus: applicatio: sepa-
ratio: parilitas: solitudo: alienatio: translatio: collatio: p-
hibitio: collectio: reditio: contradictio: impeditio: euasio: interceptio: com-
passio: remuneratio: receptio. ¶ Respectus stellarum est inter domicilia su-
ppropositis figuris discriminata bipartitus. Sinister quidez ad terciū quar-
tum quintū. Dexter ad. 10. 9. 8. Sextus per diametru opponi respectus
quidem est de signo ad signum validissimus tamē de gradu ad gradum p
gradus equales figurales pportionalium arcium cōtinentes. ¶ Applicatio
est leuis ad grauē dum grauis plurium sit graduū. Est autem primo lo-
co bipartita corpore uidelicet respectu: corpore quidē in eodem signo quā
coniunctionē vel conuētum dicimus cuius virtus seorsum tractari debuit
Applicationis respectiue quedā sunt spēs quas vt de ipsa generaliter tra-
ctatū fuerit loco suo exequimur. Quociēs enī ex domicilijs sese respiciētibus
leuis ad grauē accedit non eque est coniunctio sed nature quedā cōmixtio

cōiunctione debilior. In vtrolibet igitur genere quod diu leuis ad grauem a terminis constitutis applicatio est ex quo transierit sepatio. vis equidē applicationis cōiunctiue a. 15. gradibus respectiue a. 12. debilis tamē quousque applicans in eundē terminū perueniat aut infra dimidiū vtriusque corporis virtutē. Quod genus ligon dicitur a qua dum sepat in eius virtute est quod diu non applicat alij in eodem signo magisque infra dimidiā eius corporis virtutem licet enī vel ad plures vna quelibet accedat cui propior est ei accedat dicitur. Nam ligon si in fine signi fuerit dimidiū eius virtutis sequentis signi est. Nec aliter in principio signi excepto quod ea virtus non adeo valida propter signorum diuersitatē. Quotiens vero duobus in eodē puncto consistentib⁹ terci⁹ vnde libet applicat ei primū ligari dicitur in cuius pluribus extiterit dignitatibus deinde secundū. Sic etiā quociens due ex eodē puncto vni applicant ea primū ligat que plurimū testimoniū affert. Cū secund⁹ in hoc genere dñs termini precedit contingit nonnūquam vt solitarie alicuius in fine signi corporis virtus in sequenti signo radijs alterius excipiat sitque mixtio debilis non tamen applicatio quousque in respectu transitus fiat. Omnia quae debilis non tamen applicatio quousque in respectu transitus fiat. Omnia quae dicta sunt in coniunctione quidem firmitiora sunt magis autē dum naturalis fiat cōmixtio in vtroque genere. ¶ Vtriusque ergo generis gemine sunt species in longum et latum. In longū quidē nūc directe nūc retrograde in modum quo exposuimus. Latitudinis triplex est subdiuisio prima quidem vt sit coniunctio in eodem gradu eadem latitudine eadem parte quod genus alterius eclipsim parat necesse est. Secunda est oppositio vt altera ad septentrionē ascendente altera ad septentrionē descendente aut e cōuerso eadez trionē ascendente altera ad septentrionē ascendēte altera ad austrum descendente aut e cōuerso. Tercia est sesquipartita inter binos exagonos tetragonos trigonos altera ad septentrionē ascendēte altera ad austrum descendente aut e cōuerso. Ea discretionē adhibita ne extrema applicationis latitudo minor sit presente alterius latitudine. Ad quam cū puerit ligatio est. ex quo transierit sepatio. Excepto quod nō statim virtutē illi⁹ exiuit quod diu se in eadem parte fuerit quousque altera ascendente altera descendente incipiat vel cōuerso. ¶ Est et aliud generis artificium vt respicientiū videlicet stellarū septentrionali latitudine loco suo adiecta latitudine vō australi loco suo detracta inter reperta loca duo longitudo colligat. Que si fuerit graduū aut. 60. aut. 90. aut. 120. exordio numeri a leuiori sumpto ligatio est. Si min⁹ applicatio si magis sepatio: pōt etiam vna quilibet pariter alteri longo alteri lato applicari. Vnde dixim⁹ de fugitiuo si luna inquit ion longitudine: marte latitudine ligata repit quod marte consequendū iudicat quia ioui non ledendū: firmitus vero vni vtraque applicatione ligari magis ex aliqua recipientis dignitate. vnde applicationis respectui quatuor sunt species donū nature donū virtutis donū gemine nature donū cōsiliij donū

nature est applicatio ex aliqua recipientis dignitate. Donū virtutis est applicatio ex aliqua applicatis dignitate. Donū gemine nature est applicatio pariter ex utriusq; dignitate. Donū consilij quilibet alia firmior amice figure natureq; cōmixture firmissima cū receptione. ¶ Parilitas ligationis vim imitat naturali quadā adequatione non respectu qua doctissimi astrologi in secretis rerum vsi reperiuntur. Vulgares vero nihil huiusmodi intelligētes nec aduertisse videntur. Est autē bipartita intra gradus signorum equaliter orientiū: signorūq; equalium dierum qua rōne compos et consors inuenit stella in primo ♀ gradu: stelle in vltimo X quarum altera ei que in fine ♀ altera eius in principio ♂: sic ea que in. 20. ♀ ei que in. 20. X: sicq; ei in. 20. ♀: similiter ea que in fine ♀ ei que in principio X: sicq; ei que in principio ♀: sicq; deinceps ad hunc modum. ¶ Solitudo est quotiens stella post separationem nulli in toto signo applicat. ¶ Alienatio est cum per totum signum omni respectu caret qđ sepius accidit. cūq; accadat ducenda est stella per terminorū dños more applicationis tanq; ligata cuiq; in cuiusq; termino fuerit: sicq; per ordinem. ¶ artificium et in solitudine nōnunq; adhibendum est videlicet non satis cōmixtis separata longius dimisse vires eruit necdum alij applicans. ¶ Translatio ab vna ad alias cuius due ptes Altera vt eadem stella inter duas ab altera separata alteri applicet. altera vt dum leuis graui applicat grauis alteri applicet. ¶ Collectionis due sunt species quarum altera collectionem: altera translationes imitatur. Illa siquidem vt sint due auerse abinuicem vnā respicientes vel ei applicantes Illa vero quelibet circuli locum respiciat cui conferat. Nec autem vt inter oriens negocij qđ dños abinuicem auersos aut separatos quelibet alio ex vno alium respiciens vel applicans cōferat. ¶ Prohibitio bipartita altera vt sint tres vel plures in eodē signo per diuersos gradus grauis in plurib; Nec ergo que media est altera phibet ne graui applicet quousq; eam transeat. Altera vero ex parte respectus vt cum de duabus stellis in eodē signo altera applicet alteri: sic eidem pariter minus alia respectu applicans que si in paucioribus vel eqlibus fuerit gradib; eam corpore accedens phibet quousq; graduū numero superet. ¶ Reditio quoq; ex duob; sumitur locis Altero vt cum stelle sub radijs esistenti applicatur. altero cum retrograde vtrūq; siquidem applicantis consilium reicit. Est igitur huiusmodi reditio tum salubriū tum aduersa: ac salubris quidem triplici modo perpenditur. Primo quidez vt sit applicationis receptio. Secundo vt vtraq; in cardine aut post cardinez applicansq; directā. Tercio vt licet recipiens remotus applicans solum in cardine sit aut post cardinem: hic itaq; recipiens quidem qđ corruptus est et remotus. Rem quippe quantum in ipso est inficit: sed qđ reddit ipsi qđ conferebat. Ille vero liber et fortis eripiens rem ad effectum producit. ¶ Aduersa vero duplici modo. Altero vt sit duplicans remotus

Alter aut in cardine aut post cardine. Hic ergo quicumque conferi redditur
 Ille vero debilis rem quidez alter parat: alter deinde inficit. altero ut sint
 ambo remoti vel adusti siue retrogradi: quod cum acciderit res oino negat.
Contradictio est ut cum stella stelle applicas antequam perveniat retrograda
 sit. Id enim est firmata negare. **I**mpeditio est ut inter tres stellas quarum
 gravior in quolibet gradibus: levior in pluribus: levissima in paucioribus
 que dum gravi applicare parat: anterior illa retrogradatio gravem transeat
 Hic ergo applicantem impediri necesse est. **E**uasio est cum stella stelle ap-
 plicat que antequam perveniat illa insequens signum transiens alias vicinior
 respectu inficit. Id enim est prius consilium annullari. **I**nterceptio triptita
 est primo quidem ut sit stella parans applicare stelle A qua in secundo signo
 stella que retrogradando antequam illa perveniat huic iungatur sicque applicas
 lumine intercipit. Secundo ut sit levis gravi applicans. illa vero graviori
 antequam transeat quam levis ad ipsam perveniat. Signum ergo est in re quesita
 aliud pervenire. Tercio autem applicet stella stelle equali negotii domino: aut
 ipsi equalis illi. **C**ompassio est cum stelle in casu suo aut precipicio posite
 stella amica de aliqua dignitate eius applicat: aut ipsi illi quod sit consequenter
 in proximo ad eundem modum conversio fiat idem quod remuneratione dicimus
Receptio est cum stella stelle applicat ut vel applicans in recipientis sit di-
 gnitatibus: aut recipiens in applicantis: firma quidem de domicilio aut prin-
 cipatu de ceteris debilis nisi pluribus simul: de quo genere est receptio ex
 respectu siue applicatione aut ex amica figura aut ex prima et secunda signorum
 cognitione quas superius tractavimus. Sic etiam fortunata seque inimice re-
 spiciunt: sic infortunia duo coniunctione tantum aut amica figura. Est itaque
 receptio quedam alia fortis: alia debilis: alia mediocris. Fortis quidez inter
 O et D omni ex loco preter oppositionem: que cum ex dignitatibus fortissima
 est: eiusdem generis est receptio apud X et ny. Mediocris vero ex singulis
 dignitatibus de primis duobus generibus: de ceteris vero debilis nisi pluribus
 simul ut dictum est: ex horum oppositionis remunatio sumitur.

De fortuna stellarum fortitudine et debilitate atque infortunio.

his habitudinibus quaternaria stellarum affectio preedit: for-
 tuna: infortuniu: fortitudo: debilitas. Tum et D impedimenta
 Fortuna stellarum est ut sint fortunatis conjuncte aut amica
 figura respectu infortunijs auersis aut inter fortunas simili-
 medie aut zani aut in amico O respectu siue D felicitis motus
 atque lumine crescent: aut ut sint in dignitatibus suis aut gra-
 dibus lucidis recepte: aut saltem siharzehe ut masculine in signis ac gradibus
 masculinis die super terram: femine contra aut sint in dignitatibus fortunaru
 Nam et fortunarum fortuna est esse in dignitatibus luminu itaque fortuna
 stellaru triptita multiplex plenaria diminuta: multiplex quotiens ex huius-
 modi comoditatibus plures conveniunt: ut X et ny dupla qui si pariter et in

termino suo fuerit tripla: siq; simul in oriente q̄dupla. Plenaria in domi-
cilijs melioris figure vt h in ♄: 4 in ♀: 5 in ♀: 6 in ♂: 7 in ♀: diminuta
in alteris. ¶ Fortitudo stellarum est ascensus ad septentrionem: aut esse in
septentrione. Ascensus in circulo ex centro motus augmentū: tum vt sint in
statione secunda: tum extra aduersionē directe: tum vt cardine aut post car-
dinem. Superiorum quoq; stellarum vt sint orientales et in orientalib; cir-
culi quadrantibus. ¶ ibidem pariter et in signis masculinis preter ♄. In-
feriorum aut vt sint occidentales et in occidentalibus circuli quadrantib;.
¶ Debilitas stellarū est casus exicium exilium magisq; cum solitudine ap-
plicatio ad retrogradā aut corruptam: prima statio retrogradatio sub ra-
dijs: tum vt sint in gradib; obscuris nature recepte aut in opposit; harzehe
descendēte ad austrū aut esse in austro descendere in circulo excentri mor-
decremētum remotio et auersio. Tum via perusta a. 20. vsq; ad. 10. m; et
Superiorum quoq; trium vt sint occidentales et in occidentalibus circuli
quadrantibus ibidem ¶ preter nonum sed in signis femineis. Inferiorum
aut vt orientales et in quadrantibus circuli orientalibus. ¶ Infortunium
stellarum est vt sint infortunij coniuñcte aut oppositione eorum siue tetra-
gono aut trigono vel exagono: aut sint termini infortunioꝝ seu domicilij
aut supemineant infortunia vt ex. 10. aut. 11. a stelle loco eiusq; nec recepte
infortunio. Tum vt iuncte ¶ aut in tetragono eius siue oppositōe peiusq;
infra. 4. gradus. Tum vt capitibus draconum suorum aut caudis iungan-
t aut capiti draconis: aut caude idq; infra. 12. gradus. Sunt qui caput de
natura augmentatiua iudicent: conuenientib; itaq; fortunatis fortune ad-
dit: infortunij iunctis infortunio. Laude vero natura diminutiua: minuit
itaq; tam de fortuna q̄ de infortunio vtrolibet genere iuncto. ¶ Postre-
mum est obsessio infortunium. Est autem biptita. Primo quidez vt sit
stella in quolibet signo vtrunq; vero in eodem signo infortunij aut corpus
aut radij aut ab infortunio sepata infortunio applicet. Secūdo vt sit stella
in signo quolibet pariterq; infortunioꝝ alterum in secundo alterum in. 12.
qđ genus signi potius est. Si eni nec in sit stella fueritq; vel oriens vel aliud
quodlibet hoc modo affectum obsessa dicitur. Vtrolibet igitur in genere si
vel ¶ vel fortunate respectus propius. 7. gradib; interuenerit eripit magis
propriū domicilium huiusmodi quasi obsessio si infortunata fuerit sūme
fortunata. ¶ Impedimenta ¶ seu corruptiones singulares vñdecim sunt.
Prima est eclipsis validissima in signo radicali seu in trigono eius aut te-
tragono eius. Scđa sub radijs. Tercia inter ipsam et oppositionē ¶ minus
12. gradib;. Quarta cum est obsessa inter duos malos. Quinta vt sit cursu
vacua. Sexta qñ est cū cauda draconis. Septia cū est in australibus signis
magisq; descendēs. Octaua in via pusta. Nona in fine signoz. Decima cū
minus medio suo motu incedit. Vñdecima in nono ab oriente.

N extrahendis stellarū radijs multa diuersitas per diuer-
 sos tractatus inuenitur q̄ alibi. Nam hic ptholomeum ele-
 gimus cuius ipsa hec verba. Quotiens inquit trahendi sūt
 stellarum radij discernendum primum est locus stelle inter
 circuli quadrantes qui si inter celi cardinem ⁊ oriens repe-
 ritur obseruatus assumetur: locus stelle ex circulo recto pa-
 riter et medium celi ex eodem circulo quo facto diminuet̃
 is medij celi gradus de eo stelle gradu qd̄q; remanserit diuidetur per ptes
 hore gradus stelle vnde hore stellarūq; puncta colligunt̃ eaq; est distantia
 stelle a medio celi. **Q** si stella sit inter oriens ⁊ terre cardinem: sūmum recti
 circuli detrahēt de stelle gradu eiusdem circuli reliquoq; seruato assumpte
 partes hore gradus stelle per senarium multiplicabūt̃: productaq; sūma
 de reseruato reliquo diminuetur: quodq; remanserit diuidetur per partes
 hore oppositi gradus stelle: quotq; colliguntur hore sunt horarum puncta
 ea est distantia stelle ab oriente. Si aut̃ inter quartum ⁊ septimū assumēs
 terre cardis circul⁹ diminuetur de loco stelle ex eodez circulo residuumq;
 diuidetur per partes hore gradus opposite stelle: eaq; est distantia stelle a
 cardine terre. Si enim inter septimum celiq; sit cardinez vnum recti circuli
 detrahunt de loco stelle eiusdem circuli reliquo notato partes hore oppositi
 gradus stelle senarius multiplicabit vnde pducta sūma de notato residuo
 dempta reliquū per partes hore gradus stelle diuidetur: eaq; est distantia
 stelle ab occidentis cardine. Ad hunc modum stelle a cardinibus distātia
 deprehensa cum extrahendi fuerit radij stelle cuiuslibet figure in sinistrāz
 quidē ad exagonum. 60. ad tetragonū. 90. ad trigonum. 120. gradus ad-
 dicientur, in dextra vero detrahēt̃. Cum hec itaq; numero introitu facto
 in circulū rectum quot gradus equales in signo suo designauerit assument̃
 deinde loco stelle per ortum climatis vt ante sinistram. Item ad exagonū
 quidē. 60. ad tetragonum. 90. ad trigonum. 120. gradus addentur, in dex-
 teram vero diminuent̃. Cum quo numero in tabula climat̃ introitu facto
 quot gradus equales in signo suo demonstrauerit assumentur. Si ergo v-
 trunq; assumptus equalium graduum numerus in eundem gradum inci-
 derit eum gradū eius stelle radij serunt. Si vero in diuersos collecta inter
 numeros differentia per senarium diuidetur: quantumq; diuisio dederit
 multiplicabitur per horas distātie stelle a cardine: productaq; sūma duoz
 locorum loco stelle per gradus equales in sinistra propinquozi, in dextra
 vero longiquozi adicitur. Quo ergo numerus puenit eousq; radij stelle
 pertingunt. Oppositionis deniq; radij per diametrum oppositi significat.

**De annis firdariech stellarum simul ⁊ de annis earum maioribus
medijs ⁊ minoribus.**

Anni stellarum quinque partito reperiuntur. Alij quidem sunt firdariech stellarum. Alij sunt magni stellarum anni. Alij maiores: medij: minores. Alij quidem in iudicia seculi. Alij in vitam humanam. Alij in rerum ⁊ tempus numeros tum ex virtute corporum stellarum: tum ex varijs per circulos suos metis tum ex terminis cuiusque alijque atque alijs per circulum proprietatibus certis dimensionibus assumpti quorum ratio plenius alibi tractatur. Nunc autem singuli in hunc ordinem numerantur.

Anni	☉	♀	♂	♂	♂	♂	♂	♂	♂
Firdarie	10	8	13	9	11	12	7	3	2
Maximi	1460	260	480	520	465	428	264		
		at 115							
Maiores	120	82	76	108	57	79	57		
		at 72					at 66		
Medij	39 ⁊ di. 45	48	66 ⁊ di. 42 ⁊ di. 45 ⁊ di. 40 ⁊ dimidium						
	at 69 ⁊ dimidium		at 39 ⁊ dimidium						
Minores	19	8	20	29	30	12	15		

**De naturis stellarum septem ⁊ proprietatibus ducatum per vniuersa
rerum genera.**

Ultimo est vniuersi stellarum ducatus per diuersos rerum morum expositio quos in nullo singulari corpore simul omnes repiri impossibile est: sed partim in hoc partim in illo: sparsim omnes complentur. Consequenter autem singulas tum ex naturali cuiusque virtute: tum ex varijs locorum affectionibus diuersos eorum motus comitantium.

Cum quidem natura frigidus siccus nonnunquam accidentaliter humidus ob-
 scurus asper grauis fetidus vorax tenax: multe cogitationis firmusque memorie
 sibi magni: alijs parui: eius est agricultura: habitatio terrarum et aquarum
 rerum dimensio et pondus: fundi partitio: multaque interdum possessio: tum
 et manu altum pars artificiorum ut cementarii fossiores carpentarii atque id
 genus tum summa et egestas nauigia longa via et difficilis longum exilium:
 etiam prouisus difficultatum et periculorum incurfus: tum fraudes nece
 doli proditio nora facinora abhominatio solitudo deliberatio quoque et intel-
 lectus: sermo certus et amicitia stabilis: longa prouidentia: tum et regum con-
 sules: omnisque malicia iniquitas et violentia captiuitas: cathene compedes
 carceres damnatio instantia pertinacia perfidia difficilis ira: nec tamen effrenis
 omnisque boni odium et inuidia. Tum metus angustia dolor penitentia pas-
 siones dubitatio. Error in volucrum labor pena lesio funera luctusque fune-
 brii orphani vidui et orbi: hereditates resque antique. Tum senex patres aut
 proauui eiusque partis penes. Tum serui incipia mercenarii eunuchi vulgo
 atque hominum genus infame sterile ignauum detractiuum: corporis partes
 auris dextra et splen omneque melancolie genus. Tum malefici fures fosso-
 resque monumentorum et spoliatores: omneque magice omnisque maleficij studium
 postremo longa cogitatio: rarus sermo: altus secretorum intellectus: occulta
 profundorum atque inexhausta sapientia.

Cum natura calidus humidus dulcis temperatus equus est eius virtus naturalis ac nutritiua corpora animantium sobolisq; progenies magnates et prelati: corporis partes auris sinistra et epar: forme dignitas: animi nobilitas: sana sapientia et intellectus: visionum interpretatio: certitudo et veritas. Tum iura leges templa cerimonie religio honestas fortitudo temperantia iudicia pacificentia: gratia vera fides humilitas et obedientia. Accidenter aliquando post deliberationem inconsultus rerum aggressus: ac difficultatum incursus. Tum patientia deinde vindicta et victoria in omni contentione magnificentia dignitates regna principatus. Tum spes gaudium munda contentia continentia parcitas beniuolentia amicitia liberalitas: animi ingenuitas. Tum facultates et suffragia: hominum societates: cohabitatio contubernium sermones quoque dignitates promissio stabilis: depositio fidelis hilaris iocundus placidus indulgens veneri officio et sibi et suis utilis malum fugiens et bonum appetens prouido consilio: graui sermone: et priuatis publicis rebus salubris ac fructuosus.

Mars : natura calidus fectus acutus vehemens atrox: eius est adolesce
tia vires epar cum ♀ nares cum ♀ corporisq; passiones calide: tum igni.
tabula exustio cunctiq; repentini prouentus: reges violenti: inimici inhu
mani: peruersi iudices: iudicia castra regum: clientela iniquitas scelera pro
ditio pugna cedes effrenis audacia: stulta securitas: elatio magna tumidi
tas iactantia: forme et glorie amor: dissensiones litigia seditiones contro
uerfie predationes oppressiones insidia latrocinia: grauis ira: facil' offensa
plage vulnera captiuitas discretio: fugiēdi difficultas: timor ac tremor: im
prouisa festinatio perfidia contradictio turpiloquia: incautus amor: mani
festa amicicia: promissus impensus piurus dolosus responsione: et aggressu
promptus atq; ingeniosus fallax inconstans exlex maledicus maleficus:
malignus temporis incompotius omnia contaminans: varie cogitatiois
in reb⁹ cogitandis: in rerum cōmutatione consultu reditu: multi murmur
et pene deformis inuerecundus incestus spureus ingratus: pgnanti grauis
parturienti inimicus: partui periculosus nōnunq; abortus: causa eiusdem:
et mediocre hominū genus. Tum et pecudum custodia iumentorūq; causa
et procuratio. Tum et vulnorum et lesionū causa pluriumq; cirurgia omneq;
ferarium omne cruentum artificiumq; mortiferum. Nam eiusdem mortis
acerbum duo reliquum magis h̄ ♀ particeps.

tum patres et fratres nihil roganti negans. Postrema sunt valida malorum ultio regimine imperiale summe diuinitatis contemplatio.

uia: dulces querele: effeminatio: indignatio: fallacia frequens mendacium ac periuria. Tum vina mella potusque inebriabilis ipsaque ebrietas: luxuria: fornicatio omneque id genus tum naturalis usus que contra naturam in utroque bet sexu tamque legitimum quam illicitum cum ipsis omnium auctoribus simulque omnium prole illegali. Tum dilectio nati mutua hominum caritas pietas facilis crudelitas uoluntaria receptio ualido corporis animi debilitas multa car-

Sol natura igneus par: ei est omnis eorum nitore et claritas universalis vita caput animatus cum aetali spiritu atque oculo dextro. Opinio quoque et ratio tum medius zone habitabilis: reges et primates: concilia et ceteris hominum fortitudo: victoria: vindicta: honestas: magnificentia: habitudo bona existimatio: ambitio: multaque auri cupiditas perspicuitas mundicia graue eloquium vicinis noxi remotis contra sitque in hec nunc commodus eiusque hic sublimatio illic degradatio habet leges: iudicia: magistratus intelligentias

Venus frigida et humida temperata eius est mulier generum minorumque sorores. Tum vestimenta omnisque cultus ac redimicula cum aureis et argenteis ornamentis: tum frequens balneum et ablutio formeque aptitudo gratiosa cum multa facecia: amor musice gaudia loci omnisque instrumentalis melodia cum ipsis etiam instrumentis atque moribus adaptis. Tum sponse cum sponsalibus: ac talamentis cum triplici iure coniugij simul etiam odora dulcia ac suauia que ludum incesseis atque aleis ocia preter studia: amor: lasci-

nostas pinguedo cum adipe omnis voluptas diuicie ⁊ oblectamenta eo
 rūq; studiosa inquisitio. Tum subtilia mirandaq; artificia vt egregie pictu
 re atq; future cū suis artificibus tum fora ⁊ tentoria odorūq; mercature.
 Postremo sciētiarū intentio. Tēpla deinde legis observatio ius equabile.

Mercurius promiscuus ad oēm cōmixtionis assensuz facilis eius pueri
 cia cum maiorib⁹ fratrib⁹ multoq; puerorū amore. Tuz diuinitatis fides p
 phetie sermone discipline doctores cū discipulis ingenii: rō: eloquentia: p
 cepta eorūq; observatio: plena sapiētia: sana doctrina: salubris exhortatio
 arguta deceptio: pbabiles inductiones necessarij filogismi: phie ac poetrie
 studium: plurimūq; in mathematica: arismetrica: geometrie ⁊ astronomie
 nec sine metrica ⁊ richmica. Tum diuinationū sortilege quoq; cū augurijs
 ⁊ auspicijs preterea grata ⁊ fructuosa facundia. Tum libri cōmenta scribe
 eorūq; officiū acuta ⁊ propterea officia diligens omniū sc̄ arum vsus ⁊ exer
 citatio cū eleganti nouitatis inuentione ac secretorū intellectu soli diuinita
 ti patentū rarū gaudiū rare delicie tenuis voluptas tum prouidum confi
 liū: fama: rumores: ambitio magis glorie cause deinde questiones tributa
 ria eraria: appotetice questus cum multo sumptu ac falsitate. Mercature
 parcens negociationes furta: fraudulentia: maliuolentia: ignauia: inimi
 citie: timor: seruitus: dubij atq; inuoluti affectus obedientia cuz summa in
 tentione ac mitti in alienos dolores cum passione fratruz amor propulso

legis observatio verax causata ingrata vocis modulatio aptitudo in omne
artificiū cunctoꝝq; perfectio confidenti omnium professione. Postremo
suendi:radendi:peccendi:adapta manus cum suis instrumentis et artifi-
bus. Nam et fontium scaturigines amnium decursus aquarum derivationes.

Quona frigidā accidentalr interdū calidā ad lumen lucens lenis ad oīa
faciens negocia:formam:gaudii:samam affectans:eius sunt negotioꝝ
inicia reges et principatus substantia euz victualibus affectū consecutio in-
tentio in scientias legem altoꝝq; contemplationē tum et carminū vires va-
rij motus animi studioꝝq; in terrarū atq; aquarū computo ac dimensione
debilis tamen sensus tenuis memoria preterea matrone coniugia grauide
nutritura et nutrices matres auie maiorezq; sorores nuncij mandata fugi-
tū mendaciū delatio assentatio omnibus motibus accomoda et accepta
nihilomin⁹ laus corpoꝝ saluti studiosa multū edax parum venerea. **Q**ui
ergo stellarum ducatus vt nunquā omnes simul in vno corpore inueniun-
tur sic nec ex yllo vno loco simplici vñ stelle habitū per diuersa tempora col-
liguntur.

¶ Liber octauus. 8. habet capitula. ¶ Primum de causa partium. ¶ Secundū de diuisione. ¶ Tercium de partibus stellarum. ¶ Quartū de partibus signorum. ¶ Quintum de partibus. ¶ Sextum de conuentu partium. ¶ Septimū de ducibus partium. ¶ Octauū de eorum inuicem inuentione.

¶ Primum capitulum de causa partium.

Mnes stellarum ac sideree virtutis rationem totius tractatus series continet postreme partitionis est alius quidē celestis potentie ducatus ac secundaria virtus non in ipsis quidem stellarum aut siderum corporibus sed principalibus ducibus conuenienti necessitate sumpte. Omnis enim antiquitas in his tribus ducibus uenit primo stellis: secundo signis: tercio utroque partibus per circulum ordinatis: quorum primi duo animi et corporis vice prima tractant consilia. Tercius more accidentis priorum in assensum succedit quippe nonnulli veterum primis omisis tercij tantum auctoritatem per omnia negocia sequantur. Hermes tamen cunctique sequaces eius persarum babilonie atque grecorum astrologi in omni negotio primo stellam naturaliter ad id ducunt cum loco suo. Secundo domiciliū eius negocij eiusque dominum. Tercio partem negotio attinenti cum loco atque domino suo consulunt eque ut de ceteris conuenienti eius cum stellis et respectum ductumque ac transitum metientes. Unde manifesta uidetur partium causa si quibus stellaris ducatus ratio constans est idque duobus modis. Primo quidem quoniam stellarum distantie quantitate ducatus earum inequalitas sequitur: ut promptius inter stellas eiusdem ducatus paret. Quemadmodum inter solem et saturnum quorum vel ducatus ad status ducatus patrum necessaria uisa est ducum distantie dimensio ad perpendendas eorum vires omni tempore in omni negotio que prima partium causa extitit. Secundo vero quoniam rerum modus quo sidera ducunt non simplici aliquo ducatu perpenditur uerum permixtione duum aut pluriū idē designantium quidē genus frequenter in volucrum atque error consequitur ne facile princeps eligi possit quippe pre ceteris sequamur aut cum dominorum alter sit diurnus alter nocturnusque sicque alter masculus alter femina hisque similia nec minus alter altero forciore hic itaque negocij partem educi necessarium est que cum alter utriusque testimonia acceperit facile assequendum ducem eligat quoniam ergo hec distantia collecta in quemlibet circuli locum incidat necessesse est ex tribus eas principijs oriri constans ē quorum duo naturalia firma terciū mutabile ac prima quidē duo sunt inter que sumunt eorumque primum a quo terciū a quo numerus collectus incipit ubi gratia ab hac ad illam collectus graduum numerus atque in initio ab orientis gradu aut aliunde sumpto per trigenos gradus eductas ut steterit partis locum figit. Quod autem hic numerus ab oriente distat concipitur. Secundo vero quoniam oriens rerum inicijs preest iure sepius

ab ipso iniciandū videt. Nam quidē interdū aliunde vel ab alio videlicet domicilio aut loco stelle causa est q̄ ei negotio affini⁹ attinet quapropter ut dictū est: terciū hoc principiū mutabile est. Quoniā vero stellarū omniū circuitus zodiaci axem ambit sicq; oriens quidē per zodiaci gradus cōmputat. dicim⁹ enim vt stellā sic oriens in hoc vel in illo huius vel illius signi gradum deducere non vero p̄ orientiū gradus sunt enim de circulo vel recto vel verticali quorū poli a zodiaci polis alterutra ex parte distant vt est recti circulo distantia sicut ptholomeo placet graduum. 23. punctoz. 51.

Secundū de diuisione.

Is itaq; positis he partes inter principia tractatus ⁊ numero ⁊ nominibus distinguende vident. Omnes etenim quas persarum babylonie ⁊ egyptij auctoritas firmavit in libris eoz. 97. inueniunt trina serie discrete. Ex prima serie sunt p̄tes stellarum. Ex secunda signoz partes. Ex tercia diuerse ab vtriusq; necessarie tam in quibusdā genēzie atq; annaliū locis nec non ⁊ questionibus plurisq; aliquozq; negotioz incipijs. ¶ Primi generis partes. 7. sunt numero singule singularū stellarum quarū ⁊ nominibus appellant. ¶ Secundi generis partes. 80. numerabunt. Orientis tres prima vite secūda sustentatōis tercia sensus ⁊ rōnis. ¶ Scōi. iij. prima opum secūda mutuandi tercia inueniendi ¶ Tercij. iij. prima fratrum: secūda numeri fratrum: tercia mortis fratrum. ¶ Quarti. 8. prima patrum: secūda mortis patrum: tercia auoz: quarta generis: quinta fundi iuxta hermetē. 6. iuxta ceteros persas. 7. agriculture. 8. finis. ¶ Quinti. 5. prima prolis: secūda hore ⁊ numeri natoz: tercia prolis maxime: quarta femine. Quinta discretionis vtrū ne masculus sit an femina. ¶ Sexti. 4. prima egritudinis iuxta hermetē: secūda iuxta belitem: tercia seruoꝝ: quarta captiuoz. ¶ Septimi. 16. prima cōiugioꝝ viroꝝ iuxta hermetem: secūda iuxta welitē: tercia qua viri feminas aliciunt: quarta euentus maris cum femina: quinta adulterij: sexta desponsationis femine iuxta hermetē: septima iuxta welitē octaua qua femine viros alliciūt: nona cōuentus femine cum viro: decima adulterij femine: vndecima castitatis: duodecima cōiugij vtriusq; sexus: decimatercia hoz desponsationis: decimaquarta pacti ⁊ modi nuptiarū: decima quinta agnatoꝝ: decimasexta cōtrauerfiarū ⁊ aduersarioꝝ. ¶ Octaui. 5. prima mortis: secūda stelle necessitatis: tercia anni timendi: quarta loci piculosi: quinta doloris ⁊ angustie. ¶ Noni. 7. prima itineris: secūda nauigij: tercia religionis: quarta ingenij ⁊ prouidentie: quinta sci arū ⁊ sapientie sexta memorie placitādi ⁊ fabularū. septima rumoz vtrū ne veri sint an falsi ¶ Decimi. 12. prima p̄tatis nati: secūda patrisq; discretionis: tercia consiliarium principū ⁊ regū: quarta victorie regis ⁊ facultates: quinta subite exaltationis: sexta nobilitatis: septima sequatiū regis ⁊ militie: octaua regis

officij nati: nona opis manualis: decima mercature: yndecima opis debi-
ti: duodecima matrū. ¶ Undecimi. 11. prima diuiciariū: secūda amabilia-
tis: tertia noticie inter hoīes ⁊ precij: quarta deliberationis: quinta delicia-
rū: sexta spei: septima amicoꝝ: octaua penurie: nona habundantie: decima
ingenuitatis animi: yndecima gratie ac bone existimationis. ¶ Duodeci-
mi. 3. p̄ma inimicoꝝ iuxta hermetē: secūda iuxta alios: tertia laboris ⁊ pe-
ne: Tercij generis ptes. 10. sunt numero prima est pars halgihel. secūda vi-
ciosi corpis: tertia strēuitatis ⁊ audacie. quarta feritatis ⁊ angustie in pū-
gna: quinta fraudis ⁊ doli: sexta loci negocij: septima impediementi rerū iu-
xta egyptios: octaua iuxta persas: nona retributionis: decima veracis esse-
ctus. ¶ Sicut igit omnes vt predixim⁹. 97. partim stellarū p se: partē domi-
cilioꝝ: partē absolute: ad rerū nitatē assumpte.

De partibus stellarū Capm terciū.

Princeps vt pposuimus ordine cuncta prosequemur: atq; in
primis primū genus assumentes oēs generaliter omnis ne-
gocij partes inter geminos eiusdē duces firmi. Cū igit stelle
due equaliter in naturali eiusdem rei ducatu cōueniunt fue-
ritq; altera vt solet interdū vt a fortioris haizen a fortiori in-
cipiendū erit vt sol ⁊ saturnus cū equaliter ad patris ducatu
ducunt suntq; eiusdem haizen ambo videlicet diurni: q; sol die fortior est
die ab ipso fit iniciū. Quod si equaliter in ducatu conueniant fiuntq; alter
diurnus alter nocturnus die a diurno nocte a nocturno inchoabim⁹ vtpo-
te sol ⁊ luna cum equaliter infortune ducatu cōueniant die tamē a sole no-
cte a luna sumit recte iniciū ut ille diurna ille nocturna fortuna est. Luz vō
die nocturne alteri altero fortioris fuerit ducatus ab ipso inchoabit. Quo-
tiens vero ducatus signi est eiusq; dñi sepius a dño fit iniciū. ¶ Est enī oīs
signi ducatus ei⁹ dñi nō vero cōuertit q; tamē si fortius ad rem duxerit in-
terdū ⁊ ab ipso fit iniciū: deinde in cōmunionē assumit oriens: aut alia vel
circuli vel stellarū loca. Sic enī collectio inter primos duces nūero adiciū
gradus vel stelle aut loci cuiuslibet in signo sitq; totius iniciū a principio si-
gni vndiq; per gradus equales. Accidit interdū vt duz stella ad domiciliū
assinmet alteri⁹ sit eiusdē rei domiciliū alterū cōputo: verbi gratia. Oriente
cancro in quarto climate: leo quidē numero semp opuz domiciliū est. Can-
cri vero cōputo nōnūq; q; cū accidit pro eo negocio sumet: a luna vsq; ad
sequentē in cancro quo oriens illic simul ⁊ secūdo dñā est nō tamē vsq; ad
solē dñm leonis. ¶ Prima est pars lune iuter solē ⁊ lunā sumēda recte qui-
dem cū sol cunctis celestibus clarioꝝ diurnū lumen generali mundi fortu-
na vniuersali vite atq; dñe rerū magnitudini ⁊ splēdozi atq; summis digni-
tatibus gradibus prefit: luna vero lumē nocturnū proxima est post solem
claritate ⁊ fortuna corporib⁹ eoꝝq; alimentis atq; incrementis generaliq;

rerū nature ac necessitati ducatum prebens. Quē cū ita sint conuenient e
equidem die a sole ad lunam: nocte a luna ad solem sumitur collectoq; n u
mero gradū orientiū totūq; a principio orientis inceptum ac per gradus
equales deductum partis locum signi: vt si quando ambo lunam in eodē
puncto reperiunt pars etiam in ipso orientis puncto consistat que quoniā
lune est cuius quottidiana necessitas et vsus eadem et pars fortune appel
lat. Sequit̃ aut̃ secundaria vice omnino luminū virtutem ac proprietatem
ad animam et corpus multa virtutem: formam: fortunā: dignitates: opes:
sapientiā: intellectum: cogitationes negocia: opera: rerumq; initia dicens
Obtinuit ergo pro tanta virtutis elegantia vt et pars lune sit et oriens lune
nec sine causa. Quociens enim transacto hore diei per partes hore ipsius
diei multiplicabunt. Totaq; summa a loco lune deducatur aut in ipm par
tis fortune locū aut certe in primū necesse est peruenire recta solis imita
tione a cuius loco ea summa per locum climatis deducta ad orientis gra
dum peruenit. Igit̃ vt luna prima et vniuersaliter in omni negotio consuli
tur ita pars eius pre ceteris oibus omni negotio accipit. ¶ Pars solis in
ter solem et lunam summit̃. Cum enim nulla stellarum inequalitas quantū
in ipsis est appareat solumq; lune huiusmodi altero manifeste pateat a d
hoc nec vlla aliarum in rerum effectu et generationibus pars lunaris virtu
ti potentie merito pars solis tanq; vniuersalis rerum patris die a cōiuge lu
na ad solem: nocte a sole ad lunam summi debuit sūneq; orientis gradib;
additis a principio orientis deductus numerus locū signi: hec est itaq; ps
q; solis est cuius animi felicitas et amalgrab vocant partem celati q; est
intrinseci bonum. Imitat̃ autē partem fortune per omnia magis tantum
intrinsecus spectans quemadmodū et illa plus extrinsecam amplectitur.
Erat enim conueniens ut quemadmodum pars lune corporis accidentia
designaret sic ps solis anime proprietates moderaret vtrāq; in ore paren
tum vtrūq; cōmunicans ea se ratione habentes vt die quidem pars fortu
ne ducatus virtute precedat nocte boni ad animam et corpus ad compagi
nem vtriusq; ad nature secreta rerum altitudinem vniq; absconditam: lō
geq; remotam cum summa diuinitatis speculatione ac legum obseruatio
ne. Cum ad honores et gloriā atq; aurarū temperiem ducens has non
nulli cōmutant ita vt eam que lune est soli attribuant que solis lune sed ra
tio que exposita est obrinuit. ¶ Pars saturni pars more sumitur die a gra
du saturni ad gradū partis lune: nocte econuerso adiectisq; orientis gra
dibus a principio incipit ducit igitur mutationem saturni ad alteram re
rum prouidentiam et memoriā ad segnitiam et desidiam et tenacitatem
ad perditam decessa degradata laborem: inopiam: agriculturam: edifi
cia: nauigia: maleficia: carceres: catenas: metus senectā: motūq; moris.

¶ Pars iouis pars moralitatis summi die a parte solis ad locū iouis nocte conuerso adiectisq; orientis gradibus a principio inchoat ducit itaq; more iouis ad morū compositionē gratiam ⁊ honestatē: iusticiā: leges: honores: dignitates: prudentiā tempantiā: societate amicitia liberalitate rerūq; finē
 ¶ Pars martis pars strenuitatis summi die a marte ad partē lune nocte conuerso assumptisq; orientis gradib⁹ a principio instituit ducit ergo lege. Martis ad animositatē: maliciā: acūmē: securitatē: violentiā: iniquitatem: flagitia: crudelitātē: cōtrouersias: pugnam: cedē: omneq; genus mortis acerbe.
 ¶ Pars ueneris pars amoris summi die aperte fortune ad partem celate de nocte conuerso adiectisq; orientis gradibus a principio incipit ducit etiā more ueneris ad uoluptates: delicias: iocos: cantilenas: amicitia: gratiā aptitudinē: ad omneq; iocū suauē dulce: omneq; uenerij officij genus.
 ¶ Pars mercurij pars ingenij ⁊ memorie summi die aperte boni ad parrem fortune nocte conuerso adiectisq; orientis gradibus a principio incipit ducitq; more mercurij ad solertiā: intellectū: eloquentiā: de inceptiōnes mercaturā varia ingenia: omneq; studiū ⁊ artificij ad hūc modū
 Partes stellarū hermes inueniendas tradidit quarū hi sunt generales ducatus singulares nāq; prout incidunt iudicioꝝ tractatibus rel: quimus hic vniversaliter de omnibus adijcētes vt sint stellarū ducatus pro locis ac diuersis actionibus omni tempore variant sic ⁊ partū ducatus locorumq; mutationes in ducatus discretione magnopere seruari cōuenit.

De partibus signoz Caplin quartū.

Equit vt deinceps partes ordinem? dicem⁹ igitur sumendi singulas diuersozq; dissonantiā in sumēdo tum quid rectius sit postremo generales signoz ducatus pmissis tuz paucis que antea necessaria sunt. Sunt enī nonnulli qui cum plures domicilij vni⁹ partes inueniūt imperitie necessitate quadā insumēdū discordent. Quapropter id ex aminandi causa exponendū erat. Cū ergo plures in hoc artificio minus perspicaces inueniant nos hermetē ⁊ persas plurimū seq; mur que singulas ex huius ducibus in eodem naturaliter ducatu consentientibus sumunt qui cū singula domicilia diuersis rebus varijsq; modis alios atq; alios ducatus prebere vident nullam vnā partem tante rerū diuersitati designande sufficere posse intellexerunt. Quapropter ⁊ singulis prout opus erat pluries adinueniūt partes diuersa domicilioꝝ parciētes officia. Que cum generaliter quidē in ipsius domicilij designatione commūcent. habent tamē speciales suas ⁊ proprietates: verbi grā. Moꝝ qdēz genus: spēs vero naturalis acerbā in natura expectata repētina hūc sumilia. vnde mortis domicilio qñq; erant necessaria genere quidem cōmunicantes: specierum vero distantia distantes: nec tñ singulis oīm domicilioꝝ

officijs sue cuiq; tribuuntur partes vt quantum cum specialis sit numerū et iniciorum nulla tñ seorsum mīm pars nulla iniciorum tradita reperitur seu q̄ hic h^o modi inter ea determinarūt coma vellent seu q̄ speciali certitudine non inuenta generali officio relinq̄re mallent. Cum igitur has partes in da gemus: singulariter quidem dare rōnem longum esset. verum partim data partim studioſi ingenij relinquimus.

Priente partium prima pars vite sumitur inter Υ et H . H enim et Υ supremi stellarum ac grauissimi vt rerum statum firmant et producant: humane quidem vite spacio magis accomodi reperiuntur: assumpto oriente particeps q̄ vite p̄est: die quidē a Υ ad H nocte ouerso. Ducit igitur ad vitam corporisq; statū et anime: ac salua quidez ad vite impendium corporis salutē anime gaudia spectat: corrupta contra. ¶ Secunda pars sustentationis atq; firmamēti: quomodo omne firmamentum ac stabilitas meliori fortioriq; fortuna perficitur: nulla vero par \odot et D fortuna eque in anima corporisq; natura potens quorum amica atq; firma compages vite firmamentum est stabilitas: die quidē a parte D ad partem \odot nocte ouerso sumpta ab oriēte incipit Q parti cognata. Ducit autē ad nati formam et similitudinem partuſq; modū: salua quidez forme decorem corporis integritatē et valitudinē statum decentem: habitudinē gratiosam: ceteraq; id genus comoda pficit itinerib⁹ quoq; salubris et vtilis: corrupta contra: que si duci paterna accluiſ reperitur formā nati ad patris eiusve generis similitudinē effingit: si mīrre ad marē eiusve cognationis exemplar. Quotiens itaq; discernēdū fuerit firmumue maneat quodlibet an mutabile accepto primū oriente aut nati aut anni siue questionis eam partem amplectemur: que si fuerit in respectu dñi sui aut cum orientis dño aliorumue cardinum pariter et accedens rem inperpetuum firmat: remota contra. Sin aut vt accedens pariter infortunata: firmat quidem sed detrimento et nox: si fortunata fortune et gaudio Sin aut vt remota simul et fortunata: mutabile quidē sed deinde fortunaz consecutaz infortunium si infortunata. ¶ Tercia sensus et rationis quoniā Q sunt ingenium memoria discretio eloquentia sapientia. Q vero acumen vigilantia leuitas: die quidē a Υ ad D : nocte econuerso sumpta ab oriente incipit. Ducit igitur vterq; mutatione ad sensum discretionem eloquentiaz et sapientiam. siq; vel ipsa vel dñs eius cum orientis dño fuerit pariter cum aliquo loci testimonio. Q forti respecta copiose rationis sūniq; ingenij promissum est: si Q multi acuminis et perspicacitatis.

Secundi partium prima opum exopum ducibus sumitur: die noctuq; a dño scđi ad g . scđi incipitq; ab oriēte. Ducit autē ad quest⁹ necessaria et victualia: salua quidez fructuosa: corrupta contra. Non enim vsq; ad diuitiarū copias aspirat q̄ primoz

ducum sunt. ¶ Secunda pars cambiendi die noctuq; a H ad Z sumpta ab oriente incipit: hec itaq; si et ipsa et dñs eius ad opum ducatum accesserint simul corrupti plurima cambiando disperdūt: salui contra. ¶ Tercia inueniendi die a Z ad Q: nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat: ducit ad casuales inuentiones eoz que decidunt siue obmiscunt qui q̄ in via aliq̄ue id genus suum loco. Si ergo potens fuerit simul cum Q vel D aut in eorum amico respectu pariter in cardine querenti rem casu vel obliuione perditaz inueniendam tribuit. Nam id quoq; hoc modo statuta multarum inuenti onum promissum.

¶ Tercij partium pars prima fratrum: qm̄ H et Z primi stellaruz et continui atq; H virtus retentiu: Z generatiua que duo p̄mordia sunt omnis geniture. In omni vero generatiōe p̄mi et continui sunt fratres. Hermeti quidem eiusq; sequacibus die nocte q; a H ad Z sumenda visa: sicq; ab oriente incipere: alijs nanq; potius a Z ad H: sed hermetis sententia grauior. Recte quidez cum eorum vsq; adeo concepta sit fraterna societas vt apud veteres licet interdum Z H filius: nonnunq; tamen et fratres memorentur ambo celi parte geniti. Ducum igitur cum domicilij sui domino ad status fraterni societates et amicitias negocia et amicitia que sunt dño suo signa multe plis occuparit: multos promittit fratres: pauce pauca. Sic itaq; fratrum numero deprehendendo sumetur quantum interest a parte vsq; ad domicilij dñm vel conuerso per singula signa singulos numerando biptito si interfuerit duplicato: quotq; interfuerint stelle per singula singulis anumeratis. ¶ Secūda numerū fratrum die noctuq; a Z ad H ab oriente incipit: hec itaq; cum premissa dñis suis inter signa multe pauceue prolio fratrum numerum discerunt. Numerus aut per signa et stellas vel vsq; ad annos stellarum applicans: minores vel medios vel etiam maiores quibus etia; respicientes iuxta annorum suorum numeros adiscunt. ¶ Tercia mortis fratrum et sorozū die a Q ad gradum. 10. nocte conuerso sumpta ab oriēte. Hec igitur vt mortem fratrum innuit: cum vel signorum circuitum vel per gradum dictum quorum prima adwara fin tecit vocant vsq; fratris ducē vel sororis peruenit vel conuerso hoc ad illum periculosum est.

¶ Quartū partium prima pars patris: quoniam H antiquitas: ac masculina natura vnde patr̄ ducatum sortitur: similiter qm̄ omnis nati vite causa pater est. Q aut vniuersalis animantiū vite auctor vnde ipse in patris ducatum concessit. Die a Q ad H nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Et si H sub radijs extiterit vice eius succedit Z. Sunt qui cū id accidit eaz inter Q et Z colligunt: sed hermetis auctoritas grauior: quoniā nec Q id ducatiū

prohibet et ꝑ patris grauitati ꝑ cognatioꝝ. Hec itaqꝫ cum hospicii sui dñio ad patris statum fortunam ꝫ comoda spectat. Nam cum dñio suo salua ac ꝑ prospera patris honorem et fortunas accumulauit in cōmuni contra: sicqꝫ fortunati vitam produciunt correpti decurtāt. Hec etiam cum dñio suo ipsi nato quoqꝫ regni ꝫ potentie dux est ¶ Secunda die mortꝫ a ꝫ ad ꝫ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit: ducit ad causas ꝫ occasiōes mortis patꝫ Timenda quidē quotiens vel ipsam vel dñm eius anni patris consequent aut eius ducem alteruter ¶ Tercia auoꝝ die a dñio ꝫ ad ꝫ nocte conuerso ab oriente inchoat. ꝫ si ꝫ interim ꝫ graditur sumitur a primo ꝫ ad ꝫ: si alterutrum ꝫ domiciliōꝝ a ꝫ ad ꝫ nec interest vtrūlibet. ꝫ interim sub radijs fuerit aut extra. Hec ergo cum dñio suo quotiens infortunia confequitur auoꝝ noꝝaz minatur cum fortunatis salubris ꝫ utilis. ¶ Quarta ꝫ genealogie sumitur die a ꝫ ad ꝫ nocte conuerso: adiectisqꝫ ꝫ de signo suo gradibus a principio inchoat. Hec itaqꝫ si cardinem tenet domino suo respecta aut ꝫ saltim medijsue celi dñio ceterumue cardinum dñis amica figura natum celsa nobilitate clarisqꝫ natalibus predicat: quantumqꝫ infra substiterit tñ degñet. ¶ Quinta hereditatū hermetꝫ die noctuqꝫ a ꝫ ad ꝫ sumpta ab oriente incipit. Hec cū dñio suo salua ꝫ ꝫ prospera amplitudine agri frugumqꝫ abundantiam promittit: aduersa contra. ¶ Sexta hereditatum persarum die a ꝫ ad ꝫ nocte conuerso ab oriente inchoans eiusdē iudicij ¶ Septima agriculture die noctuqꝫ a ꝫ ad ꝫ sumpta ab oriente inchoat: ꝫ prospera itaqꝫ ꝫ ipsa ꝫ dñis eius sementi atqꝫ insitionibus fructus multiplicat aduersa contra. ¶ Octaua pars finis rerū sumitur die noctuqꝫ a ꝫ ad dñm coniunctionis vel oppositionis iniciūqꝫ ab oriente sumit que si cum dñio suo in signo directi ortus incidit vitam actusqꝫ nati ad beatū finem ꝫ ducit aduersi atqꝫ in signis obliquis contra. Si autem variantur vt hoc in hoc si gnorum genere: ille in illo ad eundem ducatum ꝫ modū variant: vt tamen locus partis postremum obtineat.

¶ Quinti partium prima pars proles sumitur vt hermeti placet die a ꝫ ad ꝫ nocte conuerso: sicqꝫ ab oriente deducta: quam hehil quideꝫ die noctuqꝫ a ꝫ ad ꝫ sumit. Obtinuit hermes ꝫ die parti vite: nocte parti fratrum cognata apꝫ sit. Hec itaqꝫ distinctim vtrū ne habiturus prolem sit quispiam sterilꝫ futurus. Si enim pariter cum domino suo in signa secunda incidit prolem promittit: in sterilibus negat. Sic ꝫ numerum filioꝝ disteminat inter signa multe paucene proles hac discretiōe habita: salua quideꝫ datam prolem saluat: corrupta n: gat: ducit etiaꝫ ad statū proles qꝫ apud parentes obtinet grām. Sumpto deinde quantum interest a parte vsqꝫ ad eius dñm aut conuerso ꝫ interfuerūt signa tot partus narrabimꝫ bipitici tñ duplicatis singulisqꝫ per singulas stellas si que interfuerūt annumeratꝫ

¶ Secunda pars hore nati numerumq; natorum vt sexus discretionis: qm̃
 ⁊ humor temperatus. ⁊ vero calor voluptarius: oisq; generationis causa
 voluptas calorem humoris temperans: die noctuq; a ♂ ad ♀ sumpta ab oriente
 deducitur. Nec itaq; post premissa discretionem numerum natorum metitur
 Quotiens enim deinde ⁊ liber ⁊ fortis hanc partem vel corpore vel radijs
 consequitur: partem restaurat que si in signum masculinum inciderit plures
 masculos edit: in femineo plures feminas. Si ergo ad secundam prolem
 ducit ⁊ ipsam ⁊ dñm eius consulemus: proq; loci comoditate narrabimus
 deinde partis annos minores vel medios vel etiam minores pariter ⁊ cum
 respicientium additamentis. ¶ Tercia pars proles mascula que quoniam
 ♀ infantia ⁊ proles mascula sumitur: die noctuq; ad ♀ ad ♀: incipitq; ab
 oriente: hanc heckil a ♀ ad ♀ sumit. Obtinuit hermes prout ⁊ geniture q̃
 h̃ promptius est que cum dño suo prospera nato honores ⁊ diuitias parat
 aduersa contra. ¶ Quarta pars proles feminee die noctuq; a ♀ ad ♀ cum
 proles femina ab oriente inchoans: hanc herchil nocte conuertit. obtinuit
 hermes prout utraq; nocturna ♀ q̃ die noctuq; in ducatu fortior: que pro
 spera natura adornans honesta nubia dicit: aduersa contra: he due ptes
 pro habitudine sua in fratrem et sororem vt alteri preferatur discernunt.
 ¶ Quinta pars sexum discernit aut nati aut nascituri aut cuiuslibet quesiti
 Sumpta namq; die a domino ♀ ad ♀ nocte econuerso in signo masculino
 masculum: in femineo feminam iudicat.

¶ Sexti partium prima incommoditatis corporee atq; passionum:
 hermetis: quoniam omnis dolor superabundantiū qualitatum
 est merito ab infortunijs inquitur die a ♀ ad ♂: nocte con
 uerso ab oriente incipiens. Corrupta ergo et dñs eius multe
 passionis grauiumq; morborum causa est: salus salut. ¶ Secūda
 pars egritudinis aliorum die noctuq; a ♀ ad ♂ ad eadem:
 omnia ducens preter cronicas. ¶ Tercia pars seruorum: quoniam omnis
 cursus ac seruicia ⁊ subiectiones infimarum stellarum sunt hermeti placet
 vt die noctuq; a ♀ ad ♀ sumatur sicq; ab oriente incipiat ita vt cum dño suo
 prospera seruijs copiosus questus consequendos pmittit: aduerso labore
 inutilem ⁊ penam parte prospera dñs aduersus questus quidē: sed deinde
 penaz: conuerso contra: hoc in signo multe proles multam subiectionem ⁊
 seruitutem intendit in sterili raram: hanc herchil nocte conuertit ⁊ zedam/
 froch die a ♀: ad partem fortune nocte conuerso: legem hermes obtinuit.
 ¶ Quarta captiuitatis die a domino ♂ ad ♂ nocte a domino ♀ ad lunam
 sumpta ab oriente inchoat: hec libera fortunatis iuncta: familiariter confi
 stens captiuitatem omnemq; huiusmodi angustiam vitat: corrupta penis
 ⁊ cruciatibus inuoluit.

Septimi partium prima desponsationis viri: quoniam huius primacia ac nata mascula: ♀ feminea. Masculus vero prior femina Hermes die noctuque a H ad ♀ sumens ab oriente deducens. Hec itaque cum domino suo viri coniugia tractat. Salua quidem honeste et egregijs thalamis ditans: corrupta contra: quoniam et fortis aut radios consequitur desponsationem constituit. **S**ecunda velitis die noctuque a ☉ ad ♀ sumpta ab oriente incipit. Harum duarum prima pars qua viri feminas alliciunt. **T**ercia pars coitus viri similis. **H**uius similis est quarta pars adulterij atque fornicationis viri. Omnium igitur simplex hec via. Libere siquidem et prospere suis queque officijs vtilis ac salubres: aduersae contra. **Q**uinta et sexta que in connubio femine sumitur. Hermes primam que viri connubio data est conuertens recte eiusdem etiam iudicia in huius sexum transfert. **S**eptima eiusdem rei velitis die noctuque a ☽ ad ♂ sumens ab oriente instituit quas ceteri per se nocte conuertunt. **O**ctava et nona velis harum duarum prima pars qua femine viros alliciunt. **S**ecunda pars coitus femine filis eiusdem. **D**ecima est pars adulterij atque fornicationis femine: filis et harum omnium simplex consilium. Nam salua quidem suis queque officijs comode: aduersae contra. **E**ndecima pars castitatē femine die noctuque a ☽ ad ♀ sumpta ab oriente inchoat que signo firmo reperitur domino suo respecta: aut saltem fortunatis castam ac modestam parit biptito fortunata respecta ♀ quidem indulget incestam inde cohibet. In tropico fortunata visa effreni ardore damnata: nisi quantum fortunata castigat. Nam si pariter infortunata eiusdem alienis incontinentem edit ac forsitan inuerecundam stultum. **D**uodecima pars coniugij vtriusque sexus sumitur die noctuque a ♀ ad gradum cardinis occidentis: incipitque ab oriente que si infortunata iuncta reperitur et respecta in fausti federis omnium cuius domino aduersae locato si pariter ♀ huius corrupta: aut sub radijs nunquam iunguntur. **T**erciadecima pars horae coniungendi die noctuque a ☉ ad ☽ sumpta ab oriente inchoat: quam cum et fortis corpore aut sub radijs consequitur coniugij dies instituitur eis dico quibus natale fundamentum consistit. **Q**uartadecima pars ingenij atque studij componendi coniugium: die noctuque a ☉ ad ☽ sumpta a ♀ deducitur que prospera id studium ad optatum finem perducit: aduersa contra. **Q**uintadecima pars natorum die noctuque a H ad ♀ sumpta ab oriente incipit que cum domino suo fortunata honestis clarisque natis adornat: infelix contra. **S**extadecima pars controuersie die a ♂ ad ♀ nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. Que si in oriente aut cum domino eius reperitur: aut in aliquo cardine natum litigiosum portendit: sicque pariter corrupta litigijs damna et suplicia minatur. Si vero cum domino in oriente oratorio officio dignitates consecuturam.

Octauum partium primam partem mortis: quoniam **O** corporum conditionem ducit: octaua mortem: **H** vero interitus: dolor angustia et luctus **Hermes** ex his tribus eliciens die noctumque a **D** ad gradum octauum sumptam: adiectisque **H** gradibus a principijs eius signi instituit. **Hec** itaque si et ipsa et dominus eius corrupti sunt beniuolarum respectu mortem acerbam minantur: liberi vero mitem: hanc alij inter **D** et **H** legunt **Hermes** obtinuit. **¶** **Secunda** pars stelle necantis: quoniam orientis dominus animam ducit: **D** corpus quo compages vita est solutio interitus: die a domino oriente ad **D**: nocte conuerso ab oriente inchoat: huius dominum si **D** sola respiciens signum sectorum membrorum occupat piter corrupta necat: libera de memoris truncat. **¶** **Tercia** pars anni metuendi die noctumque a **H** ad dominum coniunctionis aut oppositionis sumpta ab oriente inchoat. **Hec** itaque atque dominus eius cum domino orientis corrupti natos frequentes morbos corporis lesiones opum damna minantur quam cum annus nati consequitur aut illa ad oriens eiusque dominum vel signorum circuitum vel per gradum ductum puenit minarum effectus instaurat. **¶** **Quarta** pars loci metuendi die a **H** ad **D** nocte conuerso sumpta a **X** signo incipit **Hec** cum orientis domino infelix in eo signo ducatus sui officium tractat. **Itaque** cum vel annus nati ab oriente ad eam partem applicat: aut conuerso pars ad oriens eiusque dominum ut: olibet applicationis genere peruenit crebris difficultatibus: hominem grauiusque impedimentis inuoluit: huc si infortuna accedunt decrementi passionem: atque supplicij mina ei presertim loco cum eius signi ducatus preest. **¶** **Quinta** pars angustie die a **H** ad **X** nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. **Hec** cum domino suo infelix: quotiens anno nati deprehenditur aut ipsa illum grauius aduersat nisi fortunate intercedant: que si fortes fuerint deinde liberant. **Hec** si in natali cum orientis domino reperitur omnem vitam infaustam deducit.

Noni partium prima pars interis die noctumque a domino noni ad gradum noni sumpta ab oriente inchoans nati itinera metumque uinumque negocia. **¶** **Secunda** pars negocij die a **H** ad. 15 gradum **SS**: nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. **Hec** cum in signis aqueis nauigijs secundos pat questus: corrupta metu et periculum damnat in eo gradu cum **H** reperitur ipse est orientis gradu vicem suscipit. **¶** **Tercia** pars religionis die a **D** ad **X** nocte conuerso sumpta ab oriente incipit. **Hec** cum domino suo orientis domino iuncta duntaxat libero vitam nati religionem et honestatem ornat: corrupta contra. **¶** **Quarta** pars prudentie die a **H** ad **D** nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat. **Ducit** autem assensum memoriam discretionem prouidentiam propriam **H** orientali super terram sua recepta aut **D** potenti amice respecta. **¶** **Quinta** pars scientiarum: quoniam **H** firmamentum et memoria: **X** prudentia et intellectus

Mercurij ingenij scripture et eloquentie recte ex his tribus sumit die a saturno ad iouem nocte conuerso: atq; a mercurio signo deducta ad alteram sapientiam artificia variasq; scientias ducit magisque salua ducibus: his fortibus amice recepta. ¶ Sexta fame et historiari die a sole ad iouem nocte conuersa sumpta ab. o. inchoat que in cardine mercurio aut veneri aut orientis domino respecta: historiari atq; rumorum capacitate acuit memoriam firmat pronuntiationem expedit. ¶ Septima rumorum inter verum et falsum discretio die noctuq; a mercurio ad lunam ab. o. inchoas que cum in cardine aut signo firmo seu directi ortus reperit verum indicat minus aliter.

Decimi partium prima principatus et potentias nati quoniam sol lumen diurnum nati vite honori atq; potentie preest: luna vero nocturnum: secunda virtute sole sequens. Ex his atq; principatibus eorum sumit die quidem a sole ad principatum nocte a luna ad eius principatum sicq; ad orientem deducit: hec ergo si in summo aut cum stellis fortibus familiariter consistentibus reperit nato principatum graueq; potentiam promittit. ¶ Si die sol nocte luna principatus sui gradum occupauerit cum gradu oriente ducatum obtineret simul itaq; si familiariter constiterint suique officij princeps honoris et potentie promissus. ¶ Secunda regis die a marte ad lunam nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat hec cum domino salus orientis atq; decimi domini promissa aut regem magnum parat aut virum reginee auctoritatis et reuerentie. ¶ Tercia consilium regis atq; primatum curie: quoniam mercurius in dandis et accipiendis scripturis eloquentie et consilij preest. Martis autem vis mine iniurie terror atq; tormenta die a mercurio ad martem nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat prospera igitur et dominus eius et ipsa cum orientis domino nato eiusmodi officia atq; dignitates offerunt. ¶ Quarta regis et facultatum atq; victoriae eius die a sole ad saturnum nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat. ¶ Si sub radijs sit iupiter vicem suscipit hec quoque nato regi honor et dux est magisque duci domino promissa atq; orientis in eius signo si pariter orientis domino testimonium fuerit cuncta optata demum consequenda promittit. ¶ Quinta subite exaltationis die a saturno ad partem fortune nocte conuerso ab. o. inchoat que si tam orienti quam fortunatis accommodata existerit natum subito eleuat. ¶ Sexta auctoritatis magnique nominis die noctuq; a mercurio ad sole ab. o. inchoans graui auctoritate et amplitudine natum predicat. ¶ Si cum stella. 10. particeps reperit diuicias amplamq; potentiam machinat. ¶ Septima curie regis et milicie die a marte ad saturnum nocte conuerso sumpta ab. o. incipit si cum domino suo orientis domino miscet natum curie regis inferit. ¶ Octaua regis atq; operis nati quoniam saturni labor lune offi-

cia die noctuq; a saturno ad lunam sumpta ab. o. incipit que prospera cum
 dño suo regnuz et potentia parat sicq; pariter in geminis aut virgine egre
 gia opera celsaq; artificia. ¶ Nona mercature aut manualis operis die a
 mercurio ad venerem nocte conuerso ab. o. inchoat ducit igit cum domi
 no suo ad artificii officia pulchrior natiq; operis vt sunt artificia et id ge
 nus cum lanifica preciosa vestiūq; et ornamentoz apparatus his similia.
 Tum etiam gemmarū et specierū diuersorumq; genera mercatura. Quia cum
 dño suo orientis dño permixta subtili manū aptitudini questus et hono
 res promittit. ¶ Decima mercature iuxta alios persas aperte solis ad par
 tem lune nocte conuerso ab. o. inchoat hec cum premissa in respectu mer
 curij cum receptione natum mercature officio additum siq; pariter prospe
 re mercaturis copiosos questus aduerse contra. ¶ Undecimi inenitabilis
 operis die a sole ad iouez nocte ab. o. inchoat que orientis dño permixta
 nato necessitati operando imponit atq; in patientē ocij animi. Sic igitur
 prospera questus aduersa damna parat.

Undecimi partiū. ¶ Prima pars diuiciarū potestatis et quo
 niam partes luminū originis sue rationi ceteris omnib; vir
 tute preeminet recte die a parte fortune ad partem boni no
 cte conuerso sumpta ab. o. inchoat: hec cum fortunatis in lo
 co suo recepta magisq; in. io. aut. ii. infortunijs auersis na
 to perpetue fortune diuiciarū et honoris fundamentū. ¶ Se
 cunda gratie atq; honoris recte vt prima atq; ex eisdem luminū partibus
 sumpta si cum fortunatis aut in earum domicilijs seu principatu siue, trige
 no reperit natum amabilem et dilectū multa replet gratum infortunijs ve
 ro eisdem ex partibus odiosum. ¶ Tercia reuerentie et auctoritatis die a
 te fortune ad soles nocte conuerso sumpta ab. o. inchoat que si soli atq; io
 ui recepta aut ceteris fortunatis pariter et dño orientis amice respicienti
 natum summa reuerentia et auctoritate tam coram principibus q̃ pro po
 pulo predicat de quibus quantū defuerit tantum infra subsistet. ¶ Quarta
 deliberationis die a parte fortune ad iouem nocte conuerso sumpta ab. o.
 inchoat que cum orientis dño aut in eius respectu salua natum rōnabili
 effert potiusq; fortunatis respecta: infortunijs vero sine orientis dño con
 tra. ¶ Quinta voluptatum et deliciarum die a parte fortune ad partem su
 turozum nec conuerso ab oriente incipit quam si locus saluus tenet conse
 cuturū desideria et supaturum sed aduersos subcubiturū tradit. ¶ Sexta
 spei die a saturno ad venerem nocte conuerso sumpta ab oriente inchoat
 hec cū dño suo felix in loco suo prospero omnē spem pducit aduersa cōtra

¶ Septima amicitie quonia oē frequens officiū pſertiz lune ⁊ mercurij q̄ inter amicos plurimū variat die noctuq; a luna ad mercuriū ſūpta ab. o. inchoat hec cuz dño ſuo ⁊ re ⁊ loco ſalua pariter in ſignis tropicis q̄plurimos ſociat amicos. Sicq; pariter ⁊ ipſa ⁊ dñs eius felices his amicitijs nō ſolum honeſtatē verū ampliffimas etiā vtilitates polliceſ ſiq; deinde ſimul ⁊ recepti eas amicitias ⁊ ſocietates internis ppetuis beniuolentie vinculis ¶ Octaua neceſſitatis die noctuq; a parte celari ad mercuriū ab. o. inchoat ducit ad mutuā amicoꝝ ac ſocioꝝ beniuolentiā ac caritatē huius atq; oriētis dñi alter in alterius exitio aut caſu ſue in ſignis inimicis nato grauē penuriā ac difficilē egeſtateꝝ minant. ¶ Nona habitudinis die noctuq; a luna ad mercuriū ab. o. inchoans hec cū dño ſuo partim fortune oriētisq; dño per mixta natū opum habundantia ac deliciāꝝ affluentia beat. ¶ Decima ingenuitas animi ⁊ libertatis die a mercurio ad ſolē nocte conuerſo ab. o. inchoans que ſi fortunatis iuncta aut reſpecta maximeq; ioui aut ſoli amice ligata reperit ⁊ ipſa ⁊ dñs eius in ſignis ingenuis egregiū natuꝝ ingenio nobili animo celfa amplaq; ingenuitate pedit: infortunijs impedita contra. ¶ Undecima gratie ⁊ familiaritatis die a ioue ad venerē nocte cōuerſo ab. o. inchoans hec cū dño ſuo fortunatis maximeq; ioui iuncta vel reſpecta natū amabilē ⁊ in omni officio gratioſum reddit: infortunijs retēta contra.

Dodecimi partiū. Prima pars inimicoꝝ iuxta quodaꝝ die noctuq; a ſaturno ad martē ſumpta ab. o. inchoat. Secūda pars inimicoꝝ ſm hermetē die noctuq; a dño dom⁹ inimicoꝝ in gradu domus inimicoꝝ ab oriente inchoans hec due in tetragono aut oppoſitione dñoꝝ ſuoꝝ aut dñi orientis nato plurimos irritant inimicos. Tercia laboris ⁊ pene die noctuq; a parte celati ad partē fortune natuꝝ grauibus ⁊ inutilibus damnat laboribus.

Nunc ea q̄ extra ſtellarū atq; domicilioꝝ ordinē ſeorſuz neceſſitate quadā adhibite tractat exequi ordo poſtulat. Equib⁹ prima pſ halhileg cui⁹ inuentioni primū diſcriminari ouenit virū cōiunctionē an oppoſitionē nat⁹ ſequat. Quo facto vtralibet pceſſerit ab eius gradu atq; pūcto vſq; ad gradu⁹ ⁊ punctū lune ſumpta adiectis oriētis gradib⁹ a principio inchoabit hec igi⁹ ⁊ ipſa halhileg p gradu⁹ ductū ⁊ p ſignoꝝ circuitū pduceſ. Sicq; vtralibet ſtellarū applicat ex natura ⁊ effectū afficiē apud infortunia q̄ dē difficultatib⁹ atq; incōmodis vñ nōnullis ex eis q̄ artificio opaz dabāt cū hac ignorata diuerſoꝝ inuita p diuerſos terminos caſuū iō plerūq; conſtaret: nec tñ ceteris circūſpectis ſinguloꝝ cām rephenderent: hanc tandem aduerterunt ſicq; per ordinē pducētes vſitatis ceterarū expimentis hui⁹

primā post alhileg per motus ac spei loca ⁊ tempa auctoritatē intellexerūc.
Secūda corrupti ac moribidi corporis die a parte fortune ad martē nocte cōuerso sumpta ab oꝝ incipit hec cū orientis dñi si alhibetu aut i signo humido natū grosse habitudinis ac morbidū edit. Si vero preter orientis dñi cum marte aut mercurio tenere habitudinis: nec minus corrumpit in exagono martis aut iouis aut infortunioꝝ domicilijs fortib⁹ recepta natū feritate graui belli cām indicat. **Q**uarta audacie in die a dño ascēsis in nocte conuerso ab oriente inchoat: hec si in aspectu ⁊ vel ꝑ fuerit animositatem audaciamq; tribuet. **Q**uinta fraudis doli astucie omniumq; id genus mercurialiū virtutū que qm anime sunt parq; celati ꝑ ceteris ad asiam faciēs sumit die a mercurio ad partē celati nocte cōuerso sicq; ab. o. inchoat hec orientis dño pmixta natū eiusmodi virtutib⁹ instituit. Itaq; prospera quideꝝ cōmoda: aduersa contra. **S**exta loci negocij quoniā in oī negociio plurimū infortunata meciunt. Mercurio autē in dñi negociio participatio ex his trib⁹ sumit die noctuq; a saturno ad martē sicq; a mercurio inchoat. Que si die marte nocte saturno libera repit negocij prouentum indicat ⁊ effectū contra corrupta. Adhibet principaliter atq; singulariter eis negocijs quoz genus indiscretū nomenq; ignotum vt sit in tacitis questionib⁹: nam incertis suis eiusq; ducib⁹ ꝑcipat. **S**eptima necessitatē ⁊ obstaculi iuxta egiptios die noctuq; a marte ad gradū partē fratru ab. o. inchoans. **O**ctaua iuxta persas die noctuq; a pte amoris ad mercuriū he due cū infortunijs propie cū satur no pariterq; uel ipso vel dño eius orientis dño pmixto natum in negocijs suis inuoluerit atq; impediunt grauib⁹q; passionibus vacuo labore damnosiq; decremētis afficiūt. **N**ona remunerationis die a marte ad solem nocte cōuerso ab. o. incipiens hec in cardine aut accedenti cum orientis dño natum dapilem multeq; remunerationis predicat aliter in gratum. **D**ecima veracis operis die a mercurio ad martē nocte conuerso sumpta ab. o. inchoalis hec accedens ⁊ prospera natum in omni actu suo fidelem re ctū veracem ipsiq; omnia recte prouentura iudicat accedens aut ⁊ aduersa recte prouentura sed damnose. re. mota vō vel in signo mobili necētiā explicaturū aliqd omni igif sua eiusq; officia ⁊ ducatus ꝑ diuersos tractatus in genezia annalibus questionibus operum atq; negocioz institutionibus prout incidūt diuersi auctores exequent: nec enim vniuersos ducatus oīm vnū aliquid volumē cōtinet. Quapropter ⁊ nos generales tantū hic. Nam singulas locoz ⁊ cōstellationum varietas indicat nec in tantū vsq; a rōne tbeorice digredi fas erat excepto quantū restat quod vt locus exigit expeditū. Non longe abhinc tractatus finē cōcludet. Hic albumasar vt pluriq; faciunt seu multitudinis causa seu

et minus diligentibus satis faciat omnium partium numerum a primordio reite-
rans omnium inuentiones ternaque originem denuo instaurat. Quod ne nimia
beniuolentia nimiam pararet prolixitatem. Nos tamen nil faciens transeundum
duximus: cum nil quippe aliud nec aliter quam dictum est oportet. Nam si minus
iudicet exemplari in singula sua lecto industrie concessurum oppinor. Quare
propter ad sequentia transeamus.

De conuentu partium.

His itaque dispositis de conuentu partium exponendum aliquod
videtur duobus enim modis accedit plerumque in eisdem conueni-
re locis: aut ex eo quod eodem modo atque ex eisdem principiis sum-
munt: aut quod licet diuersa habeant principia eiusdem tamen nu-
meri atque termini in eadem incidunt loca atque hec quidem loca
communicent proprios tamen non relinquunt ducatus. Ceterum
gratia pars veneris proutque vite in idem punctum incidunt: huic si venus testatur in
parte vite ad membrorum perfectionem corporis salutem et fortunam in propria ve-
l parte ad amorem delicias et voluptatem spectat atque in hunc modum.

De ducebus partium.

Nunc duces partium generales sequemur. Nam spirituales per quas
cunctarum dignitatum quibus incidunt officio in eis libris quibus ar-
tificium instituit altius indagamus. Primum itaque signo partis
circuli que loco notato consequenter perspicendum est singulariue
ducatu fruatur an plurali habere namque potest duces post unum
duos vel tres non plures unum quidem ut pars itineris cum do-
micilio itineris incidit ipsum tamen eius signi dominum sicque per cetera duos
cum alibi alterum scilicet itineris dominum alterius signi cui incidit: habet autem
et alter duos cum inter duos sumpta in alterutroque domicilium incidit quorum
prior dominus eius. Nam extra utriusque domicilia usque ad tres peruenit duos
scilicet inter quos summus tertiusque dominus eius partis igitur virtus integra est cum
eam unum sequitur ducem ipsius respectu iuuat. Ea vero que duos aut utriusque
aut eius saltem cuius domicilium possidet. Nam ea que tres aut omnium aut
saltem plurimum et fortiorum. Non tamen eque virtutis ut uterque vel omni-
bus respecta sed proximi. Quibus quantum defuerit tante debilius quam ut re-
spiciunt si aut in casu suo fuerint aut retrogradi: hisque similibus impediti par-
tis ducatum debilitant infectumque relinquunt. Respectus itaque si amicus est
optata libere spondet. Inimicus vero rei dono passiones miscet accedunt
et stelle naturaliter ad partium ducatum spectantes: ut parti operum si dominus sui
respectus defuerit accedet iupiter parti desponsationis venus: seruicij mercu-
rius: sicque per cetera. Quod si respiciunt distaxat fortunati et recepti atque in cardine
partis effectum parat: nec dum integre neque id si non alienum amminiculo ho-
minis quidem nodum in aliqua sua dignitate sint: ignoti vero si extra. Si vero

aut infelices aut incorrupti sint aut nō recepti aut remoti rem quidē simi-
lant nec tamē perficiunt. Igit̃ impediēs si saturnus est ideoq; retrograd⁹
inimicos impedimēto p̃tendit: mars cōtrouersias: mercuri⁹ infelix merca-
turā aut scripta: luna aliquos rumores: ven⁹ mulierū genus: sol iura prin-
cipiū: iupiter iudiciū ṽl legē: caput ṽo de magnatib⁹ aliq; cauda de vulgo
De eorū inuicē inuentione.

Distremo inter hos oēs hos duces aliorū ex alijs loca depte-
hendēda. Est enī oīno quaterna oīm partiū substantiū post
est dux a quo numeri sumit̃ iniciū: secūdu ad quē: terci⁹ est
locus a quo: quartus est in quē incidit. Sunt igit̃ oēs hij ea
adinuicē cōstituti vt tribus determinatis duob; ducib⁹. Si
forte orientis gradus ignorat̃ sumet̃ quantū aut̃ est a tercio
ad quartū a secundo duce cōtrario deducet̃. Vnde ad p̃mū locum pueni-
re necesse est. Lū aut̃ ex tribus alijs secūdu insequimur sumet̃ itē quantum
interest a tercio duce ad quartū deductūq; a primo p ordinem ad secundi
gradū peruenit. Exempli causa sole p̃mo duce. 18. gradus arietis tenen-
te luna. Secūdo. 20. leonis. Tercio geminis oriētis gradu. 15. Quarto p
tis fortune loco in. 18. libe gradu. Itaq; si ex reliquis oriētis gradū inue-
stigamus summū a sole ad lunā fiuntq; 123. gradus. Totū igit̃ a gradu
partis contra signorū ordinē deducimus. vnde in. 15. geminorū puenire ne-
cesse fit. Si ṽo ex reliquis solē legimus ab orientis gradu ad partis locum
fiuntq; 123. gradus qđ a gradu lude contra ordinē deducti ad. 17. arie-
tis gradū pueniunt. Nam si lunā ex relijs indagamus summū itē ab orien-
tis gradu ad partē locū fiuntq; 123. gradus. Totū igit̃ a gradu solis p or-
dinem deductū ad. 20. leonis gradū peruenit.

Opus introductorij in astronomiā albutazaris abalachi explicet feliciter
Erhardi ratdolt mira imprimendi arte: qua nuper venetijs nunc auguste
vindelicorū excellit notatissimus. 7. Idus Februarij. 1489.

i/
ca
n/
go
ne
est
ea
Si
cio
ent
um
adi
en/
p/
nue
du
ne
um
rie/
ien
goz

iter
uste

